

یازدهمین کنفرانس بین المللی بهداشت، درمان و ارتقای سلامت

سواد بهداشتی:

بهداشت محیط، تغذیه و امنیت غذایی

فن آوری های بهداشتی، سواد سلامت، پیشگیری از

آسیب های روانی، آموزش بهداشتی مبتنی بر وب

آموزش بهداشت برای افراد غیر سواد

نقش مراقبت های بهداشتی خانه در سلامتی

رفتارهای ترویج سلامت

نشاط و سلامت اجتماعی

روانشناسی سلامتی

Publish in international journals (isi , scopus , ...)

Event Place: Poland

آخرین مهلت ارسال مقالات : ۱۰ آذر ماه ۱۴۰۱
ثبت نام کامل (پرداخت خدمات) : ۱۳ آذر ماه ۱۴۰۱
برگزاری کنفرانس : ۱۷ آذر ماه ۱۴۰۱

hcnf.ir info@hcnf.ir

Tel : +982171053038

11th International Conference on
Health, Treatment and Health Promotion

08 December , 2022

hcnf.ir

Proceedings of
“ 11th International Conference on
Health, Treatment and Health Promotion ”
December - 2022

INTERNATIONAL ORGANIZATION OF
IOAS
ACADEMIC STUDIES

Sponsored and Indexed by
CIVILICA
We Respect the Science

همایش های ایران
Symposia

ایران
کنفرانس

همایش
با
BaHamayesh.com

دارکوب
www.darkoob.ir
اطلاع رسانی رویدادهای ایران و جهان
با دارکوب به روز باشید ...

Event Place: Poland

11th International Conference on
Health, Treatment and Health Promotion

---

08 December , 2022

hcnf.ir

Executive Staff

Dr.Sohrab Asadollahzade	Conference secretary
Hasan Mosazadeh	Executive secretary
Behrouz Hayati	Secretariat
Atefeh Hatami	Secretariat

*11th International Conference on
Health, Treatment and Health Promotion*

08 December , 2022

hcnf.ir

SCIENTIFIC COMMITTEE

	Professor Faculty of Health, Department of Occupational Health Engineering, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran	Dr. Jamaledin Shah Taheri
	Assistant Professor Research Center for Health Sciences, Institute of Health, Department of Environmental Health Engineering, School of Health Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran	Dr. Hassan Hashemi
	Assistant Professor Department of Medical-Surgical Nursing and Basic Sciences, School of Nursing & Midwifery Tehran University of Medical Sciences	Dr. Esmail Mohammadnejad
	Professor Tehran University of Medical Sciences, School of Public Health, Department of Environmental Health Engineering, Tehran, Iran	Dr. Amir Hossein Mahavi
	faculty member of Bojnourd University of Medical Sciences	Rajabali Hokmabadi
	Professor of Biochemistry Department of Clinical Biochemistry, School of Medicine Cellular and Molecular Biology Research Center Health Research Institute Babol University of Medical Sciences	Dr. Soleiman Mahjoub

11th International Conference on Health, Treatment and Health Promotion

08 December , 2022

hcnf.ir

	Assistant Professor Health Promotion Research Center School of Public Health, Department of Epidemiology and Bio-Statistics, Deputy of Health Zahedan University of Medical Sciences, Iran	Dr. Majid Sartipi
	Assistant Professor of Medical Bacteriology Department of Bacteriology and Virology, School of Medicine Isfahan University of Medical Sciences	Dr. Davood Mansury
	Assistant Professor of Audiology Department of Audiology, School of Rehabilitation Sciences Zahedan University of Medical Sciences	Dr. Ebrahim Pirasteh
	Assistant Professor of Physiology Department of Physiology, School of Medicine Babol University of Medical Sciences	Dr. Hossein Khaleghzadeh Ahangar
	Associate Professor Zahedan University of Medical Sciences Faculty of Health, Public Health Department Zahedan, IR, Iran	Dr. Iraj Zareban
	Assistant Professor Nutrition with a focus on food microbiology Abadan School of Medical Sciences	Dr. Hasan albookarami
	Assistant Professor Ergonomics Department, School of Health, Shiraz University of Medical Sciences	Dr. Hadi Daneshmand

11th International Conference on *Health, Treatment and Health Promotion*

08 December , 2022

hcnf.ir

	Assistant Professor PhD in Health and Health Promotion, Jahrom University of Medical Sciences	Dr. Nader Sharfi
	Assistant Professor Physical education and sports science, sports management, Islamic Azad University, Kermanshah Branch	Dr. Shahab Bahrami
	Assistant Professor of Biotechnology Department of Medical Biotechnology, School of Medicine Babol University of Medical Sciences	Dr. Fatemeh Tohidi
	Assistant Professor Department of Health Education & Health Promotion, School of Public Health, Zahedan University of Medical Sciences (Zaums), Zahedan, Iran	Dr. Maryam Seraji
	Associate Professor Flora Rahimaghaee, PhD of nursing education, Associate Professor, Department of Nursing, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran	Dr. Flora Rahimaghaee,
	Assistant Professor of Health Education and Promotion Department of Public Health, School of Health Health Sciences Research Center Addiction Research Institutes Mazandaran University of Medical Sciences	Dr. Maryam Khazaei-Pool

**11th International Conference on
Health, Treatment and Health Promotion**

08 December , 2022

hcnf.ir

	Associate Professor Shahid Beheshti University of Tehran, Family Research Institute, Tehran, Iran	Dr. Zahra Abd Khodaei
	Assistant Professor Academic Member of Zahedan University of Medical Science MSN neonatal intensive Care nursing School of Nursing & Midwifery Medical Science Zahedan Iran	Dr.Nasrin mahmoodi
	Assistant Professor of Nutritional Sciences Department of Environmental Health, School of Health Health Promotion Research Center Zahedan University of Medical Sciences	Dr.Zinat Mortazavi
	Assistant Professor of Health Information Management Library and Information Sciences, School of Allied Medical Sciences Zahedan University of Medical Sciences	Dr. Leila Keikha
	Instructor of Speech Therapy Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation Sciences Zahedan University of Medical Sciences	Mohadese Gholamiyan Arefi

11th International Conference on Health, Treatment and Health Promotion

08 December, 2022

hcnf.ir

	Assistant Professor of Orthodontics Department of Orthodontics, School of Dentistry Zahedan University of Medical Sciences	Dr. Bahareh Fatemipour
	Assistant Professor of Pathology Department of Pathology, School of Medicine Kashani Hospital, Seyyed Al-Shohada Hospital Isfahan University of Medical Sciences	Dr. Behnoosh Mohammadi Jazi
	Instructor of Speech Therapy Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation Sciences Health Promotion Research Center Zahedan University of Medical Sciences	Dr. Najmeh Mardani Feyzabad
	Assistant Professor Faculty member of Alborz University of Medical Sciences	Dr. Soror shojaelian
	Assistant Professor PhD in Medical Biotechnology Head of Medical Biotechnology Department Faculty of Medicine, Babol University of Medical Science, Amol, Iran	Dr. Elaheh Ferdosi-Shahandashti
	Assistant Professor of Health Policy Center for Health Related Social and Behavioral Sciences Research Shahrood University of Medical Sciences	Dr. Mozghan Fardid
	Assistant Professor Health education and health promotion Bam, University of Medical Sciences	Dr. Neda Mohammadi Nia
	Assistant Professor Department of Food Industry Science and Engineering, Faculty of Marine Science and Technology, Islamic Azad University, North Tehran Branch	Dr. Mahsa Tabari

11th International Conference on
Health, Treatment and Health Promotion

---

08 December , 2022

hcnf.ir

Table of Contents

13	Peer Education and Health Promotion: Evidence base perspective
14	A review and study on the effects of exercise on the immune system
15	The Effectiveness of Fixed Speed Cameras on Iranian Taxi Drivers: An Evaluation of the Influential Factors
16	Tendency to leave the profession in operating room staffs during the COVID -19 epidemic: the role of anxiety
17	An Estimation of the Survival Rate of Common Cancers in Khuzestan, Iran During 2009
18	Rapid and direct molecular detection of <i>Streptococcus pneumoniae</i> and <i>Haemophilus influenzae</i> isolated in oropharynx and nasal cavity of children
19	The effect of concurrent training on physical fitness factors related to health and the serum level of prostate-specific antigen in inactive men
20	Evaluation factors affecting the improvement of mental health of patients with multiple sclerosis
21	A study on the opportunities, challenges and applications of informatics in cancer research and clinical practice
22	their families Scoliosis and the needs of patients and
23	Post intensive care syndrome (PICS): Prevention and risk factors
24	Application of traditional medicine in nursing: Iranian Dalk massage , applications and variables.
25	What is digital storytelling role in Health issues? A review article.
26	The effect of using mobile apps on adherence to treatment of stroke patients
27	A study on breast cancer diagnosis based on deep convolutional neural networks
28	"Every Home a Health Base" Campaign: A Community-Based Intervention to Encourage the People of Guilan Province to Participate in Covid-19 Prevention and Control Programs
29	Study of the antimicrobial effects of condition medium from umbilical cord stem cells
30	Rehabilitation and physiotherapy in small livestock (dogs and cats)
31	Investigating the relationship between body fat percentage, body activity and cardiovascular
31	risk factors
32	Comparison of the desirability of natural delivery and cesarean section with decision tree model
33	Evaluation of nutritional status and food security in children and importance of socioeconomic status
34	Prioritization of readmission risk factors and outcomes in Covid-19 patients
35	The Relationship Between Nurses' Perceptions of Caring Behaviors Based on Watson's Theory and of Professional Ethics: A Cross-sectional Study
36	An analysis and comparison of training at altitude versus training at sea level in amateur runners and a review of the benefits of training at altitude
37	Benefits of nanotechnology for ergonomic design: Is this a positive step toward more protection of workers' health?
38	Particle dispersion during speaking in a ventilated hospital visiting room
39	Male factor in recurrent pregnancy loss
40	Correlation between Periodontal Infection and Semen Analysis Factors
41	Investigating the level of drug resistance of <i>Acinetobacter baumannii</i> strains in the intensive care units of hospitals
42	Protective effect of α -lipoic acid as an antioxidant compound against riboflavin-mediated photo-oxidation of TSPs (Total Soluble lens Proteins)
43	Investigation of biochemical and hematological factors of iron overload in beta-thalassemia patients
44	Investigating various factors and their relationship with type 2 diabetes and cardiovascular diseases
45	تأثیر تمرینات منبئ تراپولین (جامپینگ) به همراه محدودیت کالری بر ترکیب بدن و ظرفیت هوازی زنان دارای اضافه وزن و چاق ...
46	تأثیر آیدیمی کوئید ۱۹ بر سلامت روان جوانان با استفاده از پرسشنامه آتلانین SCL-90
47	بررسی علل و میزان مشارکت با عدم مشارکت در برنامه های غربالگری سرطان دهانه ی رحم و پستان در مراجعین به مراکز بهداشتی و درمانی شهر مشهد سال ۱۳۹۶
48	بررسی تأثیر استرس ناشی از پاندمی کووید ۱۹ بر کودکان دارای کاستی توجه و بیش فعالی (ADHD) و راهکارها (کامنتری).
49	بررسی نقش پرستاری از راه دور در بیماری نارسایی قلبی؛ یک مطالعه مروری
50	اثرات کو کالین بر بیماران قلبی
51	مروری بر چالش های اخلاقی در حوزه علوم پزشکی با تمرکز بر تغییر ژنتیک
52	سقط چنین؛ فقه، قانون یا اخلاقی
53	چرایی تک فرزندی و پیامدهای فردی و اجتماعی آن
54	تطبیق های تحویل فناوری از مصاحبه انگیزشی برای پیشگیری و مدیریت بیماریهای مزمن
55	پیامد های کشیدن سیگار به بهداشت عمومی جامعه
56	بررسی تأثیر آموزش مراقبت های خودمحور و پیگیری آن بر کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت
57	راه های طبیعی برای جلوگیری و درمان سرطان دهان
58	ارزیابی وضعیت ناتوانی و عوامل مرتبط با آن در افراد مبتلا به سکه مغزی در شهرستان قزوین
59	بررسی ویژگیهای روان نسخه فارسی فهرست سریع نشانه شناسی افسردگی (QIDS-SR16) در بیماران و جمعیت بهنجار ایرانی
60	بررسی اثر مصرف روغن کتان بر سطح سرمی لیپیدها و آنزیم های کبدی در موش های صحرایی مبتلا به کبد چرب غیر الکلی
61	بررسی تأثیر آموزش مهارت های زندگی بر تاب آوری و سازگاری روانی- اجتماعی مبتلایان به اسکروز متعدد مراجعه کننده به بیمارستان کاشانی اصفهان در سال ۱۳۹۹
62	همبستگی و ارتباط ژنتیکی معنویت/مذهب و افسردگی: مطالعه در فرزندان و نوه های در معرض خطر خانوادگی بالا و پایین برای افسردگی
63	بررسی اثربخشی مداخله ای مبتنی بر معنویت درمانی بر اضطراب و استرس در مبتلایان به سرطان پستان (یک مطالعه مروری).
64	بررسی نقش پیشگیری کننده گی سواد سلامت بر پذیرش واکسن کووید ۱۹

11th International Conference on Health, Treatment and Health Promotion

08 December, 2022

hcnf.ir

۶۵	بررسی ارتباط بین سواد سلامت و سبک زندگی سالم .....
۶۶	تاثیر مداخله آموزشی بر فاکتورهای خونی، شاخص توده بدنی و فشارخون و ارتباط آن با سواد سلامت فرزندان مبتلایان به سکه قلبی در شیراز .....
۶۷	بررسی رابطه بین ابعاد کار و اضطراب امتحان بر خود ناتوان سازی تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی کازرون در سال ۱۴۰۱ .....
۶۸	اهمیت و نقش فناوری اطلاعات در مراقبتهای بهداشتی در دوران همه گیری کووید-۱۹ .....
۶۹	کاربرد و انواع سه بعدی سازی در درمان فک و دهان .....
۷۰	ارزیابی کیفیت خدمات ارائه شده به مددجویان اورژانس سکه مغزی در اورژانس پیش بیمارستانی شیراز شهریور ۱۴۰۱ .....
۷۱	بررسی اورژانس مسمومیت در سالمندان مددجوی اورژانس ۱۱۵ شیراز در سال ۱۴۰۱ .....
۷۲	ارزیابی کیفیت ارائه و ثبت خدمات مددجویان اورژانس قلبی عروقی اورژانس ۱۱۵ نورآباد فارس در شهریور ۱۴۰۱ .....
۷۳	ارزیابی کیفیت ارائه و ثبت خدمات مددجویان اورژانس مسمومیت با گاز مونواکسید کربن انتقالی به بیمارستان در زمستان ۱۴۰۰ اورژانس ۱۱۵ شیراز .....
۷۴	بررسی اورژانس کودکان کمتر از یکسال مددجوی اورژانس ۱۱۵ شیراز در سال ۱۴۰۱ .....
۷۵	مروزی بر اهمیت و نقش آموزش بهداشتی مبتنی بر وب در دوران همه گیری کووید-۱۹ .....
۷۶	بررسی سطح نوآوری فردی در دانشجویان پرستاری: .....
۷۷	یک مطالعه مقطعی .....
۷۷	ارزشیابی دیجیتال: رویکردی نوین در ارزشیابی بالینی دانشجویان پرستاری .....
۷۸	پیشگیری از آسیب های روانی پرستاران در مواجهه با بحران و بلایا (مطالعه مروزی) .....
۷۹	عوامل مرتبط با عفونت های ناشی از جراحی های ستون فقرات .....
۸۰	بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر نظریه رفتار برنامه ریزی شده بر بهبود رفتار های ایمن ترافیکی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان مرودشت .....
۸۱	مقایسه ی میزان و انواع مسمومیت های دارویی قبل و بعد از پاندمی کووید ۱۹ در جنوب غرب ایران .....
۸۲	عوامل مؤثر بر رضایتمندی دانشجویان از آموزش از راه دور: مقاله مروزی .....
۸۳	بررسی رابطه استرس ناشی از پاندمی کرونا و خودمراقبتی در بیماران مبتلا به فشار خون و دیابت در ساکنین استان بوشهر .....
۸۴	بررسی چالش های آموزش مجازی علوم پزشکی در پاندمی کووید-۱۹ .....
۸۵	بررسی تاثیر آموزش خودمراقبتی بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به آسم .....
۸۶	کاربرد نظام موقعیت یاب جهانی در مطالعات بهداشت عمومی و همه گیر شناسی .....
۸۷	بررسی اثر مصرف لیکوپن بر بیماریهای قلبی و عروقی و سرطانهای شایع .....
۸۸	ارتباط رابطه جنسی و سرطان روده بزرگ .....
۸۹	بررسی اپیدمیولوژیک چاقی و اضافه وزن در نوجوانان ۱۸-۶ سال ساکن در منطقه یک شهرداری مشهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ .....
۹۰	نیازسنجی سلامت اجتماعی در محله حاشیه نشین صالح آباد شهرستان سبزوار بر اساس مدل مداخلات اجتماع محور در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ .....
۹۱	بررسی اثربخشی زوج درمانی گروهی یک پارچه نگر بر سازگاری زناشویی و صمیمیت جنسی زوجین مقاضی طلاق .....
۹۲	شناسایی چالشهای موجود سامانه ی یکپارچه ی بهداشت(سب) و رابطه آن با کیفیت کارایی مراقبین سلامت .....
۹۳	بهداشت شغلی زنان و زایمان .....
۹۴	بررسی تاثیر مامای همراه برانده پس از زایمان و خودکارآمدی شیردهی زنان نخست زانمقاله مروزی .....
۹۵	بررسی نقش پرستاری از راه دور در بیماریز انفارکتوس میوکارد: یک مطالعه مروزی .....
۹۶	مروزی بر رویکرد های تشخیص سرطان سینه .....
۹۷	RNA های طولانی غیر کد شونده و سرطان .....
۹۸	اثر تضعیف سیستم ایمنی با داروی دگزامتازون و مکمل نانوسلنیوم متعاقب آن بر بلوغ لنفوسیت های T در تیموس .....
۹۹	شناخت و تبیین سطوح پیشگیری در بیماری سرطان: مروزی روایتی .....
۱۰۰	بررسی وضعیت سلامت روان و ارتباط آن با متغیرهای دموگرافیک در پرسنل شاغل در فوریت های پزشکی شهر سمنان در اپیدمی کووید۱۹ در سال ۱۴۰۰ .....
۱۰۱	بررسی ارتباط بین دریافت ایتروپوئیتین با رخداد مرگ و میر قلبی عروقی در سالمندان همودیالیزی: مطالعه مروزی نظام مند و متاآنالیز .....
۱۰۲	مروز سازمان یافته غلظت اکسید های نیتروژن در محیط های داخلی .....
۱۰۳	تبیین متغیرهای تاثیر گذار بر کیفیت زندگی بیماران دیالیزی .....
۱۰۴	تاثیر مداخله معنوی بر کاهش اضطراب ناشی از کرونا در بیماران مبتلا به سرطان .....
۱۰۵	بررسی ارتباط خودمراقبتی با آگاهی، نگرش و عملکرد بیماران همودیالیزی مراجعه کننده به بیمارستان های منتخب شهر تهران در پیشگیری از بیماری covid19 در سال ۱۴۰۰ .....
۱۰۶	مقایسه فشارخون اندام فوقانی و تحتانی حین عمل قلب باز در بیمارستان سیدالشهدا ارومیه .....
۱۰۷	بررسی تأثیر دما و بای پس قلبی روی بر روی شاخص دو طیفی در بیماران تحت عمل جراحی پیوند عروق کرونر .....
۱۰۸	تاثیر جایگذاری لوله بینی - معدی بر روی فشار کاف لوله تراشه در بیماران تحت عمل جراحی داخل شکم .....
۱۰۹	بررسی توزیع فراوانی حساسیت به پروتئین مواد غذایی و ارتباط آن با شدت درمانیت آبپیک در کودکان .....
۱۱۰	بررسی ارتباط اختلالات آلرژیک در کودکان با اختلالات تشنجی مراجعه کننده به کلینیک های نورولوژی اطفال .....
۱۱۱	مطالعه فراوانی و شدت بیماری آسم در بیماران بستری مبتلا به کووید ۱۹ .....
۱۱۲	بررسی وضعیت دستیاران تخصصی پزشکی در حیطه پروفشنالیسم پزشکی .....
۱۱۳	تاثیر یوگا بر درمان سندرم روده تحریک پذیر: مطالعه مروزی .....

11th International Conference on
Health, Treatment and Health Promotion

---

08 December , 2022

hcnf.ir

Peer Education and Health Promotion: Evidence base perspective

Reyhaneh Arjmandi Diznab

MS student in Nursing, Medical Surgical Nursing Department, Nursing and Midwifery faculty, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Introduction: The importance of health-promoting behaviors is discussed in all ages. Health education is a necessary and integrated part of health promotion and could have a positive impact on people's lifestyles. Peer education is one of the educational methods which is considered as a behavior change strategy and cause to share knowledge and experience among people in the same group. In this educational approach, due to the similar characteristics of the members, simple and reliable learning is created. **Methods & Materials:** This narrative review is done by keywords "Peer education And Health promotion", "Education And Health behavior", "Peer education And Well-being", during 2012-2022, in PubMed, Google scholar, Elsevier, ProQuest, Scopus and Science Direct databases. **Results:** Results show that Peer education improves the knowledge, attitude, health behavior and self-efficacy of people and as a result, it will promote the health. Peer education is an effective way to create healthy behavioral changes in important health areas, including individual responsibility for health and social support. Regarding the easy transfer of information between peers, promotion of communication, low cost and simplicity of this method, peer education is recommended to be used in educational programs. It is also possible to achieve better results by providing more facilities, encouragement and supervision in the group under peer education. **Discussion:** Peer education is a suitable educational method which could have positive effects on awareness, attitude and health behaviors.

Keywords: Peer education, Health promotion, Health behavior.

A review and study on the effects of exercise on the immune system

Fatemeh Mehrabi

Master of Science in Applied Physiology, Payam Noor University, Karaj
Branch, Alborz Province, Iran,

Abstract

Today, the progress of science and technology causes people to acquire new behaviors by relying on new technology. Any new change can have different effects in all aspects of human life, social, economic, etc. But among these factors, those that affect human health have a special role. Prevention of diseases is very important, and even today, despite the existence of a virus called Corona, all people should try to stay away from the disease. You are no doubt familiar with health tips to stay away from diseases, especially Corona: frequent hand washing, social distancing, healthy diet and consumption of foods that strengthen the immune system, and many other strategies. But another important factor that affects the overall health of the body and can protect you from diseases is regular exercise. The truth is clear to the general public that exercising is a very suitable and beneficial way to deal with physical diseases. In addition to physical effects, exercise has mental and cognitive effects on humans. It also has a significant impact on the socialization of people and children. This article has been prepared with the help of the internet and the library review method, the purpose of which is to examine the place of exercise in Islam and to examine the benefits of exercise on the human body and mind, as well as to increase the body's immunity. The effect of exercise on the body is to increase the speed of oxygen release, and as a result, the efficiency of the lungs becomes better and their capacity increases. Increasing the metabolism of "body's fuel" helps to digest and absorb food and eliminate toxins from the body. In addition to the physical benefits, exercise is also effective in the treatment of depression.

Keywords: Effect, exercise, body, mind, human, science.

The Effectiveness of Fixed Speed Cameras on Iranian Taxi Drivers: An Evaluation of the Influential Factors

Mohammad-Reza Malekpour¹, Sina Azadnajafabad¹, Sahba Rezazadeh-Khadem¹, Kavi Bhalla², Erfan Ghasemi¹, Seyed Taghi Heydari³, Seyyed-Hadi Ghamari¹, Mohsen Abbasi-Kangevari¹, Nazila Rezaei¹, Mahmoud Manian⁴, Saeed Shahraz⁵, Negar Rezaei^{1,6*}, Kamran B. Lankarani³, Farshad Farzadfar^{1,6*}

¹Non-Communicable Diseases Research Center, Endocrinology and Metabolism Population Sciences Institute, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

²Public Health Sciences, University of Chicago, Chicago, IL, USA

³Health Policy Research Center, Institute of Health, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

⁴Faculty of Computer Engineering and Science, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

⁵Institute for Clinical Research and Health Policy Studies, Tufts Medical Center, Boston, MA, USA

⁶Endocrinology and Metabolism Research Center, Endocrinology and Metabolism Clinical Sciences Institute, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

The adherence to speed limits can reduce deaths associated with road traffic injuries by more than a quarter. This study aimed to evaluate the effective factors on the speeding behavior of Iranian taxi drivers around fixed speed cameras. Telematics devices used in this study collect the location and speed of the vehicles. Linear regression analysis was used to identify kangaroo driving (KD), defined as trips with a significant V-shape in speed distribution around the camera. A total of 93,160 trips were recorded from 13,857,443 data points. There was an inverse association between drivers' age and KD with an odds ratio (OR) of 0.98 (95% Confidence Interval: 0.98-0.98). The 4 A.M. to 8 A.M. period had the highest chance of KD in both urban (10.71% [7.41-14.53]) and intercity (44.13% [41.18-47.09]) trips. There was a significant decrease in the odds of KD inside the clustered cameras zone (OR: 0.22 [0.20-0.25]). The heterogeneous occurrence of KD in different locations and times indicates the necessity of evidence-based policy-making.

Keywords: Public Health, Urban Planning, Road Traffic Injury, Asian Cities, Accident Prevention, Fixed Speed Camera.

Tendency to leave the profession in operating room staffs during the COVID -19 epidemic: the role of anxiety

Afsaneh Askarkhah¹ , soghra Ghanbarpour^{2*} , Ezzat Paryad³ , Azin Arabkhazaie⁴ , Azar Arabkhazaie⁵ , nazanin Saraf⁶ , farhad Shafiei⁷ , Parisa Mohammad Alinejad⁸ , Malihe Talaei⁹ , Najmeh Javan¹⁰

Abstract

Introduction: Because of the COVID-19 pandemic and 24-hour engagement of medical staff who working in operating rooms, they are also at high risk of exposure to the virus. The desire to leave work can be a side effect of physical and mental pressure in operating room staff. **Objective:** The aim of this study was to determine tendency to leave the profession in operating room staffs during the COVID -19 epidemic and the role of anxiety. **Method:** This cross-sectional correlational study was performed in 2021. The study samples included the personnel of all operating room units of Rasht teaching hospitals. Then, 270 staff members of operating rooms in six teaching hospitals included in the study by using the census method. The tool used consists of three parts including: The demographic information questionnaires, the standard and psychometric instruments in Iranian samples named the COVID-19 Anxiety Scale (CDAS) which has been developed in Iran and the third part of the questionnaire were the tendency to leave the service, which was a 4-question questionnaire in the Likert-scale. Data were collected online and analyzed using descriptive statistics and statistical tests Like: Kolmogorov-Smirnov to determine the normal distribution, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis, Spearman and linear regression. **Result:** The results of this study showed that the majority of the samples were female employees (80.8%), married (62.3%), with a bachelor's degree (88.9%). According to the results, the mean scores of anxieties in the samples was 11.74 ± 8.20 out of a maximum score of 54 and 36.3% of the samples had higher scores than anxiety mean. Also, The Results of the tendency to leave the service showed that the mean scores of samples were 9.47 ± 4.12 out of a maximum score of 20, and 38.5% of them tended to leave the service.

Keywords: COVID- 19, Anxiety of Surgery Technologist and Anesthesia, leave the service.

An Estimation of the Survival Rate of Common Cancers in Khuzestan, Iran During 2009

Changiz rostamizarinabadi¹, Khirollah asadollahi², Maria Cheraghi³, Elham goodarzi^{4*}

¹Department of Epidemiology, Health School, Ilam University of Medical Sciences, Iran

²Department of Social Medicine, School of Medicine, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran

³Cancer Research Center, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

⁴Social Determinants of Health Research Center, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran

Abstract

Introduction: Cancers are one of the most important health priorities of all communities, with regard to the incidence and mortality rate as well as its estimated disease burden. Therefore, it is necessary to adopt a planned intervention for prevention and control. In the present study, we determined the survival rate of patients with common cancers in Khuzestan province during 2009. **Materials and Methods:** The present study is a descriptive-analytic study that investigates the 5-year survival rate of patients with common cancers in Khuzestan province in 2009. Data analyses were performed with SPSS (version 16) using Kaplan-Meier method and Log Rank methods to estimate the survival rate, and Cox regression method to investigate the relationship between patient survival and gender. **Results:** A total of 2093 patients with common cancers were registered in Comprehensive Cancer System in 2009. The mean age of patients was 55.22 ± 19.3 years. Of the patients, 46.3% (969 cases) were male and 53.7% (1124 cases) were female. The 5-year survival rate of total patients examined was estimated to be 68.4%. Survival rate in female patients (72.9%) was more than males (63.2%). The lowest 5-year survival rate was associated with lung cancer (37.3%) and the highest survival rate was associated with skin cancer (93.5%).

Keywords: "Survival Rate, Cancer, Khuzestan, Ilam"

Rapid and direct molecular detection of *Streptococcus pneumoniae* and *Haemophilus influenzae* isolated in oropharynx and nasal cavity of children

A. Maleki¹, F. Mansournia², N. Sadeghifard^{3*}

¹science Committee

²masters

³Professor

Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran.

Abstract

There is a direct correlation between asymptomatic oropharyngeal colonization by pathogenic bacteria and the prevalence of paediatric respiratory infections. *Streptococcus pneumoniae* and *Haemophilus influenzae* are common cause of serious bacterial infections such as meningitis in children. This study aimed to monitor healthy children to detect asymptomatic carriers of *S. pneumoniae* and *H. influenzae*. In the present cross-sectional study, real-time PCR assay was developed and evaluated in comparison with culture for direct detection of *S. pneumoniae* and *H. influenzae* in 123 oropharynx and nasal cavity specimens from healthy children in Ilam, Iran. In addition, virulence factor (ply and hpd) and iron uptake (tbpA and piuA) genes were evaluated by PCR. Our results demonstrated that among all isolates only 14 *S. pneumoniae* and eight *H. influenzae* were identified by phenotypic methods, whereas 37 and 21 *S. pneumoniae* and *H. influenzae* were identified, respectively, by real-time PCR assay. All *S. pneumoniae* and *H. influenzae* isolates possessed tbpA and piuA genes. Also, 81% (30/37) of *S. pneumoniae* isolates were positive for ply gene, which encoded pneumolysin, as well as 90% (19/21) of *H. influenzae* isolates were positive for hpd gene. Simultaneous colonization of *S. pneumoniae* and *H. influenzae* could indicate the importance of monitoring of healthy children to identification of carriers.

Keywords: “Detection, *Haemophilus influenzae*, iron uptake, real-time PCR assay, *Streptococcus pneumoniae*, virulence factors”

The effect of concurrent training on physical fitness factors related to health and the serum level of prostate-specific antigen in inactive men

Parastesh Mohammad¹, Hamidreza Khalounejad^{2*}

¹Associate Professor, Department of Exercise Physiology, Faculty of Sport Science, Arak University, Arak, Iran.

²M.S student in Exercise Physiology, Department of Exercise Physiology, Faculty of Sport Science, Arak University, Arak, Iran.

Abstract

Background & Aim: The purpose of this study was to investigate the effect of 12 concurrent training on prostate specific antigen (PSA), cardiopulmonary endurance, muscular strength and body composition in men over 50 years. **Materials and Methods:** In this quasi-experimental study, the statistical sample consisted of 29 men with average weight of 81.1 ± 6.7 kg and body mass index of 26.4 ± 1.4 kg/m², randomly divided into two control untrained group (N=12) and training group (N=17). The concurrent training group performed concurrent training (endurance-resistance) training for 12 weeks. Serum PSA levels, cardiopulmonary endurance (VO₂max), muscle strength, and body compositions were measured before and after training. Data were analyzed using covariance analysis (ANCOVA) ($P < 0.05$). **Results:** Concurrent training in the training group significantly reduced PSA compared to the control untrained group ($P=0.001$). As well as training significantly decreased fat mass ($P=0.046$) and the ratio of waist to hip circumference ($P=0.024$) also significantly increased cardiorespiratory endurance (VO₂max) ($P=0.001$), mean relative muscle strength ($P=0.001$) and lean body mass ($P=0.001$) in the training group compared to the control untrained group. **Conclusion:** Overall, our findings showed that concurrent training (endurance-resistance) with increased cardiorespiratory endurance, mean muscle strength, and improved body composition decreased serum prostate-specific antigen (PSA) levels in Men over 50 years old.

Key words: Concurrent training; PSA; VO₂max; Body fat; over 50 years old.

Evaluation factors affecting the improvement of mental health of patients with multiple sclerosis

Sepideh poudineh¹, Amirhossein Sajjadi², Ehsan Shojaei³, Elahe Kamaei Monfared⁴, Sadegh ghavidel⁵, Zahra Ganjali⁶

Nursing student, member of Young and Elite Researchers Club of Islamic Azad University, Zahedan, Iran.

Health Clinical Sciences research Center, And the Young Researchers Club Zahedan branch, Islamic Azad University, Zahedan, Iran.

Abstract

Introduction and goal; Multiple sclerosis (MS) is one of the most important neurological debilitating diseases in adults. The average age of diagnosis is 30 years, and most patients with recurrent neurological recurrences. In addition, the disease is irreversible, without definitive and progressive treatment, and requires supervision by a specialized and multidisciplinary treatment team. Four different types of MS are diagnosed, including recurrent MS (common type of MS, which accounts for 80% of MS patients), progressive secondary MS, and progressive primary MS (rare). The most severe type of MS) and MS It's benign. materials and methods ;In this study, by reviewing more than 50 relevant articles from reputable databases and searching for the keys ISC, SID, google scholar, Pubmed, scopus, such as to examine the use, Stem cells, multiple sclerosis, Oligodendrocyte, the words, disadvantages and advantages of MS We looked at different sources of stem cells to treat the disease. Articles in non-English language were excluded. findings; The most common manifestations of MS patients are: numbness, vision problems, weakness, other symptoms and difficulty walking. MS, like other autoimmune diseases, is more common in women. In fact, it is twice as common in women as in men. The incidence of this disease in Iran, despite the less reported statistics among Asians (3-5 people per 100 thousand people), is about 15 to 30 people per 100 thousand people.

Keywords: Multiple sclerosis, evaluation of effective factors, disease recovery

A study on the opportunities, challenges and applications of informatics in cancer research and clinical practice

Mohammad kavei

Master of Genetics, Faculty of Science, Arak University, Arak, Iran.

Abstract

Cancer refers to any one of a large number of diseases characterized by the development of abnormal cells that divide uncontrollably and have the ability to infiltrate and destroy normal body tissue. Cancer often has the ability to spread throughout your body. Cancer is the second-leading cause of death in the world. Oncology practises confront numerous hurdles in designing and implementing an informatics strategy, whether it is shifting from paper to electronic records or attempting to harness data from existing systems for outcome studies. With the rising costs of oncology treatments and anticipated changes in reimbursement laws, such as the necessity for evidence to back physician judgments, collecting data on treatment decisions and treatment efficacy will become critical to running a successful programme. This study assesses the current state of oncology informatics systems and focuses on building an informatics strategy to address the problems posed by anticipated changes in reimbursement rules as well as medical and information technology. Cancer informatics has significantly progressed in the big data era. We summarize the application of informatics approaches to the cancer domain from both the informatics perspective (e.g., data management and data science) and the clinical perspective (e.g., cancer screening, risk assessment, diagnosis, treatment, and prognosis). We discuss various informatics methods and tools that are widely applied in cancer research and practices, such as cancer databases, data standards, terminologies, high-throughput omics data mining, machine-learning algorithms, artificial intelligence imaging, and intelligent radiation.

Keywords: Cancer research, Oncology, Informatics, Healthcare, Medicine.

Scoliosis and the needs of patients and their families

Fatemehzahra Vafaeinezhad

MSc student of Medical Surgical Nursing , Nursing & Midwifery faculty,
Tehran University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Scoliosis is a serious structural disorder that manifests with lateral curvature and rotation of the spine and over time leads to anatomic deformity in the chest. In addition to the physical consequences of scoliosis, patients also experience changes in quality of life and psychosocial emotion that these have negative effect on the subsequent treatment of the patient.**Method & Material:**This narrative review was done by keywords “Scoliosis AND Needs of patients OR their family OR their parents”, during 2012-2022 through PubMed, Elsevier, ISI, Nursing orthopedic journal ,Springer, Magiran and Google scholar databases and search engine in English language.**Results:** Results show that orthopedic patients may experience barriers such as difficulty performing activities of daily living (ADL) and problems returning to life after surgery. For these reasons, the caregiver's role in supporting dependent people in both simple and complex activities is very important. The patient's health conditions can create additional challenges for each family member's role, related to the emotional impact of the diagnosis, the integration of the patient's needs into family's life, and the primary role of caregivers in managing health care treatment. Family members face certain stresses, including the unpredictable progression of spinal curvature and the possibility of invasive spine surgery.

Keywords: “Scoliosis” , “Needs of patients” , “Needs of families”.

Post intensive care syndrome (PICS): Prevention and risk factors

**Seyyede Zahra sajjadian¹, Masoumeh zakerimoghadam²,
Pegah Matourypour³**

¹M.Sc. in Medical Surgical Nursing Department, Nursing & Midwifery
faculty, Tehran University of Medical Sciences.

²PhD in Nursing, Medical Surgical Nursing Department, Nursing &
Midwifery faculty, Tehran University of Medical Sciences

³PhD in Nursing, Medical Surgical Nursing Department, Nursing &
Midwifery faculty, Tehran University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Long-term outcomes remain among survivors discharged from the intensive care unit, and patients may experience severe changes as a result of ICU admission, which recent studies have termed post-intensive care syndrome. Post-intensive care syndrome (PICS) is a set of symptoms that indicate cognitive, psychological and physical disorders that affect ICU survivors. **Method & Material:**This narrative review was done by keywords “Post intensive care syndrome AND Prevention OR Risk factors”, during 2012-2022 through PubMed, Elsevier, ProQuest, Scopus and Google scholar search engine in English and Farsi languages. **Results:**The results show that almost half of ICU survivors experience at least one disorder related to PICS three months after discharge. The major risk factors for PICS include mechanical ventilation and sedation, hypoglycemia, delirium, sepsis, and acute respiratory distress syndrome. ABCDE bundles shown to reduce the rates of PICS symptoms. Key components of these bundles include early mobilization, sedation vacations, and spontaneous breathing trials. Several preventive methods for PICS, such as minimizing the use of corticosteroids and muscle blockers during hospitalization in ICU, control of pain and delirium, strategies to optimize nutritional intake and early mobilization may improve physical function; and early family engagement may improve the mental health of ICU survivors.

Key words: Post intensive care syndrome, prevention, management, ABCDEF bundle, review.

Application of traditional medicine in nursing: Iranian Dalk massage , applications and variables.

**Seyyede Zahra sajjadian¹, Masoumeh zakerimoghadam²,
Pegah Matourypour³**

¹M.Sc. in Medical Surgical Nursing Department, Nursing & Midwifery
faculty, Tehran University of Medical Sciences.

²PhD in Nursing, Medical Surgical Nursing Department, Nursing &
Midwifery faculty, Tehran University of Medical Sciences

³PhD in Nursing, Medical Surgical Nursing Department, Nursing &
Midwifery faculty, Tehran University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Currently, massage is one of the most common forms of complementary and alternative medicine (CAM). In Iranian medicine, massage is one of the principles of maintaining health, which is generally used in the field of treatment to deal with the superiority of cold air and body humidity, which leads to disorders of body organs. In Iranian medicine, dalk is introduced as a type of massage, which means rubbing. Dalk has different types that one of which is Dalk Esteedad which is called preliminary massage and is performed about 30 to 45 minutes before exercise or activity. It is done slowly at first and intensively at the end of the work to prepare the body for activity, which helps to remove toxins by liquefying them.**Method & Material:**This narrative review was done by keywords “Massage AND Nursing care , Dalk massage AND Nursing care”, during 2012-2022 through PubMed, Elsevier, ProQuest, Scopus and Google scholar search engine in English and Farsi languages.**Results:**The results show that Iranian Dalk and Ghamz massage can be useful in improving physical symptoms such as chronic shoulder and neck pain, and also prevents its recurrence, with an immediate effect on reducing pain and muscle spasms and stimulating shortened tissues, low back pain and insomnia. It makes the patient feel pleasant and comfortable. Also, this type of massage reduces the patient's stress symptoms.

Key words: Massage, Dalk massage, alternative medicine, nursing.

What is digital storytelling role in Health issues? A review article.

**Hediyeh Shokrane¹, Pegah Matourypour²,
Masoume Zakeri moqadam³**

¹M.sc student of medical surgical nursing at Tehran University of Medical Science.

²Ph.D in nursing, Medical Surgical nursing department. Nursing and Midwifery faculty, Tehran University of Medical Science.

³Ph.D in nursing, medical surgical nursing department. Nursing and Midwifery faculty, Tehran University of Medical Science.

Abstract

Introduction: Digital storytelling is an art-based method of education and transferring information in which include photos, videos, voice messages and notes and will take 10 to 15 minutes. In this method people who experienced a disease or problem and could overwhelm it, or people who are specialist in a field, will share their experiences to people who want to learn or know. In Today's world digital storytelling can play different roles such as education and prevention. This method can be an useful tool for nurses and help them provide a better holistic care. So we aimed to determine the role of digital storytelling in health issues by reviewing articles in this field. **Method:**In order to find articles about digital storytelling, we searched selected data bases using Medical Subject Heading (MeSH). Review was done by keywords like Digital storytelling, Digital narrative, Digital narrative therapy, during 2016 to 2022 through PubMed, ProQuest, Google Scholar, Scopus and Elsevier data bases and search engineer in English language. **Results:**Review showed that digital storytelling is an useful method that can play a significant role in increasing awareness, health promotion, prevention and rehabilitation of patients who experienced a disease. Otherwise, Digital storytelling is a Psycho-social tool for cancer survivors and can help them cope with cancer. According to articles which reviewed in this study, Storytelling can also help healthcare providers specially nurses and can make them able to serve a better care.

Keywords: Digital storytelling, Digital narratives, Digital narrative therapy .

The effect of using mobile apps on adherence to treatment of stroke patients

**Fatemeh Ardestani Mohammadi^{1*}, Pegah Matourypour²,
Parnia Payami³**

¹Masters student of medical surgical nursing, Nursing & Midwifery faculty,
Tehran University of Medical Sciences

²PhD in Nursing, Medical Surgical Nursing Department, Nursing &
Midwifery faculty, Tehran University of Medical Sciences

³Masters student of medical surgical nursing, Nursing & Midwifery faculty,
Tehran University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: The incidence of stroke has increased in recent years, highlighting the role of prevention and identification of risk factors, as well as the analysis of their costs. Risk factor control and treatment compliance in the following months after stroke are poor. While stroke is generally preventable. At present, new technologies, specifically mobile applications, are considered as tools with potential benefits in patients with stroke care. The use of mobile phones is an innovative and cost-effective way to fill the gaps of treatment non-adherence in chronic patients, especially stroke patients.**Method & Material:**This narrative review was done by keywords “mobile apps AND treatment adherence and compliance AND stroke”, with no time limit thought PubMed, Elsevier, ProQuest, Scopus and Google scholar databases and search engineer in English and Farsi languages.**Results:**Results show that using mobile apps is effective on the treatment adherence of stroke patients. Mobile apps have been able to make changes in the lifestyle of patients at risk and led patients to be more physically active and reduce the consumption of unhealthy foods, and ultimately improved self-management and the quality of life of patients. Also, the use of these apps, patient satisfaction attracted. patients have been able to control their systolic and diastolic blood pressure well. Mobile apps reduce the risk of nonadherence in patients on anticoagulation therapy and prevent incidence of secondary stroke and finally reduce mortality in these patients.

Keywords:” mobile apps”, “treatment adherence”, “stroke”

A study on breast cancer diagnosis based on deep convolutional neural networks

Donia Pishdad

Master of Information Technology Engineering, Faculty of Computer Engineering and Information Technology, Shahid Madani University of Azerbaijan, Tabriz, Iran,

Abstract

Breast cancer is a type of cancer that starts in the breast tissue. Symptoms of this cancer include a lump in the breast, a change in appearance, small skin indentations, discharge from the nipple, a sunken nipple, or red and dry skin (crusty) of the breast. In patients with metastasis, bone pain, swelling and enlargement of lymph nodes, shortness of breath or yellowness (jaundice) may also be seen. Risk factors for breast cancer include female sex, obesity, physical inactivity, alcoholism, hormone replacement therapy after menopause, ionizing radiation, early menarche (beginning of menstruation) at a younger age, late childbearing or no pregnancy, previous history of breast cancer. And there is a family history of breast cancer. About 5-10% of cases are genetic and inherited from parents, which can be mentioned BRCA1 and BRCA2 gene mutations. Most breast cancers originate from the cells of the wall of the milk ducts and milk-producing lobules. Those cancers that originate from the milk ducts are called "ductal carcinoma of the breast" and those that originate from the small milk-producing sacs are called "lobular carcinoma". Breast cancer detection based on the deep learning approach has gained much interest among other conventional-based CAD systems as the conventional based CAD system's accuracy results seems to be inadequate. The convolution neural network, a deep learning approach, has emerged as the most promising technique for detecting cancer in mammograms. In this paper we delve into some of the CNN classifiers used to detect breast cancer by classifying mammogram images into benign, cancer, or normal class.

Keywords: Deep Learning, Deep Convolution, Neural Network, Medical Imaging, Mammograms (MGs).

"Every Home a Health Base" Campaign: A Community-Based Intervention to Encourage the People of Guilan Province to Participate in Covid-19 Prevention and Control Programs

Abtin Heidarzadeh¹, Atoosa Rahbar², Mohsen Shams³, Mahtab Mohammadi⁴, Seyyed Roghayeh Safavi^{5*}

¹ Associated professor of Community Medicine Department, Faculty of Medicine, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

² Physician, Head of Health Education and Health Promotion Unit, Health deputy, Guilan University of medical sciences, Rasht, Iran .

³ Professor,M.D.,Ph.D. in Health Education,School of Health,Yasuj University of Medical Sciences, Yasuj, Iran.

⁴ Ph.D. in Community Health, Health deputy , Gilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

⁵ PhD Student of Health Education & promotion, School of public health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Background and purpose: This study aimed to design, implement and evaluate campaign entitled "Every Home a Health Base" in order to encourage the people of Guilan Province in Iran to enroll in Health Ambassadors Program. The aim of this program was strengthening Covid-19 prevention programs in Guilan province. **Materials and methods:** This study is a social trial of the before-after type, without a control group to evaluate the impact of the campaign. Data was analyzed by using SPSS Version 21.0. **Results :** The target group of "Every Home a Health Base "campaign was men and women aged 18 to 55 with diploma and lower education and low socio-economic level in the cities of Guilan province. Of the two implemented campaigns, 72.6% of the participants admitted to register as health ambassadors after receiving the program messages.

Keywords: “ Campaign”, “Community participation”, “Every Home a Health Base”, “ Covid-19”

Study of the antimicrobial effects of condition medium from umbilical cord stem cells

Roya Daneshmand

Professional Doctor of Veterinary Medicine, Faculty of Veterinary Medicine,
Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran,

Abstract

Antimicrobials are generally said to the materials that are used to fight with micro-organisms to eradicate or inhibit their growth. Condition medium (condition culture medium) is secreted for proliferation and cell culture of Mesenchymal stem cells in laboratory culture medium. This compound has factors such as TGF-B, TNF, GM-SCF, KGF, PDGF, VEGF, EGF, IL-1, IL-6, IL-8, BFGF, TGF- α , IGF-1, IGF-2, MCP-1, HGF, Fibronectins and Collagen. Considering the presence of these factors and their role in the body, the aim of this study has been to investigate the effect of Condition Medium of Fetal umbilical cord. In this study 5 encoded bacterial standard isolations including Escherichia Coli, Staphylococcus, Pseudomonas, Salmonella and Listeria were investigated using MBC and MIC method and a standard encoded Candida albicans yeast using Phagocytosis test in confluence of the condition Medium of fetal umbilical cord. The results of MIC and MBC showed that Condition Medium has the effect of growth inhibition in 100% of condition medium density on Salmonella and Listeria monocytogenes but it doesn't have any effect on growth inhibition of the rest of the bacteria. Also disc results showed the ineffectiveness the material on the growth of microorganisms except for the bacteria mentioned earlier. Phagocytosis test showed reinforcement in Phagocytosisic effect and cellular immune caused from it in adjacent samples with Condition medium cells of fetal umbilical cord. Furthermore, the macroscopic and morphologic study showed clearly that the size of Phagocytosis cells in treatment group is bigger than their size in the control group.

Keywords: Antimicrobials, Condition Medium, Stem Cells, Umbilical cord.

Rehabilitation and physiotherapy in small livestock (dogs and cats)

Roya Daneshmand

Professional Doctor of Veterinary Medicine, Faculty of Veterinary Medicine,
Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran,

Abstract

Physiotherapy helps to restore movement and function when someone is affected by injury, illness or disability. It can also help to reduce your risk of injury or illness in the future. It takes a holistic approach that involves the patient directly in their own care. Physiotherapy is a new dynamically developing field of science in which the original idea was to improve the care for convalescent patients. Its positive effects observed in humans suggested the need for the adaptation and implementation of human physiotherapy techniques in animal care. Animal Rehabilitation (Rehab)/ Physiotherapy is the application of physiotherapy assessment and treatment techniques to the animal patient. Human Physiotherapists who are passionate about animal health care, obtain advanced education (dependent on country or provincial/state regulations) to translate their skills to specialize in equine, canine, feline, etc. The goal is to restore and maintain mobility, function, independence and performance. Dogs and Cats are the second group of animals that undergo physiotherapy most frequently. These animals are diagnosed with a number of locomotor system problems, which may be congenital and are often related to the breed or acquired. The aim of the study was to collect and systematize knowledge of animal physiotherapy with emphasis on the selection and description of the most important aspects of canine and cat physiotherapy. Physiotherapeutic treatments are applied not only for rehabilitation of animals but also in healthy animals to upgrade their sports performance and improve their welfare. A majority of physiotherapeutic approaches have been transferred from human protocols. A key issue in the achievement of therapy success is the proper selection of physiotherapeutic procedures and close cooperation between the veterinarian and the physiotherapist.

Keywords: canine, physiotherapy, animal nursing, animal physiotherapy.

Investigating the relationship between body fat percentage, body activity and cardiovascular risk factors

Dr.Farjami payam

General physician of virgen milagrosa university foundation

Abstract

Obesity is a type of disease that can disturb the health of the body with excessive or abnormal accumulation of fat. According to the World Health Organization, obesity is considered a global epidemic, obesity is an important factor in causing many diseases, including diabetes, cardiovascular diseases, musculoskeletal disorders and some cancers. The purpose of this research is to investigate the relationship between body fat percentage, body activity level and cardiovascular risk factors. The research is a descriptive survey and one of the applied studies. The statistical population of this research is 100 teachers of the 17th district of Tehran using a non-random method. were chosen. The measurement tool in this research is a researcher-made questionnaire, the validity of which was approved by the professors, and its reliability was estimated and confirmed using Cronbach's alpha test of 0.80. Pearson's and Spearman's correlation coefficients were used to investigate the relationship between fat percentage and physical activity with cardiovascular risk factors, respectively. And statistical analysis was done using SPSS software. The results of the findings showed that there is a positive correlation and a linear relationship between body fat percentage, body activity level and cardiovascular risk factors.

Keywords: body fat, cardiovascular risk factors, obesity.

Comparison of the desirability of natural delivery and cesarean section with decision tree model

Fatemeh Mirparsa¹, Abasat Mirzaei^{2*}, Khalil Alimohammadzadeh³

¹Midwifery Graduate and Masters Student of Health Care Management, Department of Health Care Management, Faculty of Health , Tehran, Medical Sciences, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

²Associate Professor, Department of Health Care Management, Faculty of Health, Tehran, Medical Sciences, Islamic Azad University, Tehran, Iran
Associate Professor, Health Economic Policy Research Center, Tehran Medical Sciences, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

³Department of Health Services Management, School of Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Health Economics Policy Research Center, Tehran Medical Sciences Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Abstract

Background: Childbirth is one of the most important health services in all societies. Changes that occur for mothers after childbirth can affect the quality and desirability of women's lives. **Purpose:** The purpose of this study is to compare the desirability of natural delivery and cesarean section with the decision tree model. **methods:** In this research, the desirability of 644 women after natural delivery (317 people) and cesarean delivery (327 people) in Zahedan city was evaluated and compared. The desirability was checked with a questionnaire that was translated and re-translated by the researcher. The validity of the mentioned questionnaire was confirmed by 12 faculty members of the universities and the reliability of the questionnaire was also confirmed by Cronbach's alpha test (0.96). **Results:** The findings of the research showed the desirability of the natural birth group (average desirability in the visual scale (86.91) and desirability in the descriptive scale (11111)) compared to the cesarean group (average desirability in the visual scale (64.16) and The average desirability in the descriptive scale (22233)) had a higher desirability ($p < 0.05$). **Conclusion:** Given that labor and birth is one of the most important experiences of every family and one of the most sensitive services of the health-treatment system of all societies.

Keywords: desirability, natural childbirth, cesarean section, decision tree

Evaluation of nutritional status and food security in children and importance of socioeconomic status

Yalda Nabizadeh¹, Hanieh Ghasemzadeh², Ali Barzegar^{3*}

¹ PhD Candidate in Food and Nutrition Policy, Nutrition Research Center, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

² MSc Student in Nutritional Sciences, Student Research Committee, Nutrition Research Center, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

³ Assistant Professor of Nutrition, Tabriz University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Food insecurity has been the major public health problem during the two past decades attracted the attention of population, scientists and policy makers. Food insecurity is defined as "limited or uncertain availability of nutritionally adequate and safe food or limited or uncertain ability to acquire acceptable food in socially acceptable ways". Regarding energy efficiency, 20% and 23/2% of households had food insecurity during 1996 and 2001 in Iran, respectively. Since now food insecurity has not been assessed directly in national, state or country levels .The aim of this study was to determine the prevalence of food insecurity as well as some other variables among families with children within the age range of 1-5 years old living in the Ajabshir of East Azarbaijan, Iran. **Materials and Methods:** This study was conducted in an informal setting, namely Ajabshir. This cross-sectional study was conducted on 340 households using simple random sampling technique. A demographic questionnaire was utilized to analyze the population as well as the social and economic status of the households. Moreover, the food security status of the participants were measured by the USDA household food security questionnaire. The obtained data were analyzed using the Chi-square test and one-way ANOVA .**Results:** The prevalence of the household food insecurity was 74/5%. Food insecurity was significantly associated with wasting, overweight, underweight, and obesity ($P<0.001$)..

KeyWords: Food insecurity, Household, Socio-economic status, nutritional status

Prioritization of readmission risk factors and outcomes in Covid-19 patients

Masoumeh Bonyadi¹, Khalil Alimohammadzadeh^{2*}, Ali Maher³

¹Msc Health Service Management, Department of Health Services Management, School of Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

²Associate professor, Department of Health Services Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

³Assistant Professor, Department of Health Policy, School of Medical Education and Management, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

Background: Re-hospitalization is a key measurement tool to evaluate health care outcomes. This study aimed to identify and prioritize the risk factors of readmission and its consequences in patients with Covid-19 admitted to Shahid Valian Hospital in Aligoudarz city. **Methods:** The statistical population consisted of 1477 patients admitted with the diagnosis of COVID-19 "probable" or "confirmed" from February to November 2020. 550 confirmed COVID-19 patients were discharged alive and 63 patients were readmitted within 30 days of discharge. Data were extracted from patient records, HIS and MCMC. Data analysis and determination of readmission risk factors were performed by SPSS software version 25 and hierarchical analysis process (AHP) was used to prioritize them. **Results:** Risk factors for readmission were underlying diseases (diabetes, heart diseases, chronic lung diseases, chronic neurological diseases, dialysis and hypertension), clinical status (length of hospital stay), demographic factors (age and insurance coverage) and smoking, respectively. Readmission is associated with poor outcomes and increased mortality. **Conclusions:** Based on the results, it is necessary to pay attention to the risk factors of readmission, using safe discharge tools such as SMART, nursing home services and social work services for vulnerable patients.

Keywords: Analytic Hierarchy Process(AHP), COVID19, Outcomes, Readmission, Risk Factors.

The Relationship Between Nurses' Perceptions of Caring Behaviors Based on Watson's Theory and of Professional Ethics: A Cross-sectional Study

Naval Heydari¹, Mahya Torkaman², Camellia Torabizadeh³

¹Student Research Committee, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

²Student Research Committee, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

³Community Based Psychiatric Care Research Center, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Abstract

Background: Caring is a central concept in nursing. It is essential that nurses adhere to ethics toward improving the quality of their performance as nurses. This study aims to explore the relationship between nurses' perceptions of caring behaviors and of nursing professional ethics. **Methods:** 210 nurses from hospitals in Shiraz, Iran, participated in this cross-sectional study. The participants were selected via stratified random sampling. The data collection tool consisted of demographics, Watson's caring dimensions inventory, and Petty's work ethics scale. The collected data were analyzed in SPSS v. 25 using descriptive and analytical statistics. **Results:** There was not a statistically significant relationship between the nurses' demographics and their perceptions of caring behaviors or of nursing professional ethics. The mean of the participants' perception of caring behaviors scores was 142.49 ± 10.71 and the mean of their professional ethics scores was 102.21 ± 5.32 . A significant positive correlation was found to exist between the two variables under study ($P < 0.001$, $r = 0.46$). **Conclusion:** There is a positive correlation between nurses' perceptions of caring behaviors and of professional ethics. This study can be used as an additional resource to enhance knowledge about perceptions of caring behaviors and professional ethics to be used in nursing practice and nursing management.

Keywords: Caring, Nurses, Behavior, Watson's theory, Ethics.

An analysis and comparison of training at altitude versus training at sea level in amateur runners and a review of the benefits of training at altitude

Fahimeh Shameli Doorabi

Master of Sports Pathology and Corrective Exercises, Corrective Exercises,
Non-Governmental - Non-Profit Shomal University, Amol, Iran.

Abstract

Sports refers to all types of physical activity of the body that participants can participate in regularly and organized or occasionally and use it to improve their fitness and mental balance or to provide entertainment and recreation. Sports can be held competitively, in which case one or more winners should be determined based on the field of rules that are agreed upon by everyone, and in such sports, the participants must have a certain degree of ability related to that field, especially in the higher ranks. Have. Exercising at altitude has a positive effect not only on the body but also on the mind. The mental component is as important as the physical adaptation. Training at altitude is harder and this mental toughness will help you perform better on race day. To exercise at high altitude means working in an environment with reduced atmospheric pressure. The oxygen tension of the inspired air is therefore decreased, that is, there is atmospheric hypoxia. Exercise increases oxygen requirements which must now be met in the face of this decreased oxygen driving pressure. The initial handicap is less complete oxygenation of blood within the lung. In an effort to preserve oxygen delivery, a greater volume of blood is circulated, that is, cardiac output is increased. However, this pattern of compensation is only temporary. Within days, hemoconcentration increases the oxygen-carrying capacity of the blood, and as a consequence, less cardiac output is required to maintain oxygen delivery. In fact, cardiac output decreases to levels lower than existed prior to ascent.

Keywords: athletes at altitude, red blood cells, work capacity, acclimatization.

Benefits of nanotechnology for ergonomic design: Is this a positive step toward more protection of workers' health?

Nafiseh Nasirzadeh¹, Soqrat Omari Shekaftik^{1*}, Zahra Keshavarz²

¹PhD student in Occupational Health Engineering, Department of Occupational Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

²MSc student of Occupational Health Engineering, Department of Occupational Health, School of Health, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Abstract

Introduction: Occupational accidents, injuries and major industrial disasters have long been cause for concern at the workplaces. In this line, occupational ergonomics is a multidisciplinary approach for promoting safety and health through effective work design. In fact, if design is considered as 'lock', ergonomics would be its 'key'. Nowadays, nanotechnology is a well-known term to designers. Nanotechnology is the understanding, manipulation, and control of matter on a near-atomic scale to produce new structures, materials, and devices with unique new characteristics. Combining "Nanotechnology" and "Ergonomics" has been known as "Nano-ergonomics". It may involve employment of nanomaterials to fit the jobs to human. In fact, nano-ergonomics can help to develop the more comfortable condition in the workplaces. So, the aim of this study is to reveal benefits of nanotechnology for ergonomic design. **Method:** The search strategy was provided according cochrane guideline with main search terms of "Nanotechnology", "Nanomaterial", and "Nanoparticle" combined with the terms of "Ergonomics" for achieving to articles. Search strategy did not have a time limit and the databases including PubMed, Scopus, Web of Sciences (WOS) and Google Scholar were used to conduct research.

Keywords: Nanotechnology, Nanomaterials, Ergonomics, Design, Health

Particle dispersion during speaking in a ventilated hospital visiting room

Morteza Ali Masoomi¹, Mohammadbagher Mahaki^{2*}, Fariborz Omid³

¹Department of mechanical engineering, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran

²Department of mechanical engineering, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran

³Department of Occupational Health Engineering, Kermanshah University of Medical Sciences

Abstract

The epidemic of corona disease in recent years has led to significant loss of life and economic and social disruptions all over the world. Hospital environments are places with high risk of disease transmission and the risk of transmission of infectious diseases to hospital staff is very high. The main cause of transmission of infectious respiratory diseases are viruses that are surrounded by mucus and saliva droplets that are spread to the environment through respiratory activities such as sneezing, coughing, breathing and speaking. As soon as the droplets enter the environment, evaporation begins due to the difference in relative humidity inside the body and the outside in environment. Depending on the mass of the droplets, the drop may settle in the environment or accompany the prevailing air flow. When the water or mucus of a droplet completely evaporates, the droplet core containing all the viruses in the original droplet remains in the air for a long time in the environment. Many factors affect the dispersion of particles. The ventilation system, how injection occur (angle, velocity and...), the relative humidity of the room, etc. are factors affecting the dispersion of particles. In the present work, the effect of the position of the patient and the doctor on the scattering of particles in a hospital visiting room has been studied. A hospital visiting room is modeled with two patient and doctor manikin. It was assumed that one of them was speaking and emitting small droplets. Then, the effect of two position of sitting doctor and sitting patient oposit side (DSPS) and standing doctor and lie downing patient (DSPL) on the transmission and dispersion of droplets was simulated.

Keywords: CFD simulation, hospital visiting room, particles, talking, infectious disease.

Male factor in recurrent pregnancy loss

**Armin Attar¹, Kimiya Kheradmand², Negin Kheradmand³,
Alireza Kheradmand⁴**

¹Medical student, Iran University of Medical sciences, Tehran, Iran

²Dentistry student, Dentistry Faculty, Debrecen University, Debrecen, Hungary

³Dentist, Private Dentistry Clinic, Ahvaz, Iran

⁴Urologist, Urology Department, Jundishapur Ahvaz University of Medical
Sciences, Ahvaz Iran

Abstract

Background and Aim: Recurrent pregnancy loss (RPL) is a disease defined as two or more failed pregnancies. Affecting 2% -5% of couples trying to conceive, it has a significant psychological toll on the couples. So far, various etiologies have been reported including uterine factors, antiphospholipid syndrome, inherited thrombophilia, endocrine and genetic factors. Growing evidence is being collected showing contribution of male factor, especially DNA Fragmentation Index (DFI). In this study, we investigated the main male factors associated with RPL in an Iranian population. We chose to evaluate subjects' karyotype, sperm parameters and DFI as these are the tests that have been proved to be relevant in the matter of infertility. **Methods:** To be eligible, female partner first underwent gynecologic evaluation to exclude female factors contributing to RPL, anatomical abnormalities, thyroid and reproductive hormone disturbances, abnormal rheumatologic diseases markers and the male partner must have been shown to not have hormonal disturbances and anatomical anomalies in screening. In a population of 232 cases with a history of RPL, we took samples to determine karyotype, perform semen analysis according to WHO 2010 guidelines and sperm chromatin dispersion (SCD) test for determining DFI. **Results:** Results of semen analysis was compared with normal values as provided by WHO 2020 guidelines. 53 (22.8 %) of the subjects showed abnormal sperm counts.

Keywords: Recurrent pregnancy loss, SCD, DFI, Sperm analysis, Karyotype.

Correlation between Periodontal Infection and Semen Analysis Factors

Kimiya Kheradmand ¹, Negin Kheradmand ², Alireza Kheradmand ³

¹Dentistry student, Dentistry Faculty, Debrecen University, Debrecen, Hungary

²Dentist, Private Dentistry Clinic, Ahvaz, Iran

³Urologist, Urology Department, Jundishapur Ahvaz University of Medical Sciences, Ahvaz Iran

Abstract

Aim: Infertility is a disease of the reproductive system characterized by the failure to achieve a clinical pregnancy after 12 months or more of regular unprotected sexual intercourse. Oral diseases are a group of chronic infections originated primarily from dental caries. It is hypothesized that a direct relationship exists between dental health status and male factor infertility. The aim of the present study was to assess the association between dental health status and male factor infertility. **Materials and Methods:** We evaluated correlations between periodontal infection parameters and the results of sperm analysis of men with idiopathic infertility. The study population consisted of 75 men otherwise healthy men attending the clinic for sperm analysis with a history of idiopathic infertility. The quality of sperm was assessed according to WHO criteria. Patients received a clinical periodontal examination. **Results:** Among the 95 participants, 38% had oligozoospermia, 28% had asthenozoospermia, 16% had cryptozoospermia. The patients were diagnosed with either gingivitis (40%) or periodontitis (48%), whereas the remaining 12% were classified as “periodontally healthy”. Normospermia was attributed to 37%, oligozoospermia to 48% and azoospermia to 15% of these patients. There were 55 subjects with subnormal counts (of which ten were found to be azoospermic, 41 oligospermic) and 25 normospermic controls.

Keywords: Poor oral hygiene, Low sperm count, Nigeria.

Investigating the level of drug resistance of *Acinetobacter baumannii* strains in the intensive care units of hospitals

**Saber noshadi^{1*} , Ali mohammadi² , Khadejeh asadi chahar rahe
gashin³ , Lida gholizade ⁴ ,Alireza khodavandi⁵**

¹Department of Biology, Faculty of Basic Sciences, Gachsaran Azad University

²Department of Mathematics, Faculty of Basic Sciences, Gachsaran Azad University

³Department of Midwifery, Faculty of Medical Sciences, Gachsaran Azad University

⁴Department of Nursing, Faculty of Medical Sciences, Gachsaran Azad University

⁵Molecular Biology Research Center, Gachsaran Azad University

Abstract

Introduction: *Acinetobacter* are gram-negative bacteria that do not have the ability to ferment and are commonly involved in hospital infections. *Acinetobacter* as opportunistic hospital pathogens are resistant to a large number of antibiotics and are the cause of many infections such as bacteremia, pneumonia, meningitis, urinary tract infections and surgical wound infections. **Materials and methods:** During this study, 60 isolates of *Acinetobacter baumannii* and 46 isolates of other *Acinetobacter* species were studied. After identifying the species by using the methods of determining the sensitivity of the species to different antibiotics, it was done by using the disk diffusion method. **Research findings:** In this study, all isolates of *Acinetobacter baumannii* were resistant to the antibiotics ampicillin/sulbactam, imipenem, gentamicin, ceftazidime and ceftazidime-clavulanic acid, cefotaxime, cefotaxime/clavonic acid, amikacin, ceftriaxone, ciprofloxacin and nalidixic acid and all The isolates were sensitive to colistin and by the standard ATCC strain (PTCC 1855) BAA-747 and the clinical isolates of *Acinetobacter baumannii* using agar disk diffusion method. Following the isolation and identification of antibiotic-resistant and beta-lactamase-producing *Escherichia coli* isolates by performing the golden test and phenotypic confirmation of combined discs (DDD-Test) in comparison to single discs without the presence of clavonic acid. **Final conclusion:** The results of this study showed that clinical isolates of *Acinetobacter*, especially *Acinetobacter baumannii*, show high resistance to antibiotics, especially third-generation cephalosporins and broad-spectrum penicillins.

Key words: *Acinetobacter baumannii*, hospital infection, concurrent antibiotic resistance, special care.

Protective effect of α -lipoic acid as an antioxidant compound against riboflavin-mediated photo-oxidation of TSPs (Total Soluble lens Proteins)

Paria Dizgooni¹, Kazem Khoshaman², Reza Yousefi³

Protein Chemistry Laboratory (PCL), Department of Biology, College of Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran

Abstract

Among different solar ultraviolet radiations only UV-A completely passes through the atmosphere and reaches the ground. UV-A and visible spectrum of sunlight can induce photo damaging of lens proteins through endogenous photosensitizer molecules such as riboflavin (RF). In the current study, total soluble lens proteins (TSP) was incubated under direct sunlight in the presence of riboflavin as a light-sensitive molecule that naturally is present in the lens. Photo damaging effects of RF were evaluated by gel electrophoresis and various spectroscopic analyses. SDS-PAGE analysis indicated that exposure of lens-soluble proteins under direct sunlight in the presence of riboflavin leads to extensive protein crosslinking and also three-dimensional structural alteration of these proteins which confirmed by fluorescence spectroscopy assessments. The structural alteration of protein samples was accompanied with appearance of a new absorption peak between 300 and 400 nm which may be related to formation of new chromophores. Moreover, protein samples were incubated with α -lipoic acid antioxidant as a preventive and therapeutic agent that naturally is present in the lens, to evaluate its protective role against photo damaging effects of RF. Our results indicate that α -lipoic acid can protect lens proteins against photo oxidative impairment induced by RF in a dose dependent manner. Finally, the results of this study indicate that the antioxidant defense mechanism of the lens significantly contributes to protecting the lens from damaging effects of sunlight during life span.

Key words: Protective effect , lipoic acid .

Investigation of biochemical and hematological factors of iron overload in beta-thalassemia patients

**Hakimeh Saadatifar¹, Maysam Mard-Soltan^{2*}, Arezoo Niayeshfar³,
Neda Shakerian⁴, Somayeh Pouriamehr⁵, Davood Alinezhad Dezfuli⁵,
Saeed khalili⁶, Seyed Mohammad javad mashhadi⁷,
Mohammad Mehdi Behvandi⁸**

¹Department of Echocardiography, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

²Department of Clinical Biochemistry, Faculty of Medical Sciences, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

³Department of Epidemiology, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁴Department of Clinical Biochemistry, Faculty of Medical Sciences, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁵Department of Clinical Biochemistry, Faculty of Medical Sciences, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁶Department of Biology Sciences, Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran, Iran

⁷Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁸BSc in anaesthesia , Student Research Committee, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

Abstract

Iron chelation therapy (CT) improves survival in thalassemia major, but its effects on survival in patients are unclear. Iron chelation therapy (ICT) is essential to prevent the complications of iron overload in patients with transfusion-dependent thalassemia. The aim of this study was to investigate biochemical and hematological factors as an alternative and indirect study of iron deposition in the heart and myocardial cells compared to T2* MRI results. MRI T2* was examined in heart and liver tissue of 62 beta-thalassemia major patients who were subjected to regular injection and chelator treatment. Serum ferritin based on MRI T2* had a positive and significant correlation with siderosis, and no significant relationship was observed with cardiac siderosis. According to MRI T2*, there was no significant relationship between heart and liver iron overload. More future research is recommended for early diagnosis in order to detect and treat in time and predict the negative effects of iron overload in these patients.

Keywords: thalassemia; iron overload; iron chelation therapy; MRI T2*.

Investigating various factors and their relationship with type 2 diabetes and cardiovascular diseases

**Somayeh Pouriamehr¹ , Maysam Mard-Soltan^{1*} , Hakimeh Saadatifar² , Saeed khalili³ , Neda Shakerian⁴ , Davood Alinezhad Dezfuli⁴ ,
Mohammad Mehdi Behvandi⁵**

¹Department of Clinical Biochemistry, Faculty of Medical Sciences, Dezful
University of Medical Sciences, Dezful, Iran

²Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

³Department of Biology Sciences, Shahid Rajaei Teacher Training
University, Tehran, Iran

⁴Department of Clinical Biochemistry, Faculty of Medical Sciences, Dezful
University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁵BSc in anaesthesia , Student Research Committee, Dezful University of
Medical Sciences, Dezful, Iran

Abstract

Introduction: Diabetes mellitus (DM) is a global public health problem and a complex disease characterized by chronic hyperglycemia leading to long-term macrovascular and vascular complications. Therefore, the aim of this study was to determine blood indices and their relationship with fasting blood sugar levels and to measure them in patients with type 2 diabetes and heart attack diabetes compared to healthy people. In the present study, 30 type 2 diabetic patients with acute myocardial infarction and 30 type II diabetic patients were compared with 30 healthy individuals without any acute or chronic disorders. In type II diabetes with acute heart attack, some coagulation and biochemical factors including LDL and blood factors WBC, RBC, PDW and HB showed a significant increase compared to people with type II diabetes. **Keywords:** Diabetes, heart attack, cardiovascular diseases, blood coagulation factors.

تاثیر تمرینات مینی ترامپولین (جامپینگ) به همراه محدودیت کالری بر ترکیب بدن و ظرفیت هوازی زنان دارای اضافه وزن و چاق

الناز مقدم^۱، زهره اسکندری^{۲*}، محمدرضا شیری شاهسوار^۳

چکیده

هدف: هدف از تحقیق حاضر بررسی تاثیر ۱۰ هفته تمرین مینی ترامپولین به همراه محدودیت کالری بر ترکیب بدن و ظرفیت هوازی زنان دارای اضافه وزن و چاق بود. روش شناسی: در این مطالعه نیمه تجربی، ۲۴ زن با شاخص توده بدنی بالای ۲۵ به دو گروه ۱۲ نفری، تمرین مینی ترامپولین به همراه محدودیت کالری و محدودیت کالری تقسیم شدند. تمرینات مینی ترامپولین به مدت ۱۰ هفته، سه جلسه در هفته، هر جلسه یک ساعت با شدت HR_{max} ۷۰-۸۵ انجام شد. در رژیم محدودیت کالری، روزانه ۵۰۰ کالری از انرژی دریافتی آزمودنی ها کاسته شد. ترکیب بدنی و ظرفیت هوازی آزمودنی ها توسط دستگاه بادی کامپوزیشن، متر نوری و تست کوپر قبل و بعد از اتمام مطالعه اندازه گیری شد. یافته ها: نتایج درون گروهی نشان داد در هر دو گروه متغیرهای وزن بدن ($P=0/000$)، شاخص توده بدنی ($P=0/000$)، دور کمر ($P=0/000$)، دور باسن ($P=0/000$)، توده چربی ($P=0/000$)، درصد چربی بدن ($P=0/001$ ، $P=0/004$)، توده عضلانی (فقط در گروه محدودیت کالری ($P=0/001$)) کاهش و ظرفیت هوازی افزایش معنی داری ($P=0/000$) یافت. در مقایسه بین گروهی کاهش وزن بدن ($P=0/04$)، شاخص توده بدنی ($P=0/02$)، دور کمر ($P=0/03$)، توده چربی بدن ($P=0/001$) و افزایش ظرفیت هوازی ($P=0/003$) در گروه تمرینات مینی ترامپولین به همراه محدودیت کالری نسبت به گروه محدودیت کالری به طور معنی داری بیشتر بود. اما تغییرات معنی داری در بقیه متغیرهای ترکیب بدنی بین دو گروه وجود نداشت. نتیجه گیری: نتایج نشان داد هر چند محدودیت کالری به تنهایی بر ترکیب بدن و ظرفیت هوازی تاثیر می گذارد ولی ترکیب تمرینات مینی ترامپولین به همراه محدودیت کالری بیشترین تاثیر را در بهبود ترکیب بدن و ظرفیت هوازی داشته است.

کلیدواژه ها: تمرین مینی ترامپولین، محدودیت کالری، ترکیب بدن، ظرفیت هوازی.

تاثیر اپیدمی کوید ۱۹ بر سلامت روان جوانان با استفاده از پرسشنامه آنالین SCL-90

معصومه سیاحی^۱، زهرا سادات پژوهیده^{۲*}

^۱ دانشجوی دکتری بهداشت باروری، گروه مامایی، دانشکده علوم پزشکی شوشتر، شوشتر، ایران.

^۲ مربی، گروه مامایی، دانشکده علوم پزشکی شوشتر، شوشتر، ایران.

چکیده

مقدمه: همه گیری بیماری کرونا و اجرای قرنطینه، اثرات مختلفی بر جنبه های روانی افراد جامعه بویژه جوانان گذاشته است. هدف از پژوهش تاثیر اپیدمی کووید ۱۹ بر سلامت روان جوانان با استفاده از پرسشنامه آنالین SCL-90 است. روش بررسی: این پژوهش مطالعه های توصیفی مقطعی است که بر روی ۲۰۰ جوان همراه به بیمارستان الهادی شوشتر با استفاده از پرسشنامه آنالین SCL-90 مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون کلموگروف اسمیرنوف، کای اسکوتر، از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته ها: براساس نتایج، ۶۴ درصد جوانان سالم، ۲۳/۳ درصد جوانان از نظر علایم کلی اختلالات روانی در سطح خفیف، ۹/۳ درصد در سطح متوسط و ۳/۵ درصد در سطح شدید بوده اند. اضطراب در زنان بیشتر از مردان بوده است ($p=0/043$). فوبیک مرضی در زنان بیشتر از مردان بوده است ($p=0/004$) شاخص سلامت روان بین کسانی که سابقه ابتلا به کرونا داشته اند و کسانی که مبتلا نشده اند اختلاف معناداری وجود داشته است ($p=0/005$). نتیجه گیری: سطح سلامت روان در دختران و افرادی که سابقه ابتلا به بیماری کرونا را داشته اند پایین بوده که ایجاد برنامه های حمایتی روانشناختی و ارائه مشاوره های لازم در این دو گروه بیش از سایر دانشجویان در شرایط بحرانی همه گیری کوید-۱۹ را می طلبد.

کلیدواژه ها: کوید ۱۹، جوانان، سلامت روان، پرسشنامه آنالین SCL-90.

بررسی علل و میزان مشارکت یا عدم مشارکت در برنامه های غربالگری سرطان دهانه ی رحم و پستان در مراجعین به مراکز بهداشتی و درمانی شهر مشهد سال ۱۳۹۶

اعظم پرنان^۱، فاطمه آقایی میبدی^۲، الهام فاضلی^۳، غزال مروستی نیا^{۴*}، ناهید گلمکانی^۵

^۱ کارشناس ارشد مامایی، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

^۲ مربی و کارشناس ارشد، گروه مامایی، واحد میبد، دانشگاه آزاد اسلامی، میبد، ایران.

^۳ دکترای بیولوژی تولید مثل، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

^۴ کارشناس مامایی، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی، گروه مامایی، واحد میبد، دانشگاه آزاد اسلامی، میبد، ایران

^۵ استادیار، گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

مقدمه: سرطان های پستان و دهانه ی رحم شیوع و مرگ و میر بالایی در بین زنان دارند. روشهای غربالگری، بهترین روشهای تشخیص زودرس سرطانهای زنان هستند که انجام آنها به طور چشمگیری از میزان مرگ و میر آنان میکاهد. لذا این مطالعه به منظور بررسی علل و میزان مشارکت یا عدم مشارکت در برنامه های غربالگری سرطان دهانه ی رحم و پستان در مراجعین به مراکز بهداشتی و درمانی شهر مشهد سال ۱۳۹۶ انجام گرفت. روش کار: این پژوهش، مطالعه ای توصیفی است که بر روی ۳۰۰ زن مراجعه کننده به درمانگاههای شهر مشهد که جهت کنترل بارداری، مراقبت بعد از زایمان، مشاوره ی تنظیم خانواده، بیماری های زنان ویا واکسیناسیون کودکانشان مراجعه کرده بودند، انجام شد. ابزار جمع آوری اطلاعات، پرسشنامه بود. تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS (نسخه ۱۶) انجام گرفت. نتایج: نتایج نشان دادند ۴۷/۷٪ درمورد خودآزمایی پستان مطلع بودند و ۵۲٪ درمورد غربالگری سرطان دهانه رحم (پاپ اسمیر) اطلاعاتی داشتند، ۱۹٪ به صورت ماهیانه خودآزمایی پستان انجام می دادند و ۱۸/۶٪ جهت معاینه پستان به ماما یا پزشک مراجعه می کردند همچنین ۴۰/۸٪ افراد در برنامه های غربالگری سرطان دهانه رحم (پاپ اسمیر) مشارکت داشتند که بیشترین علت شرکت در برنامه های غربالگری را توصیه پزشک تشکیل می داد.

کلیدواژه ها: سرطان دهانه رحم؛ سرطان پستان؛ غربالگری؛ میزان مشارکت؛ پاپ اسمیر.

بررسی تاثیر استرس ناشی از پاندمی کووید ۱۹، بر کودکان دارای کاستی توجه و بیش فعالی (ADHD) پیامدها و راهکارها (کامتری))

غزال مروستی نیا^۱، طیبه شجاع الدینی اردکانی^۲

^۱ کارشناس مامایی، گروه مامایی، واحد دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد یزد، ایران.

^۲ عضو هیئت علمی، مامایی گروه آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد میبد، میبد، ایران

چکیده

قرنطینه خانگی ناشی از پاندمی کووید، ارتباطات را به نحو چشمگیری تغییر داده است. طولانی شدن دوره قرنطینه و ترس از ابتلا به بیماری موجب محدودیت هایی برای والدین دارای کودک مبتلا به کاستی توجه و بیش فعالی شده است. ایجاد محدودیت ها موجب افزایش شیوع اختلالات روانی از قبیل اضطراب، افسردگی، استرس پس از سانحه، بی خوابی و .... شده است. کودکان به دلیل فاصله گرفتن از جمعیت همسالان و اجتماع، مجبور به صرف وقت بیشتر با خانواده در محیط خانواده هستند، این موضوع می تواند موجب تشدید مسایل والد - کودک گردد. کودکان مبتلا به کاستی توجه و بیش فعالی از جمله مهمترین کودکان در معرض خطر هستند چرا که بیماری آنان به دلیل شرایط شدت بیشتری می یابد. زمانی به شدت مشکل اضافه میشود که والدین نسبت به راهکارهای عملی ساده، جهت مدیریت کودکان خود، ناآگاه باشند. صرف زمان کافی برای کودک، از طریق بازی درمانی، موسیقی، ورزش، یوگا، قصه درمانی میتوانند ساده ترین و عملی ترین راهکار جهت بهبود شرایط روحی این دسته از کودکان باشد. با توجه به نامشخص بودن قطعی دوران قرنطینه لازم است که متخصصین حوزه سلامت زنان و کودکان به بررسی وضعیت موجود پرداخته، سپس با استفاده حداکثری از آموزش مجازی و رسانه ملی به جلوگیری از بروز و تشدید اختلالات روانی در این دسته از کودکان بپردازند.

کلیدواژه ها: استرس، پاندمی کووید ۱۹، کاستی توجه و بیش فعالی.

بررسی نقش پرستاری از راه دور در بیماری نارسایی قلبی؛ یک مطالعه مروری

میلاد داوری شلمزاری^۱، مژگان قلی تبار عمرانی^{۲*}

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

چکیده

نارسایی قلبی یک اختلال مزمن و ناتوان کننده و از جمله شایع ترین بیماری های قلبی -عروقی است که جنبه های مختلف زندگی بیماران را تحت تاثیر قرار می دهد. پرستاری از راه دور بخش مهمی از سرویس های بهداشتی است که در فرآیند کنترل و درمان بیماری های مزمن از جمله نارسایی قلبی به کار گرفته شده است. هدف از این مطالعه بررسی نقش پرستاری از راه دور در بیماری نارسایی قلبی است. در مطالعه مروری حاضر با استفاده از پایگاه های الکترونیکی Google, Pubmed, Iran Medex, Magiran, SID, Science Direct, Cinahl و Scholar کلیدواژه های پرستاری از راه دور، نارسایی قلبی و بیماران بدون در نظر گرفتن محدودیت زمانی، مورد جستجو قرار گرفت. مطالعات طی دو مرحله بازبینی شد و بر اساس معیارهای ورود و خروج که در مرحله اول، عنوان و چکیده و در مرحله دوم، کل مقاله مورد بررسی قرار گرفت، نهایتاً ۸ مقاله وارد مطالعه شدند. نتایج نشان داد پرستاری از راه دور منجر به بهبود خودمراقبتی، مدیریت بالینی، ارتقاء عملکرد ریوی، افزایش ارتباط بیمار، کاهش خستگی، عوارض و بستری های بیمارستانی و نیز کنترل علائم بیماران مبتلا به نارسایی قلبی می شود. بنابراین تامین زیرساخت های لازم جهت به کارگیری گسترده و برگزاری جلسات آموزشی جهت ترغیب کادر درمان به خصوص پرستاران در استفاده از این روش در راستای دسترسی همگانی بیماران به مراقبت ها و خدمات پرستاری ضروری است. همچنین استفاده از آن جهت افزایش مشارکت بیماران در فرآیند مراقبت، پیگیری برنامه درمانی و بهبود مدیریت بیماری پیشنهاد می گردد.

کلیدواژه ها: پرستاری از راه دور، نارسایی قلبی، بیماران.

اثرات کوکائین بر بیماران قلبی

محمدحسین تکلیف^۱، پارسا خیرمند^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

چکیده

استفاده از کوکائین هزاران سال پیش از جویدن برگهای اریتروکسیلون کوکا کوکا، تا تصفیه هیدروکلراید کوکائین بیش از ۱۰۰ سال پیش و استفاده از آن در تونیک و اکسیر (در یک زمان در نوشیدنی های محبوب کولا)، برای ناسازگاری و تزریق تکامل یافته است. شکل پودر خوب، سفید، محلول در آب، به شکل پاییز دودی به نام "Crack"، که از سال ۱۹۸۰ تا سال ۲۰۰۷ محبوبیت زیادی پیدا کرد، ۲٫۱ میلیون آمریکایی از کوکائین در سال اخیر استفاده کردند. بروز مرگ و میر ناشی از مصرف بیش از حد کوکائین ۲۰ برابر در دام افزایش یافته است. در یک سری متوالی از ۲۳۳ مراجعه اضطرابی بیماران، استفاده از کوکائین، ۵۶٪ با مشکلات قلبی عروقی، از جمله ۴۰٪ با درد قفسه سینه ارائه شده است، ۴-۷ و مرگ و میر کلی کم است (>۱٪). با این حال، کوکائین با تعدادی از بیماری های قلبی عروقی، از جمله MI، نارسایی قلبی، کاردیومیوپاتی، آریتمی، شکاف آئورت و اندوکاردیت همراه است. این بررسی رابطه بین کوکائین و بیماری های مختلف قلبی عروقی و همچنین ارزیابی مناسب تشخیصی و روش های درمانی را شرح می دهد.

کلیدواژه ها: کوکائین، قلبی- عروقی، قفسه سینه.

مروری بر چالش های اخلاقی در حوزه علوم پزشکی با تمرکز بر تغییر ژنتیک

پونه یوسفی^۱، زهرا بهرامی علی آبادی^۲، پرینا داوری^۳، محمد حسین تکلیف^{۴*}

^۱ مربی پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی

هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی - جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، گروه پرستاری بهداشت جامعه، تهران، ایران

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی - جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

چکیده

مقدمه: گشوده شدن حوزه های جدید در علم پزشکی مانند دستکاری ژنتیکی باعث شده اهمیت مسئله اخلاقی دو چندان شود. دستکاری های ژنتیکی و تولید اندام های تراریخته جهت پیوند علی رغم گشودن افق های جدید در درمان بیماری ها و پیوند اعضا با چالش های حقوقی و اخلاقی مختلفی مواجه است. در این مقاله به بررسی مسائل مربوط به اخلاق پزشکی در حوزه زیستی پرداخته شده است. روش تحقیق: این مقاله با جستجو در موتور جستجوگر Scholar Google و پایگاه های داده های Scopus، Science، PubMed، Ovid و Elsevier با کلمات کلیدی فارسی اخلاق پزشکی، اخلاق زیستی، دستکاری ژنتیکی، اندام های تراریخته، تصمیم گیری اخلاقی و انگلیسی، transgenic، manipulation genetic، ethics biological، ostexism decisions moral، organs انجام شده است. در مجموع ۳۵ مقاله در این حوزه یافته شد، مقالاتی که در دسترس نبودند و چکیده آنها مطابقت نداشت حذف شده و در آخر ۱۰ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. یافته ها: دستکاری ژنتیکی عموماً با دو هدف درمانی و اصلاح نژاد صورت می گیرد. دستکاری ژنتیکی پستاندارانی از قبیل خوک عمدتاً با هدف پیوند اعضا به انسان مطرح میشود و دستکاری ژنتیکی جنین در مرحله انعقاد نطفه و رشد با هدف اصلاح برخی از بیماری ها و نارسایی های موجود صورت می پذیرد.

کلیدواژه ها: اخلاق پزشکی، اخلاق زیستی، دستکاری ژنتیکی، اندام های تراریخته، تصمیم گیری اخلاقی.

سقط جنین؛ فقه، قانون یا اخلاق

فروغ انصاری^۱، محمد حسین تکلیف^۲، پونه یوسفی^{۳*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۳ مربی پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی

هرمزگان، بندرعباس، ایران

چکیده

مقدمه: راجع به سقط جنین بحث‌ها و پرسش‌های جدی و بنیادی متعددی از زوایای سیاسی، حقوقی و عمدتاً اخلاقی مطرح می‌شود. در کشور ایران تعداد سقط‌های عمدی که به صورت غیرقانونی و غیرشرعی در حال انجام است، عددی بین ۲۵۰ هزار تا ۸۰۰ هزار در سال است که فقط حدود ۱۲ هزار سقط در سال از طریق مراجع قانونی انجام می‌شود و لذا آشنایی با معضل سقط جنین در جامعه ایرانی با ممنوعیت‌های موجود شرعی، قانونی و فرهنگی و آشنایی صاحب‌نظران و قانونگذاران با وضعیت موجود کشور و فراهم شدن زمینه تغییر نگرش هدف این تحقیق است. روش‌ها: جستجوی الکترونیکی پیشینه تحقیق با استفاده از کلمات کلیدی سقط جنین، سقط جنین و اخلاق، سقط جنین و فقه، سقط جنین و حقوق و سقط جنین و قانون در پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) انجام شد. نتیجه این جستجو دستیابی به مقالات متعددی بود که در نهایت ۲۰ مقاله به علت دارا بودن معیارهای ورود به مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها: یافته‌ها در سه بخش سقط جنین از نگاه مسائل فقهی، سقط جنین از نگاه مسائل اخلاقی و سقط جنین از نگاه قانون و حقوق تفکیک شده است. تجزیه و تحلیل یافته‌ها نشان داد که عمده‌ترین پرسش‌ها در مسئله سقط جنین مربوط به تکلیف بین اخلاق و ضرر و زیان‌های حاصله برای مادر و آینده جنین، تأثیر دوره تکامل جنین بر سقط آن، تأثیر عامل و نحوه بارداری بر سقط جنین، تأثیر ناقص العضو یا ناقص الخلقه بودن جنین بر سقط آن و موضوع پیامدهای مضر ناشی از سقط غیر ایمن است.

کلید واژه‌ها: سقط جنین، اخلاق، قانون، حقوق، فقه.

چرایی تک فرزندی و پیامدهای فردی و اجتماعی آن

محمد حسین تکلیف^۱، فروغ انصاری^۲، پونه یوسفی^{۳*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۳ مربی پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی

هرمزگان، بندرعباس، ایران

چکیده

مقدمه: با توجه به روند کاهشی باروری در ایران و روند رو به رشد پدیده تک فرزندی، به علت باروری زیر سطح جانشینی و بحث‌های مختلف در مورد سیاست گذاری هوشمند مشوق باروری، لزوم شناخت میزان شیوع قصد تک فرزندی در بین خانواده‌های جوان، شناخت عوامل مرتبط با تک فرزندی و شناخت انگیزه‌های مختلف افراد برای داشتن تنها یک فرزند ضرورت دارد. این مطالعه مروری با هدف بررسی شیوع تک فرزندی و شناسایی عوامل فردی، نگرشی، اجتماعی و اقتصادی مرتبط با تک فرزندی در بین خانواده‌های ایرانی در راستای کمک به سیاست‌های جمعیتی مشوق باروری انجام شده است. روش‌ها: جستجوی الکترونیکی پیشینه تحقیق با استفاده از کلمات کلیدی تک فرزند، تک فرزندی، پیامدهای تک فرزندی و عوامل مؤثر و تعیین کننده‌های تک فرزندی در پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID)، ایران داک (Irandoc) و سیویلکا (Sivilica) انجام شد. نتیجه این جستجو دستیابی به مقالات متعددی بود که در نهایت ۱۲ مقاله به علت دارا بودن معیارهای ورود به مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها: یافته‌ها در دو بخش تعیین کننده‌های تک فرزندی و ویژگی‌های تک فرزندان و یا به عبارتی پیامدهای فردی و اجتماعی تک فرزندی تفکیک شده است.

کلید واژه‌ها: تک فرزندی، خانواده، تعیین کننده‌ها، پیامدها.

تطبیق های تحویل فناوری از مصاحبه انگیزشی برای پیشگیری و مدیریت بیماریهای مزمن

شهرام درویش زاده دله دری^۱، امین جوانبخت^{۲*}

^۱دانشگاه یورک ، هسلینگتون ، یورک انگلستان

^۲کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، ایران

چکیده

مصاحبه انگیزشی (MI) می تواند رفتارهای تقویت کننده سلامت را افزایش داده و رفتارهای آسیب رسان را کاهش دهد. نسخه های مبتنی بر سلامت موبایل از مداخلات MI یا سازگاری های تحویل فناوری MI (TAMIS) ممکن است افزایش یابد. ما از دستورالعمل های PRISMA (گزارش های گزارش دهی برای بررسی های سیستماتیک و متاآنالیزها) برای انجام بررسی Scoping استفاده کردیم. ما از ۱۹۹۶ تا ۲۰۲۲، PubMed، Cinahl، Psycinfo و جستجو کردیم تا مطالعاتی را که مداخلات شامل MI را در یک بستر بهداشتی در موبایل یا به صورت الکترونیکی توصیف می کند، شناسایی کنیم. برای گنجاندن، مطالعه لازم بود (۱) روشها/نتایج مداخله MI را توصیف کند، (۲) مداخله ای را که به طور خودکار از طریق یک بستر بهداشتی موبایل یا الکترونیکی انجام می شود، ارائه دهد و (۳) نتیجه رفتاری یا سلامت را گزارش کند. ما نتایج را با استفاده از اکسل (Microsoft Corp) ترسیم کردیم. سی و چهار مطالعه از استفاده از تمامی ها خبر دادند. اندازه نمونه از ۱۰ تا ۲۰۶۹ شرکت کننده در سن ۱۳ تا ۷۰ سال بود. بیشتر مطالعات (۲۷ نفر) مداخلات را به سمت افرادی که درگیر رفتارهایی هستند که خطر ابتلا به بیماری مزمن را افزایش می دهد، هدایت می کنند. بیشتر مطالعات (۲۲ نفر) افراد بیش از حد از گروه های جامعه شناختی حاشیه نشین استفاده کردند، اما تعداد کمی از آنها (۳ نفر) به طور خاص با گروه های حاشیه نشین در ذهن طراحی شدند. TAMIS از پیام رسانی متن (۸ نفر)، مداخله مبتنی بر وب (۲۲ نفر)، برنامه + پیام رسانی متن (۱ نفر) و مداخله مبتنی بر وب + پیام رسانی متن (۳ نفر) به عنوان سیستم عامل های تحویل استفاده کرد. از ۳۴ مطالعه، ۳۰ مورد (۸۸٪) کارآزمایی کنترل شده تصادفی بودند که نتایج رفتاری و بهداشتی را گزارش می کردند، ۲۳ مورد از آنها پیشرفت های آماری معنی داری در رفتارهای هدفمند با استفاده از TAMI گزارش کردند. TAMIS رفتارهای بهداشتی هدفمند را در ۴ مطالعه باقیمانده بهبود بخشید.

کلیدواژه ها: بیماری، مزمن، پیشگیری.

پیامد های کشیدن سیگار به بهداشت عمومی جامعه

محمد حسین تکلیف^۱، پارسا خیرمند^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

چکیده

زمینه و هدف: مصرف سیگار به طور فزاینده ای در جامعه رواج دارد و برای ترک آن به شیوه های سستی چالش ایجاد می کند. شرکت های دخانیات مدتها قبل از اینکه محصول خود را به بازار عرضه کنند، تحقیقات گسترده ای را در مورد افراد سیگاری در جامعه و اقدامات مقامات بهداشت و درمان در جهت کاهش آسیب های آن انجام دادند. روش تحقیق: جستجوها در پایگاه های Science Direct، Magiran، PubMed، Cochrane، Medline، SID، Scopus، CINAHL، OVID، Iran Doc و استفاده از کلمات کلیدی سیگاری، دخانیات، سیگاری جامعه، سیگاری در سالمندان، سیگار در جوانان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تحقیقات در صنعت دخانیات ویژگی های افراد سیگاری در جامعه را مشخص کرد که شامل موارد زیر است: (۱) انکار اعتیاد به نیکوتین. (۲) طبقه بندی خود به عنوان یک فرد غیر سیگاری؛ (۳) تمایل به کاهش مصرف دخانیات در پاسخ به قوانین کشور. (۴) تغییرات در سن، تحصیلات، قومیت و سوابق اقتصادی (۵) مصونیت درک شده از اثرات سلامتی شخصی دخانیات اما ترس از عواقب آن بر دیگران را دارند. شرکت های دخانیات استراتژی های بازاریابی را با هدف سیگاری های جامعه، توسعه دادند. نتیجه گیری: سیگار کشیدن قبلاً یک رفتار گذرا محسوب می شد، اما امروزه سیگار کشیدن در جامعه به عنوان یک الگوی مصرف پایدار بدیل شده است. سؤالات بالینی متمرکز برای تشخیص اراد معتاد در جامعه مورد نیاز است و ممکن است این موارد را شامل شود: "آیا شما در یک ماه گذشته از محصولات دخانیات استفاده کرده اید؟" - "آیا شما سیگاری هستید؟" - پزشکان باید تشخیص دهند که ممکن است افراد سیگاری جامعه پس از آموزش در مورد خطرات آن به جای خطرات سلامتی شخصی یا با دارو درمانی، برای ترک کردن آن انگیزه بگیرند.

کلیدواژه ها: سیگار، بالینی، سلامتی.

بررسی تأثیر آموزش مراقبت‌های خودمحور و پیگیری آن بر کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت

محمدحسین تکلیف^۱، زهرا صادقی^۲، ساناز بستانی^{۳*}

^۱مرکز تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲دانشجو کارشناسی پرستاری، گروه پرستاری، واحد ارسنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، ارسنجان، ایران

^۳مدیرگروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قشم- ساختمان پردیس بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی

واحد قشم- دانشکده پزشکی، ایران

چکیده

دیابت یکی از شایع‌ترین بیماری‌های مزمنی است که زندگی سالمندان مبتلا به دیابت را تحت تأثیر اثرات منفی و مخرب خود قرار می‌دهد و همچنین سالانه تعداد انبوهی بر شمار این بیماران افزوده می‌شود. داشتن دانش و آگاهی از بیماری و روند آن و اجرای برنامه‌های خود مراقبتی در این بیماران می‌تواند اثرات مثبتی بر بهبود کیفیت زندگی آنها و کاهش مرگ و میر ناشی از عوارض آن داشته باشد. پس این مطالعه با هدف بررسی تأثیر آموزش مراقبت‌های خودمحور و پیگیری آن بر کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت انجام شده است. در این مطالعه مروری، برای جمع‌آوری اطلاعات از پایگاه‌های علمی Science Direct، PubMed، Cochrane، Medline، SID، Scopus، CINAHL، OVID، Iran Doc و Magiran استفاده شده است. جستجوی مقالات در بازه‌ی زمانی ده سال اخیر ۲۰۱۰-۲۰۲۱ با استفاده از کلید واژه‌های آموزش، برنامه آموزشی، خود مراقبتی، کیفیت زندگی و دیابت و معادل انگلیسی آنها استخراج شدند و نهایتاً ۲۷ مقاله مورد بحث و بررسی قرار گرفتند. بررسی و مرور متون نشان داد که مطالعات اندکی در زمینه‌ی اثربخشی آموزش خود مراقبتی و به دنبال پیگیری آن در کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت انجام شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که کیفیت زندگی در سالمندان مبتلا به دیابت نسبت به افراد فاقد این بیماری پایین است. مطالعات قبلی برای تأثیر آموزش خود مراقبتی و به دنبال آن پیگیری برای ارتقا کیفیت زندگی مبتلایان به دیابت و کاهش عوارض ناشی از آن استفاده شده است. برخی نشان دهنده‌ی تأثیر مثبت برنامه آموزش خودمراقبتی و پیگیری آن بر بهبود کیفیت زندگی این بیماران بوده‌اند. کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت نسبت به افراد فاقد این بیماری پایین است.

کلید واژه‌ها: مراقبت‌های خودمحور، کیفیت زندگی، دیابت.

راه های طبیعی برای جلوگیری و درمان سرطان دهان

شهرام درویش زاده دله دری^۱، امین جوانبخت^{۲*}

^۱دانشگاه یورک ، هسلینگتون ، یورک انگلستان

^۲کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، ایران

چکیده

سرطان دهان و دندان یکی از دلایل معمول مرگ و میر در سراسر جهان است. سرطان های به واسطه اسید خوراکی در درجه اول با عمل جراحی با / بدون رادیوتراپی کمکی و / یا شیمی درمانی، درمان می شوند. با این حال ، عوارض قابل توجهی پس از درمان در مراحل حاد بیماری وجود دارد. مکمل های غذایی مانند میوه و سبزیجات سرشار از فیتوشیمیایی هستند و انواع آنتی اکسیدان هایی مانند ویتامین A، C، E، اسپیرولیم ، سلنیوم ، چای سبز (EGCG) ، گوجه فرنگی (لیکوپن) ، زردچوبه (کورکومین) و برخی از قارچ های دارویی را دارا می باشند. این پژوهش نمای کلی بر روش های درمانی طبیعی برای مبارزه با سرطان دهان و دندان را تأکید دارد. بنابراین ، چندین ترکیب طبیعی وجود دارد که می تواند پیشگیری از سرطان دهان را تقویت کند.

کلیدواژه ها: آنتی اکسیدان ها ، شیمی درمانی ، ریز مغذی های طبیعی ، سرطان دهان.

ارزیابی وضعیت ناتوانی و عوامل مرتبط با آن در افراد مبتلا به سکته مغزی در شهرستان قزوین

سمیرا نظریور^۱، کیانوش عبدی^۲، مهشید فروغان^۳، سمانه حسین زاده^۴، حسین مژدهی پناه^۵

^۱ کارشناس ارشد مدیریت توانبخشی در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

^۲ استادیار، گروه مدیریت توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

^۳ استاد، گروه سالمندی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

^۴ استادیار، گروه آمار زیستی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

^۵ استادیار، گروه داخلی مغزو اعصاب، دانشگاه علوم پزشکی قزوین.

چکیده

مقدمه و هدف: سکته مغزی به عنوان یکی از بزرگترین علل ناتوانی در سرتاسر جهان شناخته شده است که همه ساله هزینه های زیادی را به سیستم بهداشتی-درمانی تحمیل می کند، به طوری که در بیشتر کشورها بیش از ۵ درصد بودجه بهداشت و درمان صرف هزینه های ناشی از سکته مغزی می شود. پژوهش حاضر با هدف ارزیابی وضعیت ناتوانی و عوامل مرتبط با آن در افراد مبتلا به سکته مغزی با استفاده از ابزار WHODAS II صورت گرفت. روش: مطالعه ای حاضر از تحقیق توصیفی-مقطعی بود که از میان ۵۲۰ بیمار مبتلا به سکته مغزی مراجعه کننده به اورژانس مرکز آموزشی درمانی بوعلی سینا در شهر قزوین از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۳۹۷ که با آنها تماس تلفنی گرفته شده بود، ۲۴۰ نفر که واجد شرایط شرکت به مطالعه به صورت در دسترس انتخاب شدند. جهت گردآوری داده ها از پرسشنامه های اطلاعات جمعیت شناختی، غربالگری اختلال شناختی و پرسشنامه روا و پایا شده WHODAS II استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها از طریق نرم افزار Spss (نسخه ۲۳) و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون های آماری کلموگروف-اسمیرنوف، و آزمون های ناپارامتری من ویتنی و کروسکال والیس، آزمون تعقیبی بونفرونی و ضریب همبستگی اسپیرمن به منظور بررسی ارتباط بین متغیرهای کمی استفاده گردید.

کلیدواژه ها: ارزیابی، سکته مغزی، ناتوانی، WHODAS II.

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی فهرست سریع نشانه‌شناسی افسردگی (QIDS-SR₁₆) در بیماران و جمعیت به هنجار ایرانی

رزیتا روغنی^۱، علی اکبر صارمی^۲، وحید سعادتیان^۳

^۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی سلامت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام.

^۲ دکترای علوم اعصاب، عضو هیات علمی، استادیار و مدیر گروه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام.

^۳ روان‌پزشک، گروه روان‌پزشکی، عضو هیات علمی، استادیار و مدیر گروه دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد.

چکیده

مقدمه: هدف از اجرای این پژوهش بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی فهرست سریع نشانه‌شناسی افسردگی (QIDS-SR₁₆) در بیماران و جمعیت به‌هنجار ایرانی بود. روش: در این مطالعه روایی سازه و همگرایی نسخه فارسی فهرست سریع نشانه‌شناسی افسردگی، از طریق تحلیل عاملی که مبنای آن همبستگی است، مشخص شده و پایایی پرسش‌نامه به روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) تعیین گردید. جامعه آماری این پژوهش، مراجعه‌کنندگان به کلینیک روان‌پزشکی مشهد بود. حجم نمونه، با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند، ۳۶۰ نفر انتخاب شد، گروه اول شامل ۱۸۰ نفر که تشخیص اختلال افسردگی اساسی دریافت کردند و گروه دوم نیز ۱۸۰ نفر که نداشتن افسردگی آن‌ها با مصاحبه بالینی تأیید شد. یافته‌ها: نتایج تجزیه و تحلیل اطلاعات به‌دست آمده نشان داد که پایایی مقیاس فهرست سریع نشانه‌شناسی افسردگی از طریق ضریب آلفای کرونباخ برای کل افراد به‌هنجار و افسرده ۰/۸۸ بود که نشانگر همسانی درونی مطلوب و قابل اعتماد پرسش‌نامه در نمونه پژوهش است. روایی سازه به روش تحلیل عاملی تأییدی برای کل آزمودنی‌های افسرده و به‌هنجار ۰/۸۷ تعیین شد که نشان‌دهنده روایی پرسش‌نامه بود و برای هنجار آزمون نمرات Z و T آزمودنی‌های گروه به‌هنجار و افسرده محاسبه شد. نتیجه‌گیری: مقیاس ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی فهرست سریع نشانه‌شناسی افسردگی، دارای شرایط لازم برای کاربرد در پژوهش‌های روان‌شناختی و تشخیص بالینی افسردگی می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: افسردگی اساسی، پایایی، روایی، هنجار، فهرست سریع نشانه‌شناسی افسردگی.

بررسی اثر مصرف روغن کتان بر سطح سرمی لیپیدها و آنزیم های کبدی در موش های صحرایی مبتلا به کبد چرب غیر الکلی

مژگان رحیمی

دکترای فیزیولوژی، دبیر آموزش پرورش، مدرس دانشگاه فرهنگیان

چکیده

مقدمه: اختلال های متابولیک مانند اختلال های چربی خون، با پیشرفت بیماری کبد چرب غیر الکلی (NAFLD) مرتبط بوده و زمینه ساز مشکلات قلبی - عروقی می باشد. به دلیل نگرانی در مورد عوارض داروهای شیمیایی در طولانی مدت، استفاده از ترکیبات طبیعی به صورت جایگزین یا مکمل درمان بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است لذا هدف پژوهش حاضر، بررسی اثر روغن کتان بر سطح لیپیدی و آنزیم های کبدی سرم، در موش های صحرایی مبتلا به کبد چرب غیر الکلی بود. **مواد و روش ها:** در این تحقیق تجربی تعداد ۲۴ موش آزمایشگاهی به ۳ گروه تقسیم شدند. گروه کنترل: که تحت رژیم غذایی معمولی قرار گرفتند. گروه شاهد: ابتدا به مدت ۶ هفته جهت القاء کبد چرب تحت رژیم غذایی پرچرب قرار گرفته و سپس به مدت ۲۸ روز نرمال سالدین به صورت خوراکی دریافت نمودند. گروه تجربی: ابتدا تحت رژیم پرچرب قرار گرفته و سپس به مدت ۲۸ روز تحت تیمار روزانه 0.75 ml/kg روغن کتان، به صورت خوراکی قرار گرفتند. در پایان این مدت به منظور اندازه گیری سطح لیپیدها و آنزیم های کبدی در سرم، از حیوانات خون گیری به عمل آمد. از آزمون ANOVA یک طرفه جهت آنالیز میانگین متغیرها در گروه ها استفاده شد. **نتایج:** نتایج این بررسی نشان داد، مصرف روغن کتان به طور معنی داری موجب کاهش سطوح سرمی کلسترول و LDL و همچنین افزایش HDL در گروه آزمایش نسبت به گروه شم (دارونما) شده است. همچنین مصرف روغن کتان به طور معنی داری موجب کاهش سطوح سرمی ALT، AST و ALP در گروه آزمایش نسبت به گروه شم (دارونما) شده است. **نتیجه:** مصرف روغن دانه کتان می تواند باعث کاهش سطح کلسترول LDL و آنزیم های کبدی در موش های صحرایی مبتلا به کبد چرب غیر الکلی شود.

کلیدواژه ها: کبد چرب غیر الکلی، روغن دانه کتان، لیپیدهای سرم، آنزیم های کبدی.

بررسی تاثیر آموزش مهارت های زندگی بر تاب آوری و سازگاری روانی - اجتماعی مبتلایان به اسکروز متعدد مراجعه کننده به بیمارستان کاشانی اصفهان در سال ۱۳۹۹

الهام اسد پور^۱، مهرداد آذربزین^{۲*}، مریم مقیمیان^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری - گرایش داخلی جراحی. مرکز تحقیقات توسعه علوم پرستاری و مامایی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

^۲ استادیار. مرکز تحقیقات توسعه علوم پرستاری و مامایی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: مداخلاتی چون آموزش مهارت های زندگی می تواند خوب بودن جسمی و روانی افراد مبتلا به ام اس را ارتقا دهد، لذا این مطالعه با هدف تعیین تاثیر آموزش مهارت های زندگی بر تاب آوری و سازگاری روانی - اجتماعی مبتلایان به اسکروز متعدد مراجعه کننده به بیمارستان کاشانی اصفهان در سال ۱۳۹۹ انجام شده است. روش: این پژوهش نیمه تجربی، تک گروهی قبل و بعد می باشد نمونه پژوهش تعداد ۸۵ نفر از افراد مبتلا به اسکروز متعدد دارای معیارهای ورود به مطالعه بودند که در شش ماه اول سال ۱۳۹۹ به درمانگاه بیمارستان کاشانی مراجعه نمودند. از پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، مقیاس سازگاری روانی اجتماعی با بیماری و پرسشنامه تاب آوری کونور دیویدسون جهت گردآوری اطلاعات استفاده شد. تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ و با آزمون های آمار توصیفی، تی زوجی و همچنین ضریب همبستگی پیرسون انجام گردید. یافته ها: این پژوهش نشان داد که بین تاب آوری و سازگاری روانی - اجتماعی مبتلایان به اسکروز متعدد قبل و بعد از آموزش تفاوت معناداری وجود دارد ($p < 0.05$). همچنین بین آموزش مهارت های زندگی و تاب آوری افراد مبتلا به اسکروز متعدد رابطه معناداری وجود دارد ($p = 0.051$). نتیجه گیری: به کارگیری آموزش مهارت های زندگی بر میزان تاب آوری و سازگاری روانی و اجتماعی مبتلایان به اسکروز متعدد موثر است چرا که هدف اصلی این آموزش ها آماده سازی و کمک به بیمار برای حل مساله و مشکلاتی است که به دلیل بیماری با آن مواجه می شود، لذا استفاده از این آموزشها برای این بیماران توصیه می گردد.

کلیدواژه ها: مهارت های زندگی، تاب آوری، سازگاری روانی - اجتماعی، اسکروز متعدد، آموزش.

همبستگی و ارتباط ژنتیکی معنویت/مذهب و افسردگی: مطالعه در فرزندان و نوه های در معرض خطر خانوادگی بالا و پایین برای افسردگی

فاطمه قهوه چی الحسینی

دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی اسلامی با رویکرد مثبت گرا، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد ایران

چکیده

رابطه بین رنج و رشد معنوی در زمینه روان درمانی معنوی گرا بسیار مهم و اساسی است. مسیر رشد مشترک بین رنجش و افزایش معنویت وجود دارد که به یک فرایند روانشناختی یکپارچه اشاره میکند که به نوبه خود زیربنایی مشترک با پایه ژنتیکی در انسان دارد. همبستگی های احتمالی معنویت ژنتیکی و افسردگی در نمونه های جامعه شناسایی شده است. در اینجا برخی از کاندیداهای شناسایی شده از قبل را در نمونه های از خانواده های که در معرض خطر افسردگی بالا و پایین قرار دارند را بررسی می کنیم. خطر ابتلا به افسردگی کم است. فرزندان و نوه های افراد در معرض خطر بالا و پایین برای افسردگی، که در یک مطالعه طولی ۳۰ ساله چند موجی شرکت کردند، مورد ارزیابی قرار گرفتند. SNP ۷ (پلی مورفیسم های تک نوکلئوتیدی) که از ۴ نامزد تک ژنی مرتبط با سیستم های دخیل در افسردگی و معنویت استخراج شده اند: سروتونین (5-HT1B و HT2A)، دوپامین (DRD2)، اکسی توسین (OT) و انتقال دهنده تاولی مونوآمین (VMAT1). دوپامین (DRD2) سروتونین (5-HT1B)، انتقال دهنده آنها (VMAT1) و اکسی توسین (OXTR) با سطح بالایی از اهمیت معنویت مرتبط بودند. یا مذهب (S/R) در گروهی که در معرض خطر خانوادگی پایین برای افسردگی قرار دارند. آلل مینور DRD2 هم با اختلال افسردگی اساسی مادام العمر (MDD) و هم با معنویت در بیماران مرتبط بود گروه کم خطر افسردگی هیچ SNP با S/R در گروهی که در معرض خطر بالای خانوادگی افسردگی قرار داشتند، مرتبط نبود. OXTR با MDD مادام العمر در نمونه کامل همراه بود. ژن های دوپامین، سروتونین، ناقل و زیگولی آنها و اکسی توسین ممکن است با S/R مرتبط باشند. در افراد در معرض خطر خانوادگی پایین برای افسردگی. ژن های دوپامین ممکن است هم با S/R و هم با افزایش خطر افسردگی در افراد کم خطر برای افسردگی مرتبط باشد، که نشان دهنده یک مسیر یا فیزیولوژی مشترک تا افسردگی خفیف تا متوسط است. MDD با اکسی توسین در گروه های خطر مرتبط است. در گروه پرخطر، بیان فنوتیپی S/R ممکن است سرکوب شود.

کلیدواژه ها: افسردگی، ژنتیک، انتقال بین نسلی، کاندیدای تک ژنی، معنویت.

بررسی اثربخشی مداخله ای مبتنی بر معنویت درمانی بر اضطراب و استرس در مبتلایان به سرطان پستان (یک مطالعه مروری)

آصفه شیردشت زاده

دانشجوی کارشناسی ارشد مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

چکیده

سرطان پستان، به عنوان یک مشکل عمده بهداشت جهانی، پس از بیماری های قلبی عروقی، دومین عامل مرگ و میر در کشورهای توسعه یافته و سومین عامل مرگ و میر در کشورهای در حال توسعه میباشد و شایع ترین نوع بدخیمی در بین زنان سراسر جهان است به طوری که پیش بینی میشود تا سال ۲۰۳۰ نرخ رشد مبتلایان جدید به بیش از پنجاه درصد میرسد. سرطان پستان از بدو تشخیص تا پایان روند درمان منجر به ورود فرد به یک دوره پرفشار روانی میشود به طوری که استرس و اضطراب ناشی از بیماری تمام ابعاد زندگی فرد و خانواده اش را تحت تاثیر قرار میدهد. این استرس و اضطراب در افراد مبتلا به سرطان، قابل انتظار است و میتواند به نوعی مشوق برای ادامه درمان و پیگیری های بعدی باشد و در طول زمان کاهش یافته و از بین می رود و به عنوان یک واکنش سازگاری طبیعی در بیماران به حساب می آید؛ اما در نقطه ی مقابل آن، زنانی قرار دارند که پریشانی های روانی مزمن و شدیدی را تجربه میکنند که منجر به ایجاد اختلال های روانپزشکی مانند افسردگی، کاهش کارکردهای روزانه، ناتوانی در برقراری نقش های اجتماعی، نشخوار فکری، سازگاری پایین و در نهایت موجب کاهش کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به سرطان پستان میشود. بنابراین میتوان گفت سرطان پستان با ایجاد یک بحران در زندگی فرد و پیامدهای منفی ناشی از تشخیص و درمان آن میتواند موجب آسیب به سلامت روان بیمار شود و حتی نتایج حاصل از بهبودی بیماری و اقدامات پزشکی را تحت تاثیر قرار دهد. از این نظر، اتخاذ رویکردهای روان درمانی در کنار سایر درمان های پزشکی از جمله اقدامات لازم در فرآیند بهبودی از سرطان پستان باید در نظر گرفته شود. یکی از مداخلات روانشناختی که امروزه مورد توجه پژوهشگران در حوزه های مختلف علمی قرار گرفته است معنویت درمانی است. معنویت حاصل ارتباط و یکپارچگی با عالم هستی است، ارتباط با خداوند به زندگی انسان امید و معنا میدهد و با احساس سرزندگی و نشاط باعث میشود تا فرد بتواند با ذهنی آرام، آسایش و رضایت درونی بیشتری را تجربه کند.

کلیدواژه ها: معنویت درمانی، اضطراب، استرس، سرطان پستان.

بررسی نقش پیشگویی کنندگی سواد سلامت بر پذیرش واکسن کووید ۱۹

هاجر تمیمی

کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، مرکز بهداشت و درمان دشتستان، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران

چکیده

زمینه و هدف: واکسناسیون یک اقدام پیشگیرانه مهم در مواجهه با همه گیری ویروس کووید ۱۹ است. مطالعه حاضر با هدف تعیین سواد سلامت بر پذیرش واکسن کووید ۱۹ بوشهر انجام شد. روش اجرا: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی، ۲۱۸۵ فرد بالای ۱۸ سال تحت پوشش مراکز بهداشتی شهری و روستایی به روش چند مرحله ای بررسی شدند. ابزار جمع آوری داده ها، پرسشنامه-ای ۵ بخشی مشتمل بر اطلاعات مربوط به ویژگیهای فردی، پرسشنامه استاندارد سواد سلامت، پرسشنامه محقق ساخته ی روا و پایا مربوط به پذیرش واکسن کووید ۱۹ بود. داده ها توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ تجزیه و تحلیل شد. یافته ها: میانگین سن افراد شرکت کننده در این مطالعه $34/11 \pm 1/01$ بود. از مجموع ۲۱۸۵ فرد شرکت کننده در مطالعه، ۱۴۱۷ نفر (۶۴/۶٪) تمایل به پذیرش واکسن داشتند. نتایج مطالعه نشان داد که پذیرندگان واکسن بیشتر مردان ($P=0/013$)، افراد با تحصیلات بالاتر ($P=0/009$) و افراد مطلقه و مجرد ($P=0/044$) بودند. همچنین سن نیز با پذیرش واکسن ارتباط داشت ($P=0/015$). سواد انتقادی، نگرش نسبت به واکسن و تردید نسبت به واکسن با پذیرش واکسن در ارتباط بودند ($P<0/001$). براساس مدل رگرسیون لجستیک، نگرش نسبت به واکسن ($P<0/001, EXP(B)=1/095$)، تردید نسبت به واکسن ($P<0/001, EXP(B)=0/846$)، سن ($P=0/030, EXP(B)=1/012$) و وضعیت تاهل ($P=0/007$) پیشگویی کننده پذیرش واکسن کووید ۱۹ بودند. از نظر وضعیت تاهل افراد متاهل نسبت به مجرد شانس پذیرش کمتری داشتند ($P=0/007, EXP(B)=0/691$). نتیجه گیری: براساس نتایج مطالعه، به منظور بهبود پذیرش واکسن باید تردید نسبت به واکسن را برطرف کرده و نگرش مثبتی نسبت به واکسن بویژه در افراد متاهل و جوانان ایجاد نمود.

کلیدواژه ها: کووید ۱۹، سواد سلامت، پذیرش واکسن.

بررسی ارتباط بین سواد سلامت و سبک زندگی سالم

هاجر تمیمی

کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، مرکز بهداشت و درمان دشتستان، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران

چکیده

سواد سلامت را می توان به صورت توانایی خواندن، درک و عمل کردن براساس توصیه های بهداشتی به معنی پیروی از یک شیوه زندگی سالم به منظور پیشگیری از بیماری های سلامت تعریف نمود. سواد سلامت و سبک زندگی از عوامل موثر بر سلامت هستند. امروزه سواد سلامت به عنوان یک مسئله جهانی مطرح می باشد زیرا بسیاری از نتایج ناخوشایند مربوط به سلامتی، در نتیجه سواد سلامت ناکافی است. هدف از بهبود سبک زندگی ارتقا دهنده سلامت، توانمند ساختن مردم است تا شیوه ی زندگی خود را اصلاح کنند. همچنین کنترل بیشتری روی سلامتی خود داشته باشند. شیوه ی زندگی سالم یک زندگی متعادل است که در آن شخص به طور آگاهانه دست به انتخاب های سالم می زند. سبک زندگی روی کیفیت زندگی و پیشگیری از بیماریها مؤثر است هدف از این مطالعه ارزیابی سطح سواد سلامت و ارتباط آن با سبک زندگی سالم است. متد: در این مطالعه با کلید واژه های سلامت، سواد سلامت، سبک زندگی سالم و کلمات مشابه در موتورهای جستجوگر و مطالعه کتب، مقالات خارجی و داخلی اطلاعات جمع آوری گردید. پژوهش ها نشان داده اند که بین سن، سطح تحصیلات و سطح سواد سلامت ارتباط معنی دار آماری مشاهده شد، به طوری که سواد سلامت ناکافی در افراد با سنین بالاتر و تحصیلات کمتر شایع تر بود. سواد سلامت عملکردی، ارتباطی و انتقادی با جنبه هایی از رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت ارتباط داشتند. تمامی حیطه های سواد سلامت پیش بینی کننده حیطه مسئولیت پذیری سلامت بودند به طوری که بین سطح سواد سلامت با تغذیه، معنویت، مسئولیت پذیری سلامت، فعالیت فیزیکی، روابط بین فردی و مدیریت استرس همبستگی مثبت و معنی دار مشاهده گردید. ($P < 0.001$) مطالعه ای دیگر نشان می دهد که سطح سواد سلامت در افراد پایین هستند و این موضوع نشان از لزوم توجه به مسئله سواد سلامت و تلاش در جهت بهبود سطح سواد سلامت افراد می باشد. ایجاد رسانه ها و مواد آموزشی ساده، قابل فهم و دسترس و هم چنین مداخلات آموزشی تئوری محور از جمله راه های افزایش سطح سواد سلامت می باشند.

کلیدواژه ها: سواد سلامت، سبک زندگی سالم.

تأثیر مداخله آموزشی بر فاکتورهای خونی، شاخص توده بدنی و فشارخون و ارتباط آن با سواد سلامت فرزندان مبتلایان به سکتة قلبی در شیراز

طاهره هاشمی فرد^{۱*}، زینب ایلون کشکولی^۲

^۱ استادیار، گروه بهداشت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون، ایران

^۲ دانش آموخته کارشناسی بهداشت عمومی، دانشگاه آزاد واحد کازرون، ایران

چکیده

زمینه و هدف: طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت پنج عامل خطر اصلی مرگ و میر در جهان، فشارخون بالا، مصرف دخانیات، قندخون بالا، عدم فعالیت فیزیکی، اضافه وزن و چاقی هستند. از آنجا که سواد سلامت یکی از تعیین کننده های سلامت است و نظر به اینکه افراد با سواد سلامت ناکافی اقدامات پیشگیرانه را کمتر انجام می دهند، بنابراین در مطالعه حاضر به بررسی تأثیر مداخله آموزشی بر فاکتورهای خونی (LDL, HDL, TG Cholesterol, FBS)، فشارخون و نمایه توده بدنی و ارتباط آن با سواد سلامت فرزندان بیماران با سابقه سکتة قلبی در دو مرحله قبل و بعد از مداخله در گروههای مداخله و کنترل پرداخته شده است. مواد و روش ها: این مطالعه یک مطالعه مداخله ای از نوع کارآزمایی بالینی است. جامعه مورد بررسی شامل ۲۰۰ نفر از فرزندان بالای ۱۸ سال بیماران با سابقه سکتة قلبی هستند که طی یکسال گذشته یکی از والدین شان بدلیل ابتلا به سکتة قلبی در بیمارستانهای آموزشی شهر شیراز بستری شدند و به شکل تصادفی در دو گروه کنترل و آزمون قرار گرفتند. برای سنجش سواد سلامت این افراد از فرم کوتاه پرسشنامه سواد سلامت عملکردی بزرگسالان استفاده شد. در این پرسشنامه ۴ سوال برای بخش محاسبات و ۳۶ سوال برای بخش درک خواندن وجود دارد. بر اساس این پرسشنامه نمرات بین ۰-۵۳ نشان دهنده سواد سلامت ناکافی، نمرات بین ۵۴-۶۶ نشان دهنده سواد سلامت مرزی و نمرات بین ۶۷-۱۰۰ نشان دهنده سواد سلامت کافی است. ضمناً در دو مرحله قبل و بعد از مداخله آموزشی، افراد از نظر فاکتورهای خونی، فشارخون و نمایه توده بدنی نیز مورد بررسی قرار گرفتند و ارتباط سطوح سواد سلامت با این فاکتورها بررسی شد و تجزیه و تحلیل داده ها نیز توسط نرم افزار SPSS ۲۲ انجام شد.

کلیدواژه ها: سواد سلامت، سکتة قلبی، فاکتورهای خونی، شاخص توده بدنی.

بررسی رابطه بین اهمال کاری و اضطراب امتحان بر خود ناتوان سازی تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی کازرون در سال ۱۴۰۱

زینب ایلون کشکولی^۱، فروزان دارابی کیا^۲

دانش آموخته ی کارشناسی بهداشت عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی کازرون، کازرون، ایران

چکیده

مقدمه: یکی از مشخصه های روانشناختی اهمال کاری ((Procrastination است. اگرچه تعلل و اهمال کاری همیشه مسئله ساز نیست، اما در اغلب موارد میتواند از طریق ممانعت از پیشرفت و عدم دسترسی به اهداف، پیامدهای نامطلوب و جبران ناپذیری به همراه داشته باشد. از دیدگاه فراشناختی اهمال کاری میتواند به عنوان یک راهبرد برای تنظیم شناخت ها و عواطف منفی در نظر گرفته شود. اهمال کاری را یک راهبرد میدانند که افراد برای تنظیم هیجان های منفی به کار میبرند و به کمک آن، دست کم به صورت گذرا از هیجان های منفی دور میشوند و احساس بهتری را تجربه میکنند. این مطالعه با هدف بررسی رابطه بین اهمال کاری و اضطراب امتحان بر خود ناتوان سازی تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون در سال ۱۴۰۱ پرداخته شد. روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی - تحلیلی می باشد که در سال ۱۴۰۱ بر روی ۱۷۴ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون در رشته های علوم پزشکی انجام گرفت. که بصورت سرشماری همگی در مطالعه انتخاب شدند. جهت جمع آوری و تحلیل داده ها، از آزمون همبستگی پیرسون و آزمون تحلیل رگرسیون استفاده شد. در ابتدا پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی شامل: سن، جنسیت، مورد بررسی قرار گرفت. با استفاده از روش های آمار توصیفی شامل: فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و دیگر روش ها، همچنین روش های آمار استنباطی شامل: روش تحلیل مسیر. رگرسیون، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس (آنوا) برای بررسی ارتباط اهمال کاری و اضطراب آزمون بر خود ناتوان سازی مورد استفاده قرار گرفت. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار استفاده SPSS شد. یافته ها: این مطالعه بر روی ۱۷۴ نفر از دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه آزاد کازرون در پاییز ۱۴۰۱ انجام گرفت که ۹۸ نفر از دانشجویان زن بودند.

کلید واژه ها: خود ناتوان سازی تحصیلی، اهمال کاری، اضطراب امتحان.

اهمیت و نقش فناوری اطلاعات در مراقبت‌های بهداشتی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹

محمدرسول میری^۱، محمدحسین اکبرپور^{۲*}

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی

شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

با توجه به خطر انتقال بالای کووید-۱۹، دولت‌ها و سازمان‌های مراقبت بهداشتی باید ظرفیت مراقبت‌های پزشکی، تجهیزات محافظتی و اقدامات پیشگیری را به حداکثر برسانند. در این میان یکی از مهمترین استراتژی‌های نوآورانه برای کنترل مهار همه‌گیری، استفاده از فناوری اطلاعات سلامت است. فناوری اطلاعات سلامت حوزه‌ای از سلامت است که ویژگی‌های فناوری‌های مرتبط با حوزه سلامت را ارزیابی و برای بهبود پروتکل‌های سلامتی راهکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات ارائه می‌دهد. این رشته می‌تواند مبنای بسیاری از تحولات در حوزه سلامت باشد. از این رو در این مقاله اهمیت و نقش فناوری اطلاعات در مراقبت‌های بهداشتی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ در یک مرور نظام مند، بررسی شد. یافته‌های این مطالعه نشان داد که استفاده از فناوری اطلاعات سلامت، بیماران فقیر و از راه دور را قادر می‌سازد تا با داشتن جلسات تعاملی مجازی با متخصصان پزشکی مربوطه، پرسنل مراقبت‌های بهداشتی، کارکنان و غیره، درمان/خدمات مناسب را دریافت کنند. فناوری اطلاعات سلامت، فرهنگ قابلیت همکاری بهداشتی در سراسر جهان را ممکن می‌سازد، و استفاده از آن در دوران سخت دوره قرنطینه کووید-۱۹ را بسیار مثرتر می‌سازد. امکانات پزشکی مبتنی بر راه دور نیز یکی از بهترین تأثیرات فناوری اطلاعات سلامت برای بازماندگان مراقبت‌های بهداشتی در طول این همه‌گیری است. فناوری اطلاعات می‌تواند به بهبود عدالت در دسترسی به مراقبت بهداشتی، بهبود مراقبت‌های ویژه بیماران مبتلا به کووید-۱۹، حفظ ایمنی و سلامت شغلی کارکنان بهداشت و درمان منجر گردد. بکارگیری فناوری‌های هوشمند فوق می‌تواند به دولت‌ها در شناسایی، ردیابی، نظارت و درمان بیماران مبتلا به کرونا کمک نماید و با مدیریت منابع انسانی، دارو، تجهیزات، زمان و غیره تاب آوری جامعه و محیط‌های کاری بویژه بیمارستان‌ها را افزایش دهد.

کلیدواژه‌ها: فناوری اطلاعات سلامت، مراقبت بهداشتی، همه‌گیری، کووید-۱۹.

کاربرد و انواع سه بعدی سازی در درمان فک و دهان

امیر نوری

مهندس شهرسازی دانشگاه فنی و مهندسی تبریز

چکیده

حوزه‌ی دندانپزشکی یکی از اولین کاربردهای گسترده‌ی پرینت سه بعدی و اسکن سه بعدی را به چشم خود دید. امروزه اغلب دندانپزشکان و دندانسازان یا از اسکنرها و پرینترهای سه بعدی در لابراتوارهای خود بهره می‌برند و یا با آن آشنا هستند. استفاده از اسکنرهای سه بعدی در واقع پیش شرط لازم برای انجام یک پرینت سه بعدی با کیفیت در این صنعت استاسکن سه بعدی دندان به آرامی در حال تبدیل شدن به یک روش استاندارد در حوزه‌ی دندانپزشکی و دندانسازی است. این روش کمک می‌کند تا دندانپزشکان بتوانند تصاویری سه بعدی را از دندان‌ها و حتی ساختارهای درونی دهان و فک تهیه کنند. مزیت بزرگ اسکن سه بعدی دندان در این است که دندانپزشکان می‌توانند با استفاده از آن یک مدل دیجیتالی از دندان‌ها و نحوه‌ی قرارگیری آن‌ها بر روی فک و لثه تهیه کنند و آن را در کامپیوتر آنالیز کنند. همچنین دندانپزشکان می‌توانند بر روی مدل دیجیتالی دندان به طور دلخواه تغییرات و اصلاحات لازم را بارها و بارها انجام دهند تا به حالت مطلوب خود دست یابند و پس از آن اقدام به اصلاح عملی دندان بیمار کنند. واضح است که چنین امکاناتی هیچگاه در اختیار دندانپزشکان نبوده است.

کلیدواژه‌ها: دندان پزشکی، اسکن، سه بعدی، تکنولوژی، علم، درمان.

ارزیابی کیفیت خدمات ارائه شده به مددجویان اورژانس سکت مغزی در اورژانس پیش بیمارستانی شیراز شهریور ۱۴۰۱

دکتر محمدجواد مرادیان^{۱*}، علی امینیان^۲، دکتر بهناز رستگارفر^۳، فرح ناز فولادبند^۴

^۱استادیار. گروه سلامت در بلایا. دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

^۲دکتر. گروه طب ایرانی. دانشگاه علوم پزشکی مازندران. ساری. ایران.

^۳دکتر. گروه سلامت در حوادث و بلایا. دانشکده بهداشت. دانشگاه علوم پزشکی تهران. تهران، ایران.

^۴کارشناس بهبود کیفیت. مرکز فوریت های پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

چکیده

آگاهی از خدمات ارائه شده به بیماران اورژانس سکت مغزی و مقایسه با استانداردها، به منظور انجام مداخلات برای مدیران حوزه سلامت اهمیت دارد. این مطالعه با هدف ارزیابی کیفیت خدمات ارائه شده به بیماران اورژانس سکت مغزی در اورژانس پیش بیمارستانی (۱۱۵) شیراز سال شهریور ۱۴۰۱ انجام گرفت. روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی تحلیلی بود اطلاعات بیماران سکت مغزی اورژانس ۱۱۵ شیراز در اردیبهشت ۱۴۰۱ بررسی شد. تعداد بیماران سکت مغزی ۳۷ نفر بود. اطلاعات آنها از سامانه اورژانس ۱۱۵ استخراج شد. ابزار چک لیستی بود شامل سن، جنس، سابقه بیماری، خدمات ثبت شده و زمان آنها بود. داده ها در نرم افزار SPSS وارد شده، درصد فراوانی و میانگین محاسبه شده، خدمات با استانداردها مقایسه و تحلیل گردید. میانگین زمانها در نرم افزار Excel محاسبه گردید. نتایج: ۵۶/۷٪ بیماران مرد بودند. میانگین سن ۷۱ سال بود. ۱۳/۵٪ بیماران سابقه بیماری نداشتند. ۳۵/۱٪ سابقه بیماری قلبی، ۶۷/۶٪ سابقه اختلال فشارخون، ۳۷/۸٪ سابقه سکت مغزی قلبی، ۲۷٪ سابقه بیماری دیابت داشتند. برای ۲۷٪ بیماران تست Fast ثبت شده اما همگی علامت بیماری نداشتند. اندازه فشارخون، رگ گیری، معاینات و شرح حال ۱۰۰٪، اندازه قند خون ۸۶/۵٪، مانیتورینگ ۷/۵٪ برای ۶۴/۹٪، پوزیشن نیمه نشسته برای ۲/۷٪، مشاوری پزشکی ۷۳٪، اکسیژن تراپی ۷۸/۴٪ بیماران ثبت و کد سماء (۷۲۴) برای ۶۲/۳٪ بیماران مورد ثبت شده بود.

کلیدواژه ها: ارزیابی خدمات، سکت مغزی، اورژانس ۱۱۵.

بررسی اورژانس مسمومیت در سالمندان مددجوی اورژانس ۱۱۵ شیراز در سال ۱۴۰۱

دکتر محمدجواد مرادیان^{۱*}، دکتر بهناز رستگارفرد^۲، فرح ناز فولادبند^۳

^۱استادیار. گروه سلامت در بلایا. دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

^۲دکتر. گروه سلامت در حوادث و بلایا. دانشکده بهداشت. دانشگاه علوم پزشکی تهران. تهران، ایران.

^۳کارشناس بهبود کیفیت. مرکز فوریت های پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

چکیده

آگاهی از نوع اورژانس و نتیجه ارزیابی مددجویان سالمند اورژانس مسمومیت در اورژانس پیش بیمارستانی (۱۱۵)، به منظور انجام مداخلات لازم برای مدیران حوزه سلامت اهمیت دارد این مطالعه با هدف بررسی اورژانس مسمومیت در سالمندان مددجوی اورژانس ۱۱۵ شیراز در سال ۱۴۰۱ انجام گرفت. روش کار: بررسی یک مطالعه توصیفی بود. پرونده مددجویان سالمند اورژانس مسمومیت ها نیمه اول سال ۱۴۰۱ اورژانس ۱۱۵ شیراز، تعداد ۶۹ نفر (کلیه مددجویان) بررسی شد. اطلاعات از سامانه اورژانس ۱۱۵ شیراز استخراج گردید. ابزار گردآوری داده ها فرمی بود شامل تعداد مددجویان سالمند اورژانس مسمومیت با گاز (به تفکیک، جنس)، نوع مسمومیت (الکل، دارویی، گاز استنشاقی، سموم، مونواکسید کربن، مواد مخدر و...)، نتیجه ارزیابی مددجویان (مراقبت در محل، فوت، انتقال به بیمارستان، عدم همکاری) توسط تکنسین های اورژانس بود. داده ها در نرم افزار آماری SPSS وارد شده و امارهای توصیفی فراوانی و درصد فراوانی استخراج و بررسی شد. نتایج: ۴/۴٪ مددجویان اورژانس مسمومیت ها سالمندان بودند. ۶۰/۹٪ مددجویان مرد بودند. میانگین سن ۲۹ سال بود. ۱ نوع مسمومیت ۳۳/۳٪ سالمندان مورد مطالعه مسمومیت دارویی، ۱۵/۳٪ مسمومیت مونواکسید کربن، ۱۰/۱٪ مسمومیت استنشاقی، ۱۰/۱٪ مسمومیت سموم، ۷/۳٪ مسمومیت غذایی، ۷/۳٪ مسمومیت مواد مخدر، ۱۳٪ مسمومیت متادون، ۱/۵٪ مسمومیت ترامادول، ۱/۵٪ مسمومیت با الکل بود. بیشترین نوع مسمومیت در زنان مسمومیت دارویی، استنشاقی و در مردان مسمومیت دارویی، متادون، مونواکسید کربن بود.

کلیدواژه ها: مسمومیت، سالمندان، اورژانس ۱۱۵

ارزیابی کیفیت ارائه و ثبت خدمات مددجویان اورژانس قلبی عروقی اورژانس ۱۱۵ نورآباد فارس در شهریور ۱۴۰۱

دکتر محمدجواد مرادیان^{۱*}، دکتر بهناز رستگارفر^۲، علی امینیان^۳، فرح ناز فولادبند^۴

^۱استادیار. گروه سلامت در بلایا. دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

^۲دکتر. گروه سلامت در حوادث و بلایا. دانشکده بهداشت. دانشگاه علوم پزشکی تهران. تهران، ایران.

^۳دکتر. گروه طب ایرانی. دانشگاه علوم پزشکی مازندران. ساری. ایران.

^۴کارشناس بهبود کیفیت. مرکز فوریت های پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

چکیده

آگاهی از خدمات ارائه شده به بیماران اورژانس قلبی عروقی و مقایسه با استانداردها، به منظور انجام مداخلات برای مدیران حوزه سلامت اهمیت دارد. این مطالعه با هدف ارزیابی کیفیت ارائه و ثبت خدمات بیماران اورژانس قلبی عروقی اورژانس ۱۱۵ نورآباد فارس در شهریور ۱۴۰۱ انجام گرفت. روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی تحلیلی بود. اطلاعات بیماران اورژانس قلبی عروقی اورژانس ۱۱۵ نورآباد در شهریور ماه بررسی شد. تعداد بیماران اورژانس قلبی عروقی ۸۰ نفر بود. اطلاعات آنها از سامانه اورژانس ۱۱۵ استخراج شده، پرونده ۵۵ نفر انتقالی به بیمارستان بررسی شد. ابزار چک لیستی بود شامل سن، جنس، نوع اورژانس، سابقه بیماری، خدمات ثبت شده و زمان در صحنه، نتیجه ارزیابی بیمار توسط تکنسین ها بود. داده ها در نرم افزار SPSS وارد شده، درصد فراوانی و میانگین محاسبه شده، با استانداردها مقایسه و تحلیل گردید. میانگین زمان صحنه در نرم افزار Excel محاسبه شد. نتایج: ۵۱/۳٪ بیماران مرد بودند. میانگین سن ۵۴ سال بود. ۸۳/۶٪ درد قفسه سینه، ۹/۱٪ فشارخون بالا، ۷/۳٪ تپش قلب داشتند. ۵/۴٪ سابقه بیماری نداشتند. ۱۶/۴٪ سابقه بیماری مشخص نشده بود. ۵۱٪ سابقه بیماری قلبی، ۱۶/۴٪ فشارخون بالا، ۳/۶٪ سکته مغزی، ۵/۴٪ دیابت داشتند.

کلیدواژه ها: ارزیابی خدمات، قلبی عروقی، اورژانس ۱۱۵

ارزیابی کیفیت ارائه و ثبت خدمات مددجویان اورژانس مسمومیت با گاز مونواکسید کربن انتقالی به بیمارستان در زمستان سال ۱۴۰۰ اورژانس ۱۱۵ شیراز

دکتر محمدجواد مرادیان^{۱*}، دکتر بهناز رستگارفر^۲، فرح ناز فولادبند^۳

^۱استادیار. گروه سلامت در بلايا. دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز. ایران.

^۲دکتر. گروه سلامت در حوادث و بلايا. دانشکده بهداشت. دانشگاه علوم پزشکی تهران. تهران. ایران.

^۳کارشناس بهبود کیفیت. مرکز فوریت های پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز. ایران.

چکیده

آگاهی از خدمات ارائه شده به بیماران اورژانس مسمومیت با گاز مونواکسید کربن (CO) و مقایسه با خدمات استاندارد، به منظور انجام مداخلات برای مدیران حوزه سلامت اهمیت دارد. این مطالعه با هدف ارزیابی کیفیت ارائه و ثبت خدمات مددجویان اورژانس مسمومیت با گاز مونواکسید کربن انتقالی به بیمارستان در زمستان سال ۱۴۰۰ اورژانس ۱۱۵ شیراز انجام گرفت. روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی تحلیلی بود. اطلاعات مددجویان اورژانس مسمومیت با گاز CO، تعداد ۲۴۰ پرونده (کلیه مددجویان) کنترل و اطلاعات مددجویان انتقالی به بیمارستان (۵۶ نفر) از سامانه اورژانس ۱۱۵ شیراز استخراج و بررسی شد. ابزار گردآوری داده ها فرمی بود شامل اطلاعات سن، جنس، زمان و مکان بروز حادثه، علائم مسمومیت، عامل بروز (دود گاز شهری، بخاری نفتی، دود ذغال و چوب)، اقدامات انجام برای مددجویان توسط تکنسین های اورژانس بود. داده ها در نرم افزار آماری SPSS وارد شده و امارهای توصیفی درصد فراوانی و میانگین محاسبه شد. خدمات ارائه شده با استاندارد خدمات مقایسه و تحلیل گردید. نتایج: ۵۷/۲٪ مددجویان مرد بودند.

کلیدواژه ها: ارزیابی خدمات، مسمومیت مونواکسید کربن، اورژانس ۱۱۵

بررسی اورژانس کودکان کمتر از یکسال مددجوی اورژانس ۱۱۵ شیراز در سال ۱۴۰۱

دکتر محمدجواد مرادیان^{۱*}، دکتر بهناز رستگارفرد^۲، فرح ناز فولادبند^۳

^۱استادیار. گروه سلامت در بلایا. دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

^۲دکتر. گروه سلامت در حوادث و بلایا. دانشکده بهداشت. دانشگاه علوم پزشکی تهران. تهران، ایران.

^۳کارشناس بهبود کیفیت. مرکز فوریت های پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی شیراز. شیراز، ایران.

چکیده

آگاهی از نوع اورژانس و نتیجه ارزیابی کودکان زیر یکسال مددجوی پایگاههای اورژانس پیش بیمارستانی (۱۱۵)، به منظور انجام مداخلات لازم برای مدیران حوزه سلامت اهمیت دارد این مطالعه با هدف بررسی اورژانس کودکان کمتر از یکسال مددجوی اورژانس ۱۱۵ شیراز در سال ۱۴۰۱ انجام گرفت. روش کار: بررسی یک مطالعه توصیفی بود. پرونده کودکان کمتر از یکسال مددجوی ۷ ماه اول سال ۱۴۰۱ اورژانس ۱۱۵ شیراز، تعداد ۲۷۶ نفر (کلیه مددجویان) بررسی شد. اطلاعات از سامانه اورژانس ۱۱۵ شیراز استخراج گردید. ابزار گردآوری داده ها فرمی بود شامل تعداد کودکان زیر یکسال مددجو (به تفکیک، جنس)، نوع اورژانس (آسپیراسیون، انسداد راه هوایی، مسمومیت، تروما، سقوط، تصادفات و...)، نتیجه ارزیابی مددجویان (مراقبت در محل، فوت، انتقال به بیمارستان، عدم همکاری) توسط تکنسین های اورژانس بود. داده ها در نرم افزار آماری spss وارد شده و امارهای توصیفی فراوانی و درصد فراوانی استخراج و بررسی شد. نتایج: ۳/۰٪ مددجویان ۱۱۵ شیراز کودکان کمتر از یکسال و ۴/۵۴٪ آنها پسر بودند. ۷/۵۰٪ به بیمارستان منتقل شده، ۸/۳۸٪ برای انتقال به بیمارستان همکاری نکرده، ۸/۹٪ سرپایی مراقبت شده، ۷/۰٪ فوت کرده بودند. بیشترین نوع اورژانس کودکان ۳/۲۰٪ آسپیراسیون، ۷/۱۷٪ ترومای سقوط، ۱۷٪ تصادفات، ۸/۹٪ ضعف و بیحالی، ۸/۶٪ تشنج بود.

کلیدواژه ها: کودکان، زیر یکسال، اورژانس ۱۱۵

مروری بر اهمیت و نقش آموزش بهداشتی مبتنی بر وب در دوران همه گیری کووید-۱۹

محمدحسین اکبرپور^۱، محمدرسول میری^{۲*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی

شهید بهشتی، تهران، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

چکیده

آموزش مبتنی بر وب یکی از روش‌های نوین آموزش است که مورد توجه بسیار قرار گرفته است. یکی از شاخه‌های آموزش مبتنی بر وب، آموزش بهداشتی مبتنی بر وب می‌باشد. با توجه به اهمیت و نقش آموزش بهداشتی بر زندگی فردی و اجتماعی افراد و شرایط همه گیری کووید-۱۹ و محدودیت‌های ایجاد شده، این مطالعه با هدف مروری ساده بر تحقیقات انجام شده با محوریت آموزش بهداشتی مبتنی بر وب در دوران کرونا، انجام شده است. شواهد حاکی از آن است که برنامه راه دور مبتنی بر وب در زمان همه گیری کووید-۱۹ می‌تواند به عنوان راهی برای افزایش دانش افراد در مورد بهداشت عمومی در منزل، انگیزه درک شده و تعهد یادگیری استفاده شود. یک ماژول آموزش سلامت مبتنی بر وب ابزار مؤثری برای آموزش و ارتقای اقدامات پیشگیرانه بویژه در مجموعه‌های بیمارستانی است که در نهایت ممکن است به توقف گسترش کووید-۱۹ در بین کارکنان مراقبت‌های بهداشتی کمک کند. پذیرش، یادگیری موثر و به کارگیری روش آموزش وب، به دلیل عدم نیاز به ترک محل خدمت، اتلاف زمان، استرس‌های حاصل از تردد و نیز دسترسی به منابع و محتوا در زمان دلخواه است. لذا لازم است با تمهیداتی از جمله تشکیل کمیته‌ها با مهیا نمودن فضای آموزش تحت وب به تعیین اولویت در موضوعات برگزاری دوره‌ها پرداخت. در شرایطی مانند همه گیری کووید-۱۹، استراتژی‌های آموزشی برای آموزش باید ایجاد شود تا هدف نظام سلامت که همان ارتقاء سطح بهداشت افراد است، تأمین گردد. برای رسیدن به کارایی مناسب، رفع مشکلات فنی در پیاده سازی بستر آموزش تحت وب نیاز است. در هر موقعیت آموزشی با بررسی شرایط و مزایا و معایب هر روش و شرایط آموزشی شامل تعداد جامعه فراگیران، وضعیت اینترنتی، مبحث آموزشی و ... بهترین روش آموزش بهداشتی مناسب آن موقعیت استفاده شود.

کلیدواژه‌ها: آموزش مبتنی بر وب، آموزش بهداشت، روش آموزشی، کووید-۱۹.

بررسی سطح نوآوری فردی در دانشجویان پرستاری: یک مطالعه مقطعی

نوال حیدری^۱، مهناز رخشان^{۲*}، کاملیا ترابی زاده^۲، قاسم سلیمی^۳

^۱کمیته تحقیقات دانشجویی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)،

دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

^۲مرکز تحقیقات مراقبت های روان جامعه نگر، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی

حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

^۳گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

چکیده

با توجه به ضرورت پرورش و ارتقاء سطح نوآوری فردی دانشجویان پرستاری این مطالعه با هدف بررسی سطح نوآوری فردی دانشجویان طراحی گردیده است. این مطالعه مقطعی بین سپتامبر ۲۰۲۰ تا ژوئن ۲۰۲۱ در دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س) شیراز انجام گردید. نمونه ها ۱۴۷ دانشجوی پرستاری بودند که به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات در این مطالعه پرسشنامه نوآوری فردی هرت و همکاران (۱۹۷۷) بود که بعد از ترجمه و روان سنجی مورد استفاده قرار گرفت. آنالیز داده ها با استفاده از روش های آمار توصیفی و تحلیلی به وسیله نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ و در سطح معنی داری ۰/۰۵ انجام گرفت. میانگین نمره نوآوری فردی دانشجویان $10/37 \pm 68/68$ و در دسته اکثریت اولیه بوده است. میانگین نمره نوآوری فردی در گروه متاهل ها به طور معنا داری بیشتر بوده است ($p=0.010$). هم چنین دانشجویان دکتری نسبت به کارشناسی ($p<0.001$)، دانشجویان با علاقه زیاد به رشته نسبت به کم علاقه ها ($p=0.010$) و دانشجویان با علاقه زیاد به ادامه تحصیل نسبت به کم علاقه ها ($p=0.002$) به طور معنا داری میانگین نمره نوآوری فردی بالاتری داشته اند. دانشجویان از نوآوری پایینی برخوردار بوده و به منظور ارتقای نوآوری فردی آنان باید اقدامات و برنامه ریزی هایی توسط سیاستگذاران و مدیران آموزش پرستاری صورت پذیرد.

کلیدواژه ها: نوآوری، دانشجویان، پرستاری.

ارزشیابی دیجیتال: رویکردی نوین در ارزشیابی بالینی دانشجویان پرستاری

پگاه معطوری پور^۱، معصومه ایمانی پور^{۲*}، رویا معطوری پور^۳

^۱ دکترای پرستاری، گروه پرستاری جراحی پزشکی، تهران، ایران

^۲ دکترای پرستاری، گروه پرستاری مراقبت های ویژه، تهران، ایران

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ایران

چکیده

امروزه سیستم ارزشیابی بالینی در شکل غالب به شیوه کاغذی در حال اجرا می باشد. این شیوه خسته کننده بوده، امکان از دست رفتن اطلاعات وجود دارد و قابلیت اعتماد کمتری دارد. در حال حاضر در دانشکده های پرستاری و مامایی دانشگاه های علوم پزشکی کشور سیستم های مبتنی بر وب متعددی جهت خدمت رسانی به دانشجویان و اساتید وجود دارد که در پیشبرد اهداف مختلف آموزشی چون آموزش مجازی، بحث گروهی، ثبت تکلیف، امکان دادن بازخورد به دانشجویان، به اشتراک گذاری منابع آموزشی چندرسانه ای، ثبت نمرات (نمره کلی درس) و .... وجود دارد اما سیستم منسجم ارزشیابی بالینی دانشجویان که به شکل چند وجهی، با ذکر جزئیات نحوه نمره دهی را در حیطه های مختلف بررسی و بتواند دانشجویان را در عرصه کارآموزی و کارورزی ارزشیابی کند وجود ندارد، بنابراین برآن شدیم نرم افزاری با ویژگی هایی که برشمردیم طراحی کنیم. روش کار: پژوهش حاضر، طراحی، اجرا و ارزشیابی نرم افزار ارزشیاب کارورزی دانشجویان پرستاری در عرصه است. محتوا بعد براساس طرح دوره بالینی هر درس کارورزی و نظرات اعضا هیات علمی و مسئول لاین های بالینی طراحی و همچنین کدنویسی و توجه به سهولت استفاده و جذابیت نرم افزار با نظر طراح نرم افزار آماده شد. نرم افزار ارزشیابی در حیطه های مختلف، حضور و غیاب، رفتار حرفه ای، مهارت پروسیجرال، لاگ بوک، پورت فولیو، آزمون آسکی و در نهایت نمره نهایی طراحی شد.

کلید واژه ها: نرم افزار، آموزش پزشکی، ارزشیابی.

پیشگیری از آسیب های روانی پرستاران در مواجهه با بحران و بلایا (مطالعه مروری)

مینا پهلوان^۱، سید محمد حسینی نیا^۲، مریم پهلوان^۳

^۱ کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی، مربی آموزشی، دانشکده پرستاری مامایی بابل، دانشگاه علوم پزشکی بابل،
بابل، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، دانشکده پرستاری آجا، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران
^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه روزبهان، ساری، ایران

چکیده

بحران و بلایا، وقایع و موقعیت های دشواری هستند که هر ساله موجب مرگ هزاران نفر می شوند. همچنین اثرات مخربی قبیل ناتوانی جسمی و آسیب های روانی را به همراه دارند. بلایا نه تنها بر سلامت روانی قربانیان تأثیر می گذارند، بلکه تأثیر قابل توجهی بر سلامت روان افرادی که با آنها در ارتباط هستند نیز دارند. پرستاران بزرگترین گروه ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی در زمان وقوع بحران و بلایا می باشند. آنها نقش مهم و حیاتی در کاهش پیامد های ناشی از بحران و حمایت از قربانیان دارند. پرستاران در مواجهه با بحران و بلایا در معرض آسیب های روانی قرار گرفته و اختلالاتی همچون اختلال اضطراب پس از سانحه و افسردگی را تجربه خواهند کرد. آسیب های روانی در پرستاران می تواند منجر به فرسودگی شغلی، ترک کار و کاهش کیفیت مراقبت شود. بنابراین شناسایی عوامل ایجاد کننده و پیشگیری از آن ضروری است. مطالعه حاضر با هدف مرور عوامل مؤثر بر سلامت روان در پرستاران در مواجهه با بحران و بلایا و پی بردن به استراتژی های پیشگیری از آسیب روانی در آنها انجام شد. برای تحقق این هدف، تلاش شده است تا مطالعات موجود در مورد بلایا و سلامت روان در پرستاران مورد بررسی قرار گیرد. بر اساس یافته ها عوامل مختلفی چون عدم آمادگی روانی، عدم نگرش صحیح، ویژگی های فردی و عدم آمادگی و دانش کافی در زمینه بحران، موجب آسیب روانی در پرستاران می شود. استراتژی های پیشنهادی جهت پیشگیری از آسیب های روانی در پرستاران نیز شامل، توسعه تاب آوری، حمایت روانی اجتماعی، ارائه آموزش جهت افزایش آگاهی و صلاحیت در مواجهه با بحران و افزایش منابع در دسترس جهت افزایش آمادگی آنها می باشد.

کلیدواژه ها: پرستاران، بحران و بلایا، پیشگیری، آسیب روانی.

عوامل مرتبط با عفونت های ناشی از جراحی های ستون فقرات

معصومه اعظمی^۱، مینا پهلوان^{۲*}، سید محمد حسینی نیا^۳، دکتر نیما پورغلام^۴

^۱ کارشناس ارشد پرستاری مراقبت های ویژه نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده

پرستاری و مامایی، تهران، ایران.

^۲ کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی، مربی، دانشکده پرستاری مامایی بابل، دانشگاه علوم پزشکی

بابل، بابل، ایران.

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، دانشکده پرستاری آجا، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران.

^۴ دکتری تخصصی پرستاری، هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده پرستاری و مامایی، تهران، ایران.

چکیده

امروزه با پیشرفت تکنولوژی و شیوع روش های جدید جراحی، جراحی های وسیعی بر قسمت های مختلف بدن انجام می شود. از این بین جراحی ستون فقرات یکی از جراحی های شایع و پراهمیتی است که امروزه انجام می شود. در کنار مزایای قابل توجه درمانی و یا تسکینی که این جراحی ها به دنبال دارند باید به برخی از عوارض ثانویه مانند عفونت های پس از جراحی نیز اشاره کرد. عفونت های ناحیه جراحی شایع ترین عفونت های اکتسابی بیمارستانی هستند و در برخی از جراحی ها رخ می دهند. عفونت محل جراحی یک عارضه جدی در همه انواع جراحی است. بیمارانی که تحت عمل جراحی ستون فقرات قرار گرفته اند در مقایسه با سایر بیماران در معرض خطر بالایی برای عفونت هستند. عفونت محل جراحی به دنبال جراحی های ستون فقرات، مشکلات خاصی از جمله نیاز به آنتی بیوتیک های داخل وریدی طولانی مدت، عفونت خون یا سپسیس، جراحی مکرر، برداشتن اقلام کاشته شده در بدن مانند ایمپلنت ها، سودارترودزیس یا مفصل کاذب، پیشرفت بدشکلی و بستری طولانی مدت در بیمارستان را ایجاد می کند. نرخ عفونت محل جراحی گزارش شده از موسسات فردی بسته به دلیل عمل، محل، رویکرد و استفاده از ابزار دقیق از ۰ تا ۱۵ درصد متغیر است. کشت باکتریایی نشان داد که شایع ترین میکروارگانیزم های عامل در جراحی ستون فقرات استافیلوکوکوس اورئوس و سایر اعضای گونه استافیلوکوکوس می باشد.

کلیدواژه ها: جراحی ستون فقرات، عفونت بیمارستانی، عفونت پس از عمل.

بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر نظریه رفتار برنامه ریزی شده بر بهبود رفتار های ایمن ترافیکی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان مرودشت

اصلاح قاسمی^{۱*}، افشان قاسمی^۲، شهدخت کریمی^۳، افسانه قاسمی^۴

چکیده

مقدمه: حوادث یکی از معضلات مهم و رو به رشد جامعه امروز می باشد. مهمترین پیامدهای آسیب های ترافیکی، پیامدهای ناشی از وقوع حوادث ترافیکی بر عابران پیاده است. کودکان به روشهای مختلفی دچار حوادث ترافیکی می شوند. هدف از انجام این مطالعه بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر نظریه رفتار برنامه ریزی شده بر بهبود رفتار های ایمن ترافیکی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان مرودشت بود. روش بررسی: پژوهش حاضر به صورت نیمه تجربی بر روی ۲۰۰ نفر از دانش آموزان مقطع اول و دوم دبستان شهرستان مرودشت انجام شد. در این مطالعه نمونه ها به دو گروه ۱۰۰ نفره آزمون و کنترل تقسیم شدند. دانش آموزان پرسشنامه مبتنی بر الگوی پرسید-پروسید را قبل و سه ماه بعد از مداخله آموزشی تکمیل کردند. مداخله آموزشی برای گروه آزمون شامل ۸ جلسه آموزشی ۴۵ تا ۵۰ دقیقه ای در هشت هفته (هر هفته یک جلسه) به روش های بحث گروهی کوچک، پرسش و پاسخ و نمایش عملی و همچنین بهره گیری از نمایش فیلم، پاور پوینت و کتابچه آموزشی بود. داده ها با استفاده از نرم افزار spss22 و آزمون های آماری تی زوجی، تی مستقل، کای اسکور و در سطح معنی داری $p < 0.05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج: میانگین سنی دانش آموزان گروه آزمون 7.96 ± 0.74 سال و گروه کنترل 7.81 ± 0.74 سال ($p=0.314$) و میانگین بعد خانوار در گروه آزمون 4.10 ± 1.08 و در گروه کنترل 4.02 ± 1.02 ($p=0.228$) بود که بر اساس آزمون تی مستقل تفاوت معنی داری در سن دو گروه نشان نداد.

کلیدواژه ها: آگاهی، نگرش، دانش آموزان، رفتار های ایمن ترافیکی.

مقایسه ی میزان و انواع مسمومیت های دارویی قبل و بعد از پاندمی کوید ۱۹ در جنوب غرب ایران

هدا مجیری فروشانی^۱، ساغر موزری سلیمانی^۲، فاطمه مقصودی^۳

دانشگاه علوم پزشکی آبادان، ایران

چکیده

کلیات: با شروع پاندمی کوید ۱۹ در سراسر دنیا، رفتار اجتماعی و نوع زندگی افراد جامعه جهت پیشگیری از ابتلا به این بیماری ناشناخته در ابتدای بحران کوید ۱۹ تغییر کرد. ضد عفونی کردن دست و سطوح با اتانول، استفاده از ماسک، پرهیز از تردد در مکان های شلوغ و دورکاری از مهمترین تغییرات بوجود آمده بود. همزمان با این تغییرات گزارشاتی مبنی بر افزایش مسمومیت های دارویی بالاخص اتانول در جامعه گزارش شد. لذا در این مطالعه برآن شدیم که میزان و نوع مسمومیت های دارویی را در یک بازه ی یک ساله قبل از شروع پاندمی و یک سال بعد از شروع پاندمی در بیمارستان های جنوب غرب ایران بررسی کنیم. روش: اطلاعات ۴۸۸ بیمار که به علت مسمومیت های دارویی در بازه های زمانی ذکر شده بستری شده بودند، استخراج شد که ۲۰۰ پرونده مربوط به دوره ی قبل از کوید ۱۹ و ۲۸۸ پرونده مربوط به بیماران پس از شروع پاندمی کوید ۱۹ بوده است. اطلاعات پس از بررسی و دسته بندی مورد بررسی آماری قرار گرفتند. نتایج: نتایج مطالعه نشان می دهد که بحران کوید ۱۹ باعث افزایش میزان مسمومیت با الکل ها (اتانول و متانول) و داروهای اعصاب و روان شده است. همچنین بیشترین علت مسمومیت دارویی در هر دو جنس و در سه رده ی سنی (۱-۳۰)، (۳۱-۵۰)، (۵۱-۸۵) سال در دوره ی پس از کوید ۱۹، مسمومیت با داروهای اعصاب و روان بوده است. بحث: یافته های این مطالعه نشان می دهد که تغییر رفتار افراد جامعه در بحران کوید ۱۹ بر میزان مسمومیت های دارویی و در هر دو جنس و همه ی سنین اثرگذار بوده است.

کلیدواژه ها: کوید ۱۹- مسمومیت دارویی- الکل، داروهای اعصاب و روان.

عوامل موثر بر رضایتمندی دانشجویان از آموزش از راه دور: مقاله مروری

سارا قلی زاده

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی لرستان

چکیده

زمینه و هدف: بیماری ویروسی کرونا (کووید-۱۹) که اولین بار در دسامبر سال ۲۰۱۹ در ووهان چین کشف شد، جهان را در خطر بی سابقه ای قرار داد. با شیوع کووید-۱۹ در سراسر جهان پروتکل های بهداشتی بر رعایت فاصله گذاری اجتماعی تاکید کردند. در این راستا و با توجه به گسترش سریع ویروس، فعالیت هزاران مرکز آموزش عالی در سراسر جهان به تدریج توسط مقامات دولتی محدود شد. موسسات آموزشی مجبور به آموزش از راه دور یا آموزش مجازی و انتقال کلیه فعالیت های آموزشی در محیط آنلاین یا آموزش از راه دور، با استفاده از ابزارهای مختلف دیجیتالی و همچنین رسانه های اجتماعی شدند. هدف از این مطالعه بررسی عوامل موثر بر رضایتمندی دانشجویان از آموزش از راه دور می باشد. روش: مطالعه ی مروری حاضر مقالاتی که از سالهای ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ در پایگاه های الکترونیکی SID ، Google ، PubMed ، Magiran Iran ، Scholar, Cinahl , Science Direct , Civilica با کلید واژه های distance learning، satisfaction، education و معادل فارسی آنان انتشار یافته اند مورد بررسی قرار گرفته اند. مطالعاتی که به بررسی رضایتمندی دانشجویان از آموزش از راه دور پرداخته اند طی دو مرحله بازبینی شدند. بر اساس معیارهای ورود و خروج در مرحله اول عنوان و چکیده و در مرحله دوم کل مقاله مورد بررسی قرار گرفت، نهایتاً ۲۱ مقاله وارد مطالعه شد. یافته ها: از ۲۱ مقاله راه یافته برای بررسی نهایی، ۱۴ مقاله به صورت توصیفی مقطعی، ۳ مقاله به صورت مداخله ای، ۲ مقاله به صورت مرور سیستماتیک و ۲ مقاله به صورت کیفی بوده اند .

کلیدواژه ها: آموزش از راه دور، رضایتمندی، یادگیری از راه دور.

بررسی رابطه استرس ناشی از پاندمی کرونا و خودمراقبتی در بیماران مبتلا به فشار خون و دیابت در ساکنین استان بوشهر

مستانه اسمعیلی^{۱*}، فائزه نوروزی^۲، سید محمد سراجی^۲

^۱گروه روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

^۲گروه بهداشت، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

چکیده

زمینه و هدف: بیماران مبتلا به فشارخون بالا و دیابت معمولاً استرس بالایی دارند که این استرس بر رفتارهای خودمراقبتی بیماران تاثیر میگذارد. اختلال اضطراب به عنوان یک اختلال در بیماران مبتلا به بیماری های مزمن جسمی تجربه میشود و در بسیاری از موارد ناشناخته باقی می ماند. کنترل فشارخون و دیابت به خود مراقبتی نیاز دارد و مشارکت دادن بیمار در خود مراقبتی بسیار اهمیت دارد. هدف این پژوهش بررسی رفتار خودمراقبتی بیماران در شرایط استرس زا است. مواد و روش ها: در یک مطالعه توصیفی غیرآزمایشی از نوع همبستگی، ۲۵۱ نفر از بیماران فشارخونی و دیابتی شهر بوشهر بصورت تصادفی انتخاب شدند. داده های پژوهش از طریق دو پرسشنامه خودمراقبتی بیماران فشارخون (Han) که در تحلیل آن عامل اکتشافی چهار عامل رژیم غذایی و دارویی، توجه به برچسب مواد غذایی و مدیریت بیماری و مقابله با شرایط پر استرس (Ciss) که سه سبک مقابله اصلی، حل مسئله، کنترل هیجانات و برنامه ریزی گام به گام استخراج شد. اطلاعات داده ها با آزمون های آماری t مستقل و آزمون تعقیبی Tukey و ضریب همبستگی Spearman تجزیه و تحلیل شدند. اطلاعات مورد نیاز به صورت آنلاین جمع آوری شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ تحلیل شد. سطح معنی داری آزمون ها ($P < 0.05$) در نظر گرفته شد یافته ها: ۶۷ درصد بیماران مبتلا به فشارخون بالا و ۱۶ درصد بیماران دیابتی و ۱۵ درصد هم فشارخون و هم دیابتی بودند که میانگین سنی جامعه آماری ۵۲.۸۶ بود و داده هایشان از ارتباط معکوس یعنی با افزایش استرس ناشی از کووید ۱۹ میزان خود مراقبتی افراد مبتلا به فشار خون و دیابت کاهش یافته است. نتیجه گیری: تبعیت از دستورالعمل خود مراقبتی میتواند در کنترل بیماری های فشارخون و دیابت تاثیر گذار باشند. بیماران استرسی گاه ها تشخیص داده نمیشوند و این میتواند بر عملکرد آنها مخصوصاً خودمراقبتی اثر سوء دارد حال اگر فشار بیشتر و یا شرایط استرس زایی حاکم شود نیاز به آموزش و تاکید بیماران به انجام خود مراقبتی و انجام بیشتر غربالگری روان بیماران دارد.

کلیدواژه ها: فشارخون بالا، دیابت، خود مراقبتی، استرس، کرونا.

بررسی چالش های آموزش مجازی علوم پزشکی در پاندمی کووید-۱۹

محمدحسین تکلیف^۱، علی حاصلی^۲، سعیده عزیزی مهکویه^{۳*}، محدثه انصاری یگانه^۴

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی،

دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی پرستاری، گروه پرستاری، واحد داراب، دانشگاه آزاد اسلامی، داراب، ایران

^۳ کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

^۴ دانشجوی کارشناسی پرستاری، گروه پرستاری، واحد علوم پزشکی مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

چکیده

مقدمه و هدف: شیوع COVID-19 همه جوانب زندگی از جمله آموزش را تحت تاثیر قرار داد و این همه گیری با محدودیت های به وجود آورده و تعطیلی مراکز آموزشی، آموزش سنتی و حضوری را به سمت آموزش های مجازی برد که اساتید و دانشجویان را با چالش هایی رو به رو کرد. این مطالعه با هدف بررسی چالش های آموزش مجازی علوم پزشکی در پاندمی کووید-۱۹ انجام شد. روش ها: در این مطالعه مروری، مطالعات انجام شده در زمینه آموزش مجازی در دوران کووید ۱۹ در علوم پزشکی به دو زبان فارسی و انگلیسی، در محدوده زمانی ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ در بانک های اطلاعاتی Scopus، CINAHL، SID، Medline، pubmed، Scholar، Elsevier، Iran Doc، Magiran، OVID جست و جو شد. یافته ها: در مجموع ۷۰ مقاله اصلی یافت شد و در نهایت ۱۵ مطالعه واجد شرایط وارد این مطالعه شد. با توجه به نتایج مطالعات بررسی شده آموزش مجازی دانشگاه های علوم پزشکی در طول شیوع بیماری کرونا مزیت هایی داشته اما اساتید و دانشجویان را با چالش هایی نیز رو به رو کرده است.

کلید واژه ها: آموزش مجازی، کووید ۱۹، علوم پزشکی.

بررسی تاثیر آموزش خودمراقبتی بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به آسم

محمد حسین تکلیف^۱، پونه یوسفی^۲، زهرا صادقی^۳، ساناز بستانی^۴

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی- جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و

مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۲ مربی پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی

هرمزگان، بندرعباس، ایران

^۳ دانشجو کارشناسی پرستاری، گروه پرستاری، واحد ارسنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، ارسنجان، ایران

^۴ پرستاری داخلی- جراحی (کارشناسی ارشد) - گروه پرستاری، واحد علوم پزشکی قشم، دانشگاه آزاد

اسلامی، قشم، ایران

چکیده

مقدمه: آسم، یک بیماری مزمن و مانند تمام بیماری‌های مزمن در جهان امروز رو به گسترش است. این اختلال بر کیفیت زندگی بیماران تاثیر به سزایی دارد. مروری بر تاثیر آموزش بر کیفیت زندگی افراد مبتلا، می‌تواند اهمیت و ارزشمندی آموزش را در این بیماری مورد توجه بیشتر قرار دهد. هدف: مطالعه حاضر با هدف مروری بر تاثیر آموزش بر کیفیت زندگی افراد مبتلا صورت گرفته است. روش: این مطالعه به صورت مرور سیستماتیک با هدف بررسی و آنالیز تاثیر آموزش خودمراقبتی بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به آسم انجام شده است. برای جستجوی مقالات از پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed/Medline, Google Scholar, SID, CINAHL, Scopus, Elsevier, Iran doc, Magiran استفاده شد که مقالاتی در بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ با تاکید بر مقالات ۵ سال اخیر استخراج گردید. یافته‌ها: در مطالعه حاضر از ۱۰۰ مقاله مورد بررسی، ۲۵ مقاله انگلیسی انتخاب شد. یافته‌ها بر اساس محتوا در ۲ بخش (۱) بررسی تاثیر آموزش خودمراقبتی بر کنترل علائم آسم و بهبود کیفیت زندگی و (۲) تاثیر روش‌ها و مدل‌های مختلف آموزش خودمراقبتی در بیماری آسم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

کلیدواژه‌ها: آسم، خودمراقبتی، کیفیت زندگی.

کاربرد نظام موقعیت یاب جهانی در مطالعات بهداشت عمومی و همه گیر شناسی

اسما خادمی پور^۱، اعظم خادمی پور^۲

^۱ کارمند اداره مرکز بهداشت شهرستان ارزویه

^۲ دانش آموخته دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین میزان آگاهی از کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی انجام شد. نظام های اطلاعات جغرافیایی نظام های خودکار برای به دست آوردن ذخیره، بازیابی، تجزیه و تحلیل و نمایش داده های جغرافیایی هستند. این نظام ها می توانند توانایی همه گیرشناسان و متخصصین بهداشت عمومی را در کار با داده های جغرافیایی افزایش دهند. زمانی که این نظام ها همراه با شیوه های مناسب تجزیه و تحلیل آماری به کار گرفته شوند، ابزاری مفید برای مطالعه مسایل مربوط به بهداشت جامعه خواهند بود. با این وجود کاربران سیستم های اطلاعات جغرافیایی نباید تنها تحت تاثیر نقشه های جذاب خلق شده توسط این نظام ها قرار گرفته و بایستی وارده قوانین مربوط به مدیریت، تجزیه و تحلیل، ارائه و تفسیر داده را مدنظر داشته باشند. همه گیر شناسی جغرافیایی را می توان شاخه ای از همه گیرشناسی توصیفی قلمداد نمود که به بررسی توزیع جغرافیایی میزان ابتلا و میرایی می پردازد و مهم ترین کاربرد آن دستیابی به سرنخ هایی جهت تعیین علل بیماری ها، آسیبها و مرگها می باشد. این مقاله بخشی از مزایا و محدودیت های استفاده از سیستم های اطلاعات جغرافیایی را در تحقیقات همه گیرشناسی و بهداشت عمومی مورد بحث قرار می دهد.

کلیدواژه ها: بهداشت جامعه، بهداشت عمومی، داده های جغرافیایی، توسعه نظام، همه گیرشناسی.

بررسی اثر مصرف لیکوپن بر بیماری‌های قلبی و عروقی و سرطان‌های شایع

فریمه بهمنش نیا^{۱*}، کیمیا استاد رحیمی^۲

^۱ کارشناسی علوم تغذیه دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

^۲ کارشناسی پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران پزشکی

چکیده

رژیم غذایی سالم می‌تواند از ابتلا به بسیاری از بیماری‌های مزمن و غیر مزمن جلوگیری کند بنابراین، غذاهایی که سرشار از مواد مغذی و کاربردی هستند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کنند. لیکوپن یک کاروتنوئید است که به سبزیجات و میوه‌ها رنگ قرمز می‌دهد. لیکوپن به دلیل ساختار شیمیایی خود به عنوان یک آنتی اکسیدان عمل می‌کند که اساس قابلیت‌های سرشار آن است. استرس اکسیداتیو به عنوان عامل مهم بسیاری از بیماری‌های مزمن شناخته شده است. هدف ما در این مقاله این است که ارتباط مصرف منابع لیکوپن با چندین عارضه مختلف را بررسی کنیم. ما مقالات متعددی در زمینه ی ارتباط لیکوپن با بیماری‌های جدی و کشنده نظیر بیماری‌های قلبی عروقی و سرطان‌های شایع را بررسی کردیم و به نتایج معنی داری رسیدیم. این بیماری‌ها به خصوص با التهاب و استرس اکسیداتیو در ارتباط هستند ما مشاهده کردیم که لیکوپن به دلیل خواص آنتی اکسیدانی تا حدود زیادی می‌تواند باعث کاهش واسطه‌های پیش التهابی شود و بین مصرف منابع لیکوپن و ابتلا به بیماری‌های کشنده نظیر سرطان‌ها و بیماری‌های قلبی عروقی از طریق مکانیسم‌های مهم و متعددی که به آنها اشاره کردیم ارتباط معکوس قابل ملاحظه ای وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: لیکوپن، سرطان، بیماری‌های قلبی و عروقی، رژیم غذایی، آنتی اکسیدان.

ارتباط رابطه جنسی و سرطان روده بزرگ

حمیده زحمتی

دانشجوی دکترای روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

چکیده

رابطه جنسی به عنوان یک متغیر بیولوژیکی در دسترس، باید در طبقه بندی و تفسیر کارآزمایی های بالینی به عنوان یک تنظیم کننده مستقل از کارآیی شیمی درمانی و بقا در نظر گرفته شود. یافته های این مطالعه حاکی از آن است که پزشکان باید از سمیت های مختلف و تنوع پاسخ های متفاوت دوز که توسط مردان و زنان و همچنین بیماران مسن تر و جوان تر برای ارائه آموزش، اقدامات حمایتی و بهبود تحمل درمان برای بیماران فردی آگاه هستند، آگاه باشند. اختلافات فیزیولوژیکی ذاتی خاص جنسی احتمالاً تفاوت های بقا را مشاهده می کند که در این تجزیه و تحلیل مشاهده شده است. سرطان کولورکتال یکی از شایع ترین علل عوارض سرطان هم در مردان و هم در زنان است. با این حال، زنان بالای ۶۵ سال مرگ و میر بالاتر و میزان بقا ۵ ساله سرطان روده بزرگ را در مقایسه با هم تایان مرد هم سن خود نشان می دهند. هدف از این بررسی، پیشنهاد نوآوری های مبتنی بر جنسیت و رابطه جنسی برای بهبود نتایج سرطان کولورکتال است. مطالعات کمی، نشان داد که متابولیسم مواد غذایی از زنان و مردان متفاوت بوده که همین موضوع باعث اختلاف بر ریسک فاکتور در جنس مردان می گردد و شاید بوسیله آن بتوان دستورالعمل های تغذیه ای برای پیشگیری از سرطان را داد. علاوه بر این، استفاده از داروهای ضد سرطان برای درمان سرطان روده بزرگ می تواند باعث سمیت در سیستم تولید مثل شود و تاثیر بروی عود و بقای بیمار گردد. بنابراین، با درک تفاوت های بیولوژیکی و اجتماعی مربوط به رابطه جنسی و جنسیت در خطر سرطان کولورکتال، استراتژی های خاص جنسیتی برای غربالگری، پروتکل های درمانی و پیشگیری می تواند برای کاهش مرگ و میر و بهبود کیفیت زندگی ایجاد شده است.

کلیدواژه ها: سرطان روده بزرگ، جنس، جنسیت، غربالگری، درمان، پیشگیری.

بررسی اپیدمیولوژیک چاقی و اضافه وزن در نوجوانان ۱۸-۶ سال ساکن در منطقه یک شهرداری مشهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

احسان شریعتی^۱، سیده سارا خرازی^{۲*}

^۱ شهرداری مشهد

^۲ دانشگاه علوم پزشکی مشهد

چکیده

مقدمه: اضافه وزن در دوران نوجوانی زمینه ساز چاقی در بزرگسالی و عوارض مربوط به آن است. چاقی از مشکلات مهم بهداشتی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته است که در دهه های اخیر رو به افزایش می باشد و با فاکتورهای زیادی در ارتباط است. شناخت این عوامل می تواند راهنمایی در جهت مداخلات مرتبط با پیشگیری و کنترل چاقی در نوجوانان باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی اپیدمیولوژیک عوامل تعیین کننده اضافه وزن و چاقی در نوجوانان ۱۸-۶ سال ساکن در منطقه یک شهرداری مشهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ انجام شد. مواد و روش ها: در این مطالعه توصیفی- تحلیلی از نوع مقطعی، ۵۴۹۴۷ نوجوان ۱۸-۶ سال مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی ساکن در منطقه یک شهرداری مشهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ انتخاب شدند. روش نمونه گیری به صورت سرشماری بود. وزن، قد، نمایه توده بدنی و سایر اطلاعات مورد نیاز مطابق با فرمهای مراقبتی گروه سنی ثبت شده در سامانه سینا استخراج شدند. زد اسکور بیشتر از +۲ بعنوان چاق و زد اسکور بیشتر از +۱ و کمتر یا مساوی +۲ بعنوان اضافه وزن طبقه بندی شدند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS21 و آزمون های توصیفی و تحلیلی و آزمون کای دو و ... در سطح معنی داری ۹۹٪ انجام شد. یافته ها: در این مطالعه ۲۰/۱٪ از نوجوانان چاقی و اضافه وزن داشتند. فراوانی چاقی و اضافه وزن در دختران و پسران بترتیب، ۱۹/۴٪ و ۲۰/۶٪ و در شهر و روستا ۲۰/۷٪ و ۱۶/۲٪ بود.

کلیدواژه ها: چاقی، اضافه وزن، نمایه توده بدنی، نوجوانان، شهرستان مشهد.

نیازسنجی سلامت اجتماعی در محله حاشیه نشین صالح آباد شهرستان سبزوار بر اساس مدل مداخلات اجتماع محور در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰

الهام بهنام طلب^{۱*}، حمیده فرهادیان^۲

^۱کارمند

^۲معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

چکیده

مقدمه و هدف: جامعه ی آرمانی ترسیم شده در سند چشم انداز سال ۱۴۰۴ کشور، جامعه ای است که می بایست از حداکثر سلامت برخوردار باشد. نظام سلامت در این سند، مسوول فراهم سازی زمینه دستیابی به بالاترین سطح امید به زندگی همراه با کیفیت برای آحاد مردم و با کسب حمایت کلیه سازمان ها و نهادهای باشد. این نظام با اولویت دادن به ارتقای سلامت و پیشگیری به بهره مندی مردم از مراقبت های سلامت جسمی و روانی، توجه به سلامت اجتماعی و حرکت در مسیر سلامت معنوی اهتمام دارد. در این نظام، تمامی افراد بر مبنای نیاز خود از مراقبت های سلامت بهره مند خواهند شد از آنجاکه، ماموریت وزارت بهداشت، تامین سلامت همه جانبه جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی آحاد جمعیت ساکن در پهنه جغرافیایی جمهوری اسلامی با اولویت مناطق کم برخوردار است، لذا انجام مداخلاتی به منظور ارتقاء، وضعیت سلامت، جز با بررسی نیازهای سلامت از زبان خود مردم در این مناطق میسر نخواهد شد. روش: این پژوهش یک مطالعه پیمایشی بود که با شرکت ۲۰۰ نفر از اهالی منطقه حاشیه نشین صالح آباد در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ انجام شد. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه نیازسنجی بود که شامل ۵ بخش مشتمل بر سؤالات دموگرافیک و سؤالات مربوط به مشکلات در محله، سؤالات مربوط به روشهای پیشنهادی پیشگیری و کنترل آسیب در محله و .... بود. نتایج توسط نرم افزار SPSS ۱۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته ها: یافته ها نشان داد، مشکلات در محله از زبان اهالی محله حاشیه نشین به ترتیب بیکاری- کمبود فضای تفریحی و ورزشی- اعتیاد می باشد.

کلیدواژه ها: نیازسنجی سلامت، حاشیه نشین، مدل اجتماع محور، منطقه صالح آباد (سبزوار).

بررسی اثربخشی زوج درمانی گروهی یک پارچه نگر بر سازگاری زناشویی و صمیمیت جنسی زوجین متقاضی طلاق

دکتر زهرا باقرزاده گل‌مکانی^۱، حمیده فرهادیان^{۲*}، الهام بهنام طلب^۳

چکیده

مقدمه و هدف: سازگاری زناشویی از شاخص‌های مهم رضایت فرد از زندگی است. هرگونه تعارض، ناسازگاری در متغیرهای مرتبط با رابطه زناشویی، می‌تواند به آشفتگی و مشکلات زناشویی منتهی گردد. از سوی دیگر، کیفیت رابطه جنسی، بر کیفیت زندگی زناشویی آن‌ها به شدت تاثیر گذار است. بنابراین بررسی عوامل و مداخلاتی که بر سازگاری زناشویی و صمیمیت جنسی افراد تاثیر می‌گذارد، از اهمیت بسزایی برخوردار است. پژوهش حاضر به منظور بررسی اثربخشی زوج درمانی گروهی یک پارچه نگر بر سازگاری زناشویی و صمیمیت جنسی زوجین متقاضی طلاق انجام شد. روش پژوهش: این پژوهش شبه آزمایشی از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل نابرابر بود. جامعه تحقیق شامل ۳۲ نفر از زوجین متعارض مراجعه کننده به دادگاه های خانواده شهر مشهد بود که ۱۶ نفر در گروه آزمایش و ۱۶ نفر در گروه گمراه گمارش شدند. اعضای گروه آزمایش تعداد ۸ جلسه مداخله زوج درمانی گروهی با رویکرد یک پارچه نگر را دریافت کردند، اما برای اعضای گروه گمراه مداخله خاصی ارائه نشد. قبل و بعد از اجرای مداخله، پرسشنامه های سازگاری زناشویی اسپانیر و پرسشنامه صمیمیت زوجین اولیا (۱۳۸۵) توسط گروه نمونه تکمیل شدند. یافته ها: تحلیل کوواریانس چندمتغیره در نرم افزار SPSS 21 نشان داد که در پس آزمون، سازگاری زناشویی و صمیمیت جنسی آزمودنی های گروه آزمایش نسبت به آزمودنی های گروه گمراه، افزایش معناداری داشته است. نتایج: یافته های پژوهش مؤید این مهم است که زوج درمانی گروهی یک پارچه نگر باعث بهبود سازگاری زناشویی و صمیمیت جنسی زوجین متعارض می شود.

کلید واژه ها: زوج درمانی گروهی یک پارچه نگر، سازگاری زناشویی، صمیمیت جنسی.

شناسایی چالشهای موجود سامانه ی یکپارچه ی بهداشت (سیب) و رابطه آن با کیفیت کارایی مراقبین سلامت

علی شعبانیان بضمن دوست^۱، سیده هاجر خاتمی آبکنار^۲، فرزاد طالب نیا^۳،

مهریه بابایی وانگاه^۴

^۱ کارشناس مدیریت فناوری اطلاعات، کارشناس ارشد مدیریت دولتی (خط مشی گذاری و تصمیم گیری)

^۲ کارشناس ارشد آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

^۳ کارشناس بهداشت محیط

^۴ بهورز (مراقب سلامت) خانه بهداشت بضمن

چکیده

به اعتقاد بیشتر متفکران، کیفیت انکار ناپذیر در همه حکومت هاست وبالابودن کیفیت خدمات مراقبین سلامت، کلید موفقیت هر نظام سلامت است هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه کیفیت خدمات مراقبین سلامت با استفاده از سامانه الکترونیکی یکپارچه بهداشت (سامانه سیب) می باشد. جامعه آماری این تحقیق مراقبین سلامت، کارشناسان ستادی و بهورزان خانه بهداشت شبکه بهداشت درمان شهرستان بندر انزلی است. پس از جمع آوری اطلاعات از طریق مصاحبه، اطلاعات با استفاده از روش کیفی تحلیل مضامین حاصل گردید. یافته ها: تجزیه و تحلیل داده های مصاحبه منجر به ظهور ۲۹ کد اولیه و ۹ طبقه گردید. مضامین حاصل شده شامل تعریف سامانه، نظر شرکت کنندگان در خصوص سامانه، مزایای طرح، معایب طرح، اجرای سراسری در کشور، چالش های اجرای موفق برنامه، پایین آمدن کیفیت کاری آنها، توجه به کمیت آماری و پیشنهاد برای رفع مشکلات موجود بود. نتیجه گیری: نتایج مطالعه ی انجام شده نشان داد که سامانه ی یکپارچه ی ثبت پرونده های الکترونیک سلامت، برای ارتقای نظام سامت کشور ضروری است، اما مشکلاتی پیرامون راه اندازی و اجرا و همچنین برنامه نویسی سامانه وجود دارد که رفع آن ها نیازمند هماهنگی و همکاری در سطوح مختلف اجرایی است. از طرفی توجه صرف به ثبت داده ها در سامانه و غفلت وضیق وقت برای ارایه خدمات بهداشتی به گروه های هدف، نتایج حاصل بیانگر آن است که کیفیت خدمات مراقبین سلامت با استفاده از سامانه یکپارچه بهداشت (سیب) رابطه معنی داری وجود دارد. توجه صرف به ثبت توسط کاربران موجب کاهش یافتن اطلاعات علمی کاربران و پایین آمدن کیفیت ارایه خدمات به گروه های هدف شده است

کلید واژه ها: سامانه سیب، کیفیت، چالش، مراقب سلامت.

بهداشت شغلی زنان و زایمان

سیده مهسا مرتضوی^{۱*}، زهرا روزگار^۲، علی حاجی فرد^۳

^۱دانشجوی کارشناسی مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، زاهدان، ایران

^۲دانشجوی کارشناسی مامایی، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران

^۳دانشجوی کارشناسی پرستاری، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی،

واحد زاهدان، ایران

چکیده

بهداشت شغلی عبارت است از پیشبینی، تشخیص، ارزیابی، کنترل و محافظت در برابر خطرات در محل کار که ممکن است منجر به آسیب و بیماری کارکنان شود. این خطرات یا عوامل استرس زا معمولاً به دسته های بیولوژیکی، شیمیایی، فیزیکی، ارگونومیکی و روانی تقسیم می شود (۱). سلامت از نظر سازمان بهداشت جهانی به معنای داشتن سلامت کامل جسمی، ذهنی و اجتماعی است و صرفاً به معنی نداشتن بیماری تعریف نمی کنند (۲). هر فرد بر اساس توانایی های جسمی، روحی و همچنین علاقه مندی هایش وارد حیطه شغلی ای می شود که با آن سازگار است. اگر چنین نباشد سلامت نیروی انسانی به خطر می افتد (۳و۴). هدف ما در این مقاله بالا بردن آگاهی جهت بهبود شرایط شغلی زنان و زایمان است. روش تحقیق: اطلاعات مربوطه از پایگاه های اطلاعاتی Pub med، Google scholar جستجو شد. و تجزیه و تحلیل داده ها به صورت کیفی انجام شد. یافته ها: خطرات شغلی مامایی؛ بیشتر آسیب های گزارش شده پوستی و در اثر تماس با خون و مایع آمنیوتیک است که باعث ایجاد عفونت میشود. اگر چه آسیب های پوستی می تواند شامل ضربه های سوزن یا بریدگی با ابزار های نوک تیز می باشد. (۵) خطرات عفونت می تواند به خاطر ترشحات رحمی باشد که ماهیت خورندگی دارند و در اثر تماس دست هایشان با این ترشحات می تواند دست ها را ملتهب و زخم کند و همچنین استنشاق بوهای مضر و نا مطبوع ناشی از ترشحات پس از زایمان هم می تواند برای ماما مضر باشد است (۶). کادر درمان بخصوص ماماها بیشتر در معرض محیط های خطرناک و عفونی، مشکلات پوستی، آسیب های ناشی از سوزن و احتمال ابتلا به HIV و ویروس هپاتیت، مشکلات سیستم اسکلتی عضلانی و آلرژی ناشی از دستکش های لاتکس قرار می گیرند. **کلیدواژه ها:** زنان، بهداشت شغلی، زایمان، مراقبت.

بررسی تاثیر مامای همراه براندوه پس از زایمان و خودکارآمدی شیردهی زنان نخست زا:مقاله مروری

هنگامه بیدختی

گروه مامایی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

چکیده

مقدمه: اجرای مراقبت هوشیارانه و وسیع برای تامین سلامت فردی مادر در زایمان و پس از آن، امری ضروری است (۱) بارداری و خصوصا زایمان برای زنان و همسران می تواند با اضطراب و نگرانی شدیدی همراه باشد (۳) بنابراین کیفیت حمایتی که مادر در طی لیبروزایمان دریافت میکند، برای تداوم سلامت تمام افراد و خانواده ها مهم است. حضور یک مامای همراه آموزش دیده در بالین زائو باعث کاهش اضطراب مادر، افزایش جریان خون رحمی و تسهیل فعالیت های انقباضی رحم می شود. (۶) با توجه به نقطه نظرات گوناگون حضور همراه زن طی زایمان و ضرورت بررسی اثرات آن بر مادر در دوره بعد از زایمان، تحقیق حاضر با هدف بررسی تاثیر حضور مامای همراه براندوه پس از زایمان و خودکارآمدی شیردهی انجام شد. روش کار: این مطالعه از نوع مروری می باشد. در مقاله های منتشر شده در سالهای ۲۰۱۶-۲۰۲۲ با استفاده از کلمات کلیدی خودکارآمدی- شیردهی- اندوه پس از زایمان- مامای همراه- نخست زا و —imipara-breastfeeding-bluse doulla-self-efficasi در موتورهای جستجوگر اینترنت yahoo, google و پایگاه های اطلاعاتی Pub Med, Elsevier, Scopus, تعداد 56 مقاله انتخاب و در نهایت 20 مقاله در این مطالعه وارد گردید و تاثیر مامای همراه براندوه پس از زایمان و خودکارآمدی شیردهی زنان نخست زا بررسی و مقایسه شد. یافته ها: بررسی ها نشان دهنده تاثیر مثبت حمایت های عاطفی و روانی بر کاهش شیوع و درجات اندوه پس از زایمان می باشد حمایت مداوم مادر توسط مامای همراه می تواند باعث افزایش شیردهی در ساعت اول پس از تولد شود.

کلید واژه ها: خودکارآمدی، شیردهی، اندوه پس از زایمان، مامای همراه، نخست زا.

بررسی نقش پرستاری از راه دور در بیماری انفارکتوس میوکارد؛ یک مطالعه مروری

فاطمه روح آبادی

کارشناسی ارشد پرستاری، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

چکیده

انفارکتوس میوکارد از جمله شایع ترین بیماری های قلبی-عروقی است که همواره با عوارض، مرگ و میر و چالش های فراوانی همراه بوده است. پرستاری از راه دور استفاده از فناوری ارتباط از راه دور با هدف ارائه خدمات مراقبتی و کنترل بیماری است. هدف از این مطالعه بررسی نقش پرستاری از راه دور در بیماری انفارکتوس میوکارد است. در مطالعه مروری حاضر با استفاده از پایگاه های الکترونیکی Magiran, SID, Cinahl و Science Direct, Google Scholar, Pubmed, Iran Medex پرستاری از راه دور، انفارکتوس میوکارد و بیماران بدون در نظر گرفتن محدودیت زمانی، مورد جستجو قرار گرفت. مطالعات طی دو مرحله بازبینی شد و بر اساس معیارهای ورود و خروج که در مرحله اول، عنوان و چکیده و در مرحله دوم، کل مقاله مورد بررسی قرار گرفت، نهایتاً ۷ مقاله وارد مطالعه شدند. بررسی مطالعات نشان داد استفاده از پرستاری از راه دور می تواند در بهبود تبعیت از رژیم غذایی و دارویی، بهبود شاخص های مرتبط با سلامت قلب، افزایش کیفیت زندگی، خودکارآمدی و فعالیت های روزمره زندگی و همچنین کاهش استرس، اضطراب و افسردگی در بیماران مبتلا به انفارکتوس میوکارد مفید واقع شود. لذا استفاده از آن به عنوان یک روش پرستاری آسان، در دسترس، مقرون به صرفه و کارآمد در بهبود ارائه خدمات پرستاری با کیفیت مناسب و کنترل و مدیریت هر چه تمام تر علائم و عوارض ناشی از بیماری انفارکتوس میوکارد توصیه می شود.

کلیدواژه ها: پرستاری از راه دور، انفارکتوس میوکارد، بیماران.

مروری بر رویکرد های تشخیص سرطان سینه

مهسا منجمی

دانشجوی دکتری مهندسی پزشکی، دانشکده مهندسی برق و فناوری اطلاعات، دانشگاه آزاد اسلامی،

واحد قزوین، قزوین، ایران

چکیده

سرطان سینه عمومی ترین بیماری در حال رشد در جهان است. این بیماری بیشتر در زنان دیده می شود و تشخیص به موقع آن راهی برای کنترل سرطان سینه است. موارد بسیاری وجود دارد که با شناسایی زود هنگام کنترل می شود و میزان مرگ و میر را کاهش می دهد. کارهای تحقیقاتی زیادی در مورد سرطان سینه انجام شده است. رایج ترین روش تشخیص سرطان سینه ماموگرافی می باشد. ماموگرافی یک عکس رادیوگرافی ساده از پستان و ابزاری برای کشف زودرس سرطان ها و تومورهای غیرقابل لمس پستان است. با این حال، با توجه به برخی محدودیت های این روش مانند حساسیت کم به ویژه در سینه های متراکم، روش های دیگری مانند ماموگرافی سه بعدی، سونوگرافی و تصویربرداری با رزونانس مغناطیسی اغلب برای دستیابی به اطلاعات بیشتر و دقیق تر پیشنهاد می شود. به تازگی، سیستم های تشخیص یا تشخیص هوشمند با کمک رایانه برای کمک به رادیولوژیست ها به منظور افزایش دقت تشخیصی تولید شده اند. به طور کلی، یک سیستم کامپیوتری از چهار مرحله پیش پردازش، تقسیم مناطق مورد علاقه (ROI)، استخراج و انتخاب ویژگی ها و در آخر طبقه بندی تشکیل می شود. امروزه استفاده از روش ها و تکنیک های پردازش تصویر و شناسایی الگوها در تشخیص و تعیین خودکار سرطان پستان از روی تصاویر ماموگرافی و حتی آسیب شناسی دیجیتال که یکی از روندهای در حال ظهور در پزشکی مدرن است، باعث کم شدن خطاهای انسانی و افزایش سرعت تشخیص می شوند. در این مطالعه، مروری به بررسی کارهای انجام شده و معایب و مزایای آن در زمینه ی تشخیص سرطان پستان به کمک شبکه های عصبی که در تشخیص انواع سرطان ها به ویژه تشخیص هوشمند سرطان پستان به طور گسترده ای استفاده شده است، پرداخته شده است. بررسی مقالات نشان می دهد که الگوریتم های ترکیبی در بهبود طبقه بندی و دقت تشخیص بهتر بوده اند.

کلیدواژه ها: سرطان پستان، ماموگرافی، شبکه عصبی، تومور.

RNA های طولانی غیر کد شونده و سرطان

امیرحسین کرم آشتیانی

دانشجوی علوم آزمایشگاهی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران.

چکیده

سرطان یکی از بیماری‌های مهم انسانی در دهه‌های اخیر می‌باشد. متابولیسم تغییر یافته یکی از مشخصه‌های سرطان است. سلول‌های توموری بدخیم، یک برنامه بسیار تنظیم شده از انعطاف‌پذیری متابولیک را نشان می‌دهند. مکانیسم‌های ژنتیکی و اپی‌ژنتیکی متعددی وجود دارند که می‌توانند باعث این تغییرات متابولیکی شوند. جهش در ژنوم غیر کدکننده، عامل ایجاد اکثر فوتیپ‌های سرطانی می‌باشد. امروزه مشخص گردیده است که برخی از RNA های که از روی DNA رونویسی می‌شوند، به پروتئین ترجمه نمی‌گردند. RNA هایی که به پروتئین ترجمه نمی‌شوند، تحت عنوان RNA های غیر کدشونده (ncRNAs) قرار دارند. ncRNA ها در انواع مختلف سرطان‌ها به صورت بی‌نظم عمل می‌کنند. ncRNA هایی که بیشتر از ۲۰۰ نوکلئوتید طول دارند، RNA های طولانی غیر کدشونده (lncRNA) نامیده می‌شوند. اگرچه lncRNA ها فاقد توالی کدکننده پروتئین هستند، اما می‌توان از آنها به عنوان RNA های تنظیمی مهم استفاده کرد. شناخت مکانیسم‌های ژنتیکی و اپی‌ژنتیکی مؤثر بر تغییرات متابولیکی سلول‌های سرطانی و lncRNA های دخیل در سرطان‌زایی می‌تواند راه‌های تشخیصی و درمانی مناسبی را برای سرطان‌ها ایجاد کند.

کلیدواژه‌ها: سرطان، RNA، lncRNA، پروتئین.

اثر تضعیف سیستم ایمنی با داروی دگزامتازون و مکمل نانوسلنیوم متعاقب آن بر بلوغ لنفوسیت های T در تیموس

پگاه هوشنگی^۱، یاسر کاظم زاده^{۲*}، حسین شیروانی^۳، سعید صداقتی^۴

کیوان ملانوروزی^۵

^۱ دانشجوی دکتری، گروه فیزیولوژی ورزش، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران.

^۲ دانش آموخته دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

^۳ دانشیار، مرکز تحقیقات فیزیولوژی ورزشی، پژوهشکده سبک زندگی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله

(عج)، تهران، ایران.

^۴ استادیار، گروه مدیریت ورزش، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران.

^۵ استادیار، گروه روانشناسی ورزش، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

زمینه و هدف: تیموس یک اندام لنفاوی تخصص یافته در دستگاه ایمنی است و نقش حیاتی در عملکرد طبیعی سیستم ایمنی ایفا می کند. مشاهده شده ۲۴ و ۴۸ ساعت پس از مصرف دگزامتازون، تیموسیت ها به ترتیب ۵۵ و ۸۴٪ کاهش می یابند که این امر می تواند با کاهش توانایی تیموس در بلوغ تمایز لنفوسیت های T همراه باشد. هدف از پژوهش حاضر بررسی اثر ۴ هفته مکمل گیری نانوسلنیوم بر بیان ژن IL-4 و IFN- γ در بافت تیموس رت های دارای ضعف سیستم ایمنی ناشی از دگزامتازون بود. مواد و روش ها: نمونه های تحقیق در مطالعه حاضر را ۲۴ سر رت نر نژاد ویستار تشکیل می دادند که به صورت تصادفی در ۳ گروه، گروه کنترل سالم، گروه کنترل تضعیف ایمنی گروه تضعیف ایمنی + نانوسلنیوم، تقسیم بندی شدند. تضعیف سیستم ایمنی نمونه ها با تزریق دگزامتازون به مدت سه روز انجام شد. مکمل دهی با نانوذرات سلنیوم به میزان ۱۰۰ میلی گرم در کیلوگرم انجام شد.

کلیدواژه ها: نانوسلنیوم، IL-4، IFN- γ ، دگزامتازون.

شناخت و تبیین سطوح پیشگیری در بیماری سرطان: مروری روایتی

امیر حسین دهقان

دانشجوی کارشناسی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران ایران

چکیده

سرطان، در سراسر جهان بار اقتصادی و بهداشتی زیادی بر جامعه تحمیل می کند و بیشترین تاثیر را بر آسیب پذیرترین جمعیت ها دارد. همچنین این بیماری، گروه بزرگی از اختلالات را شامل می شود که با علت های گوناگون، تظاهرات بالینی، درمان ها و پیش آگهی های مختلفی شناخته شده است. هدف از این مطالعه، بررسی شناخت و تبیین سطوح پیشگیری در بیماری سرطان و ارائه راهکار در این زمینه است به منظور بررسی مطالعات انجام شده مرتبط، جستجوی الکترونیکی در جست و جوگر علمی google scholar و پایگاه های علمی Science direct، Pubmed، library Cochrane، Magiran و SID انجام شد. در این مطالعه ۴ مقاله انگلیسی و ۱۸ مقاله فارسی مورد بررسی قرار گرفت و از کلمات کلیدی سرطان، پیشگیری، سطوح، اولیه، ثانویه، ثالثیه، prevention، cancer به صورت ترکیبی مورد استفاده قرار گرفت. یافته ها نشان می دهد پیشگیری از سرطان در سه سطح پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه در کاهش ابتلا به این بیماری موثر می باشد. در این راستا، آگاه نمودن افراد جامعه، آموزش در جهت شناخت عوامل زمینه ساز ابتلا به سرطان، غربالگری و شناسایی زودرس سرطان و جلوگیری از عود سرطان می تواند نقش عظیمی در کاهش خطر ابتلا، بار مراقبتی ناشی از بیماری، کاهش مرگ و میر، هزینه های اقتصادی-بهداشتی متحمل بر فرد و جامعه، اختلال روانی و... داشته باشد. همانطور که راهکارهای پیشگیرانه در همه بیماری ها سودمندتر از درمان ها بوده است، در بیماری سرطان نیز پیشگیری از ابتلا، تشخیص به موقع و جلوگیری از انتشار آن، در افراد و خانواده مبتلایان بار اقتصادی و مراقبتی کمتری بر جای گذاشته و حجم زیادی از مشکلات و بیماری های ثانویه ناشی از ابتلا به وقوع نمی پیوندد. سیاستگذاران و مراقبان بهداشتی از جمله پرستاران می بایست تمرکز بیشتری در این رابطه داشته باشند.

کلیدواژه ها: سرطان، پیشگیری، سطح اولیه، سطح ثانویه، سطح ثالثیه.

بررسی وضعیت سلامت روان و ارتباط آن با متغیرهای دموگرافیک در پرسنل شاغل در فوریت های پزشکی شهر سنندج در اپیدمی کووید ۱۹ در سال ۱۴۰۰

حسین فیضی^۱، امیر میر کی^۲، بهزاد غلام ویسی^۳، خالد رحمانی^۴، مجتبی احمدی^۵

^۱گروه پرستاری داخلی و جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۲کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۳گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۴گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۵گروه روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

چکیده

مقدمه و هدف: پرسنل فوریت های پزشکی اغلب در معرض استرس های غیر معمول جامعه همانند مرگ، خطر ابتلا به بیماری های ویروسی و عفونی واگیر، خشونت و ... هستند که هر کدام بر سلامت روان این افراد تأثیر گذار است؛ لذا هدف از انجام این مطالعه مطالعه بررسی وضعیت سلامت روان و ارتباط آن با متغیرهای دموگرافیک در پرسنل شاغل در فوریت های پزشکی شهر سنندج در اپیدمی کووید ۱۹ در سال ۱۴۰۰ بود. مواد و روش ها: در یک مطالعه توصیفی - تحلیلی از نوع مقطعی ۱۵۰ نفر از پرسنل شاغل در فوریت های پزشکی شهر سنندج با روش تمام شماری مورد بررسی قرار گرفتند. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد سلامت عمومی گلدبرگ و هیلر استفاده شد. در نهایت داده ها وارد نرم افزار spss 23 شد و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. نتایج: میانگین کلی سلامت روان نمونه ها $15/72 \pm 9/21$ بود. از این میان وضعیت سلامت روان ۱۱۶ نفر (۷۷/۳٪) در حد مطلوب و ۳۴ نفر (۲۲/۷٪) نامطلوب بود. بین وضعیت سلامت روان با سابقه بیماری، مقطع تحصیلی و نوع استخدام ارتباط معنی داری وجود داشت. **کلیدواژه ها:** سلامت روان، فوریت های پزشکی، کووید ۱۹.

بررسی ارتباط بین دریافت اریتروپویتین با رخداد مرگ و میر قلبی عروقی در سالمندان همودیالیزی: مطالعه مروری نظام مند و متاآنالیز

زهرآ کریمی^۱، هادی رئیسی^۲، عبدالله محمدیان^{۲*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی

شهرکرد، شهرکرد، ایران

^۲ استادیار گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، مرکز تحقیقات مدل سازی در سلامت، دانشگاه علوم پزشکی

شهرکرد، شهرکرد، ایران

چکیده

مقدمه: در سالیان اخیر مطالعات مختلفی در زمینه بررسی مواجهه با اریتروپویتین و افزایش خطر مرگ و میر ناشی از آن در سالمندان همودیالیزی انجام شده است که نتایج آنها تناقضات آشکاری را نشان می دهد، لذا هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین دریافت اریتروپویتین با خطر مرگ و میر در سالمندان همودیالیزی بود. روش کار: این مطالعه به صورت مرور نظام مند و متاآنالیز بر روی تحقیقات مشاهده ای و مداخله ای که در بازه زمانی سال های ۱۹۸۰ تا ۲۰۲۱ در پایگاه های اطلاعاتی Web of Science, Cochrane Library, Science Direct, PubMed, Scopus و Google scholar منتشر شده بود انجام گردید. جهت ارزیابی کیفیت مقالات از چک لیست Jadad و Newcastle Ottawa استفاده شد. داده ها در نرم افزار استاتا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته ها: در جستجوی اولیه ۷۵۳ مقاله استخراج گردید که با غربالگری و در نظر گرفتن معیارهای تحقیق در نهایت ۱۳ مطالعه وارد متاآنالیز شد. بر اساس نتایج نسبت شانس مرگ و میر قلبی عروقی در سالمندان همودیالیزی به طور کلی، $OR = 1/23$ بود. در بررسی ارتباط بین دریافت داروی اریتروپویتین و خطر مرگ و میر در بیماران همودیالیزی تورش انتشار مشاهده شد و براساس نتایج متارگرسیون، نوع مطالعه ($P=0/10$) و امتیاز کیفی مقالات ($P=0/11$) ارتباط آماری با مرگ و میر در سطح معناداری کمتر از ۰/۲ وجود داشت و به عنوان منبع ناهمگنی شناخته شدند. نتیجه گیری: نتایج نشان می دهد که استفاده از اریتروپویتین با افزایش ۲۳ درصدی خطر مرگ و میر قلبی عروقی مرتبط است.

کلیدواژه ها: اریتروپویتین، مرگ و میر، سالمندان، متاآنالیز.

مرور سازمان یافته غلظت اکسید های نیتروژن در محیط های داخلی

کوثر شهابی^۱، مبینا شامنصوری^۲، روح اله رستمی^{۳*}

مرکز تحقیقات علوم و فناوری های بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

چکیده

اکسید های نیتروژن در هوای محیط و محیط های داخلی به دلیل گستره منابع انتشار حضور داشته و غلظت های آنها می تواند چشم، بینی، گلو و ریه ها را تحریک نموده و سرفه، تنگی نفس، خستگی و حالت تهوع را به وجود آورد. مقاله مروری حاضر با جستجو در منابع اطلاعاتی Science direct و Springer در سال ۲۰۲۲ در بین مقالات با زبان انگلیسی با هدف بررسی غلظت NO_x صورت گرفت. بعد از بررسی و انتخاب مقالاتی که غلظت های مربوط به ترکیبات NO_x در محیط داخلی را مورد بررسی قرار داده بودند، در نهایت ۱۲ مقاله وارد مطالعه گردید. نتایج نشان می دهد در فضاهای داخلی میانگین NO ، $15/6 \pm 15/73 \mu\text{g}/\text{m}^3$ بوده است همچنین غلظت NO_2 نیز در فضای داخلی میانگین غلظت $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ $39/32 \pm 13/4$ را داشته است. همچنین غلظت NO_x برابر $17/278 \pm 53/64 \mu\text{g}/\text{m}^3$ بوده است. با توجه به مقایسه ای که با استاندارد ها انجام شده است نشان می دهد که غلظت NO و NO_2 در فضای داخلی از استاندارد کیفیت هوای محیط کمتر است در حالی که غلظت NO_x در فضای داخلی از استاندارد سالیانه کیفیت هوا بیشتر است. بنابر نتایج، غلظت NO_2 در فصل گرم بیشتر از فصل سرد است و غلظت های NO_x ، NO ، NO_2 در مناطق روستایی بسیار کمتر از مناطق شهری هستند.

کلیدواژه ها: آلودگی هوا، آلاینده های شیمیایی، کیفیت هوا، NO_x .

تبیین متغیرهای تاثیر گذار بر کیفیت زندگی بیماران دیالیزی

ثریا سهیلی^{۱*}، فاطمه فیروزی^۲، یعقوب پیردهقان^۳

^۱ کارشناس ارشد، گروه پرستاری، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی مرند، ایران

^۲ کارشناس ارشد، بیمارستان حجت کوهکمری مرند، مرند، ایران

^۳ مرکز فوریتهای پزشکی مرند، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

چکیده

زمینه و هدف: نارسایی مزمن کلیه و انجام همودیالیز باعث تغییرات عمده در کیفیت زندگی بیماران می شود، لذا این مطالعه با هدف بررسی کیفیت زندگی و متغیرهای تاثیر گذار بر پیش بینی آن در بیماران تحت همودیالیز در بیمارستان حجت کوهکمری سال ۱۴۰۰ انجام گرفته است. روش ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی - مقطعی بوده است که بر روی ۱۰۴ بیمار همودیالیزی بالای ۱۸ سال تحت همودیالیز در بیمارستان انجام شد. بیماران به شیوه ی نمونه گیری تمام سر شماری انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات چک لیست اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه استاندارد کیفیت زندگی بیماران کلیوی است. تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ انجام شد. برای توصیف متغیرها از شاخص فراوانی و میانگین انحراف معیار استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آزمونهای آماری تی مستقل، آنالیز واریانس و همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه صورت گرفت. یافته ها: نتایج مطالعه نشان داد که نمره کلی کیفیت زندگی بیماران دیالیزی 52.7 ± 23.1 بود که نشان دهنده سطح متوسط کیفیت زندگی این بیماران است. ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که با افزایش سن، کیفیت زندگی نمونه های مورد پژوهش کاهش یافته است ($p=0/004, r=-31$). همچنین آنالیز واریانس یک طرفه بین کیفیت زندگی و درآمد افراد ($p=0/02$) و سطح تحصیلات ($p=0/001$) و طول مدت دیالیز ($p=0/048$) ارتباط معناداری را نشان داد. تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد که بعد اختصاصی بیماری کلیه با ضریب تعیین $R^2=0.79$ قادر است به عنوان مهم ترین متغیر، تغییرات سطح کیفیت زندگی را به طور معنی داری پیش بینی کند.

کلید واژه ها: همودیالیز، کیفیت زندگی، بیماری مزمن کلیه.

تأثیر مداخله معنوی بر کاهش اضطراب ناشی از کرونا در بیماران مبتلا به سرطان

ندا شیخ ذکریایی^۱، سیده سوما ذکریایی^۲، آمنه حشامی^۲، شهناز قاسمی - صلواتی^۳،
محمد عزیز رسولی^۴، سروه رضایی^۵*

^۱ استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۲ مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۳ کارشناس پرستاری، بیمارستان توحید، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

^۴ دانشجوی دکترای اپیدمیولوژی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

^۵ مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

چکیده

مقدمه: سرطان یکی از بیماری‌های با شیوع بالا است که می‌تواند منجر به بروز مشکلات هیجانی و روانشناختی مانند اضطراب شود. اضطراب در این افراد سیستم ایمنی بدن را تضعیف کرده و آنها را در برابر بیماری‌ها از جمله کرونا آسیب پذیر می‌کند. مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر مداخله معنوی بر کاهش اضطراب ناشی از کرونا در بیماران مبتلا به سرطان انجام شد. روش کار: پژوهش حاضر از نوع نیمه تجربی با پیش آزمون و پس آزمون و گروه کنترل بود. جامعه آماری را بیماران مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بخش‌های انکولوژی بیمارستان توحید سنندج در سال ۱۴۰۱ تشکیل دادند. با استفاده از نمونه گیری تصادفی، نمونه‌ها انتخاب شدند. حجم نمونه ۹۰ نفر بود که در دو گروه مداخله (۴۵ نفر) و کنترل (۴۵ نفر) قرار گرفتند. گروه مداخله تحت مداخله معنوی قرار گرفتند که طی ۶ جلسه گروهی به صورت روزانه به مدت ۴۵ دقیقه ارائه شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه اضطراب کرونا (CDAS) در دو مرحله پیش و پس از اجرای مداخله جمع‌آوری و با استفاده از روش تحلیل کواریانس چندمتغیری در نرم افزار STATA تحلیل شدند. یافته‌ها: نتایج نشان داد که میانگین سنی در دو گروه مداخله و کنترل به ترتیب $42/31 \pm 14/82$ و $43/07 \pm 13/38$ سال بود.

کلیدواژه‌ها: مداخله معنوی، اضطراب، کرونا، سرطان

بررسی ارتباط خودمراقبتی با آگاهی، نگرش و عملکرد بیماران همودیالیزی مراجعه کننده به بیمارستان های منتخب شهر تهران در پیشگیری از بیماری covid19 در سال ۱۴۰۰

مبینا کاویانی^{۱*}، نسرين رسول زاده^۲، پگاه مطوری پور^۳

چکیده

بیماران همودیالیزی یکی از گروه های پرخطر در زمان پاندمی کرونا بودند و در صورت ابتلا به کرونا، مستعد پیامدهای نامطلوب بالینی هستند. آگاهی و عملکرد مطلوب می تواند رفتارهای فرد را مدیریت و کنترل کند تا از ابتلا به بیماری جلوگیری شود هدف از مطالعه ارتباط خودمراقبتی با آگاهی، نگرش و عملکرد بیماران همودیالیزی مراجعه کننده به بیمارستان های منتخب شهر تهران در پیشگیری از بیماری covid19 در سال ۱۴۰۰ بود. این پژوهش، توصیفی - مقطعی روی ۲۴۰ نفر از بیماران همودیالیزی مراجعه کننده به بخش های همودیالیز بیمارستانهای دولتی تهران انجام شد. ابزار های مطالعه شامل پرسش نامه جمعیت شناختی، خودمراقبتی، آگاهی، نگرش و عملکرد درمورد پیشگیری از بیماری covid19 بود. تجزیه تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS صورت گرفت. یافته های مطالعه نشان داد، میانگین و انحراف کل نمره رفتار خود مراقبتی $10/42 \pm 6/16$ ، میانگین نمره آگاهی بیماران همودیالیزی $10/79 \pm 1/24$ ، میانگین نمره نگرش برابر $51/50 \pm 6/81$ و میانگین نمره عملکرد $52/66 \pm 9/42$ بود. همچنین بین متغیر های مطالعه، خودمراقبتی با آگاهی، نگرش و عملکرد همبستگی معنی دار آماری مثبت مشاهده شد. بطور کلی با توجه به معنی داری شدن ارتباط بین خودمراقبتی و آگاهی، نگرش و عملکرد بیماران همودیالیزی در پیشگیری از بیماری covid19 اجرای برنامه های آموزشی خودمراقبتی و اقدامات لازم درخصوص بهبود نگرش و در نهایت عملکرد بهداشتی این بیماران ضروری به نظر می رسد .

کلیدواژه ها: کوید-۱۹، خودمراقبتی، همودیالیز، آگاهی، نگرش، عملکرد.

مقایسه فشار خون اندام فوقانی و تحتانی حین عمل قلب باز در بیمارستان سیدالشهدا ارومیه

توحید کرمی^۱، علیرضا ماهوری^۲، لاجین عبدالرحیمی^۳

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

مقدمه: به خوبی مشخص است که فشار خون (BP) در اندام تحتانی بیشتر از اندام فوقانی است. با این وجود ارتباط بین فشارخون اندام فوقانی و تحتانی بعد از بیهوشی عمومی و بای پس قلبی-ریوی در بیماران تحت جراحی عمل قلب باز هنوز مشخص نیست. هدف این مطالعه مقایسه فشار خون تهاجمی شریان رادیال و غیر تهاجمی بازو با فشار خون غیر تهاجمی اندام تحتانی می باشد. روش ها: در یک مطالعه تحلیلی آینده نگر ۳۰ بیمار کاندید جراحی قلب و انجام بای پس قلبی-ریوی وارد این مطالعه شدند. قبل از القای بیهوشی فشارخون تهاجمی رادیال و فشارخون غیر تهاجمی بازو و اندام تحتانی اندازه گیری و ثبت گردید. در انتهای جراحی و بعد از جدا شدن از بای پس قلبی-ریوی فشار خون مجدداً از همان محل های قبلی اندازه گیری و ثبت گردید. نتایج: میانگین اختلاف فشارخون بین شریان رادیال و اندام تحتانی قبل از القای بیهوشی $1/51 \pm 8/70$ - برای متوسط فشار خون، $10/51 \pm 17/52$ - برای فشار خون سیستولیک و $6/31 \pm 4/29$ - برای فشار خون دیاستولیک است. نتایج در انتهای عمل به صورت $4/49 \pm 7/68$ - برای متوسط فشار خون، $6/56 \pm 13/17$ - برای فشار خون سیستولیک و $4/60 \pm 4/94$ - برای فشار خون دیاستولیک حاصل شد. نتیجه گیری: فشار شریان رادیال نسبت به اندام تحتانی قبل از القای بیهوشی و در انتهای عمل و پس از بای پس قلبی-ریوی به خصوص در مقادیر متوسط فشار خون و فشار سیستولی کمتر از اندام تحتانی است.

کلیدواژه ها: فشار شریانی، فشار تهاجمی شریانی، اندام تحتانی، عمل جراحی قلب باز.

بررسی تأثیر دما و بای پس قلبی ریوی بر روی شاخص دو طیفی در بیماران تحت عمل جراحی پیوند عروق کرونر

توحید کرمی^۱، علیرضا ماهوری^۲، ابراهیم حسنی^۳، آيسان طاهرلو^۴

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

مقدمه: شاخص Bispectral (BIS) یک سیستم کنترل نوروفیزیولوژیک بدون واحد است که به طور پیوسته منحنی الکتروانسفالوگرام (EEG) بیمار را در طول بیهوشی عمومی آنالیز و عمق بیهوشی بیمار را به صورت کمی در طی جراحی نشان می دهد. هدف از این مطالعه تعیین تأثیر دما و بای پس قلبی ریوی (CPB) (Cardiopulmonary Bypass) بر روی شاخص دو طیفی در بیماران تحت عمل جراحی پیوند عروق کرونر می باشد. مواد و روش ها: در یک مطالعه آینده نگر حدود ۳۰ بیمار کاندید عمل جراحی پیوند عروق کرونر تحت بای پس قلبی ریوی که به بیمارستان سیدالشهدا (ع) ارومیه مراجعه کردند مورد مطالعه قرار گرفتند. در تمامی بیماران روش بیهوشی یکسان انجام شده و عمق بیهوشی بلا فاصله قبل از شروع CPB ثبت گردید (T1). پس از CPB نمره (BIS) دوباره ثبت شده (T2) و این عمل پس از اعمال هیپوترمی (T3)، که در این مرکز تا ۳۲ درجه انجام می شود، تکرار شد. در زمان بازگشت درجه حرارت به ۳۷ درجه و بلافاصله بعد از جدا شدن از پمپ قلبی ریوی (T4) نیز مجدداً نمره (BIS) ثبت گردید. یافته ها: میانگین شاخص عددی BIS در زمان T0 $11 \pm 8/1$ ، در زمان T1 قبل از CPB $7/0 \pm 42/3$ ، در زمان T2 بعد از CPB $9 \pm 40/7$ ، در زمان T3 بعد از اعمال هیپوترمی $5/2 \pm 37/1$ و در زمان T4 بعد از اتمام CPB $7/7 \pm 51/2$ بود. بین مقادیر عددی BIS (قبل و بعد از بای پس قلبی ریوی) تفاوت معنی داری وجود ندارد ($P\text{-Value} = 0/951$). بین مقادیر عددی BIS (بعد از شروع بای پس قلبی ریوی - بعد از اعمال هیپوترمی) تفاوت معنی داری وجود دارد ($P\text{-Value} < 0/05$).

کلید واژه ها: شاخص دو طیفی، دما، بای پس قلبی ریوی، پیوند عروق کرونر.

تأثیر جایگذاری لوله بینی- معدی بر روی فشار کاف لوله تراشه در بیماران تحت عمل جراحی داخل شکم

توحید کرمی^۱، ابراهیم حسنی^۲، علیرضا ماهوری^۳، سیده ندا موسوی^۴

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

مقدمه : استفاده از لوله تراشه های کاف دار در بیماران تحت بیهوشی عمومی روند رو به افزایش داشته است و در طولانی مدت پرشدگی کاف می تواند پرفیوژن مخاطی تراشه را به خطر انداخته و موربیدیتی تراشه را افزایش دهد. تعبیه لوله بینی معدی می تواند فشار کاف را افزایش دهد. هدف از این مطالعه ارزیابی تأثیر جایگذاری لوله بینی معدی روی فشار کاف لوله تراشه است. روش ها : در مطالعه مشاهده ای آینده نگر ۴۵ بیمار بالغ که برای جراحی الکتیو شکمی برنامه ریزی شده بوده و نیاز به تعبیه NGT در حین جراحی داشتند ارزیابی شدند. بعد از انتوباسیون تراشه، کاف لوله تراشه با هوا پر شده فشار کاف به طور مداوم قبل و بعد از تعبیه NGT اندازه گیری شد. نتایج: بعد از وارد کردن لوله فشار متوسط داخل کاف از $29/2 \pm 0.2$ تا $33/4 \pm 0.4$ سانتی متر آب ($P < 0.001$) در ۳۹/۴۵ بیمار (۸۶/۷٪) افزایش یافت. نتیجه گیری : تعبیه لوله بینی یا دهانی معدی ممکن است باعث افزایش فشار کاف لوله تراشه بیشتر از حدی که به طور کلی توصیه می شود، گردد و بنابر این فشار کاف در چنین شرایطی باید به طور معمول تحت مانیتورینگ قرار گیرد.

کلیدواژه ها : لوله بینی معدی ، فشار کاف ، لوله تراشه .

بررسی توزیع فراوانی حساسیت به پروتئین مواد غذایی و ارتباط آن با شدت درماتیت آتوپیک در کودکان

حمیدرضا هوشمند^۱، میرضا قائمی^۲، رضا جعفری^۳، مهرناز غفاری فخرزاد^۴

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

مقدمه: درماتیت آتوپیک یک اختلال التهابی پوست است که با خارش شدید، اریتم، ادم، تشکیل آگزودا و پوسته ریزی مشخص می شود. این بیماری 10 تا 30 درصد از کودکان را مبتلا می کند و شروع آن اغلب با ورود بعضی غذاها به رژیم غذایی کودک مقارن است. مطالعه حاضر با هدف بررسی فراوانی حساسیت به پروتئین شیر گاو، تخم مرغ و بادام زمینی و ارتباط آن با شدت درماتیت آتوپیک در کودکان مراجعه کننده به درمانگاه های آسم و آلرژی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه طراحی و اجرا شده است. مواد و روش انجام کار: در این مطالعه تحلیلی-مقطعی، پس از اخذ کد اخلاق 48 نفر از کودکان زیر 14 سال مبتلا به درماتیت آتوپیک که معیارهای تشخیصی را داشته و به درمانگاه آلرژی مراجعه می کنند. از هر کودک به میزان 5 سی اختصاصی علیه آلرژن مربوطه بر اساس روشهای IgE سی خون اخذ گشته و سپس با روش اندازه گیری موجود در آزمایشگاه معتبر و توسط یک فرد مجرب از نظر آلرژی به پروتئین، مورد بررسی قرار گرفتند. در انتها اطلاعات جمع آوری شده به وسیله نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج: فراوانی حساسیت به تخم مرغ، بادام زمینی و شیر گاو به ترتیب در بین بیماران برابر با ۶۶/۷، ۳۷/۵ و ۱۸/۸ درصد بوده است. تفاوت معنی داری بین پسران و دختران (تخم مرغ $P=0/45$ ، بادام زمینی $P=0/14$ و شیر گاو $P=0/61$) و افراد با سنین (تخم مرغ $P=0/31$ ، بادام زمینی $P=0/76$ و شیر گاو $P=0/14$) مختلف از نظر فراوانی حساسیت به هیچ کدام از مداخله های غذایی وجود نداشت. بین شدت بیماری و وجود حساسیت به مواد غذایی نیز ارتباط معنی داری یافت نشد. نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که میزان حساسیت به مواد غذایی در بین بیماران مبتلا به درماتیت آتوپیک بالا بوده و تقریباً دو سوم بیماران حداقل به یک ماده غذایی حساسیت داشتند. همچنین حساسیت به زرده تخم مرغ در بین بیماران مورد مطالعه بیشتر از سایر مواد غذایی بود. همچنین تفاوت معناداری از نظر وجود حساسیت به انواع مختلف مواد غذایی مورد بررسی در میان دختران و پسران، سنین مختلف و درجات مختلف شدت بیماری وجود نداشت.

کلیدواژه ها: پروتئین شیر گاو، تخم مرغ، بادام زمینی، حساسیت ایمونولوژیک، درماتیت آتوپیک.

بررسی ارتباط اختلالات آلرژیک در کودکان با اختلالات تشنجی مراجعه کننده به کلینیک‌های نورولوژی اطفال

حمیدرضا هوشمند^۱، عزت‌الله عباسی^۲، پوریا شهرزاد^۳

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

مقدمه: تشنج نشانه بروز یک فعالیت نورونی همزمان، غیرطبیعی و شدید در مغز است که می‌تواند به صورت تغییر در وضعیت روانی، سطح هوشیاری و حرکات تونیک و کلونیک بروز یابد. علل بسیاری برای وقوع تشنج در دوران کودکی مطرح شده‌اند که التهاب کانونی در مغز یکی از علل آن می‌باشد. سیتوکین‌های پیش التهابی نظیر اینترلوکین ۶ و اینترلوکین ۱ بتا در طی بروز تشنج افزایش می‌یابند. این سیتوکین‌های التهابی در فاز حاد پاسخ التهابی دستگاه ایمنی نیز نقش داشته و به هنگام اختلالات آلرژیک نظیر رینیت آلرژیک و آسم نیز افزایش می‌یابند. این مطالعه با هدف بررسی فراوانی اختلالات آلرژیک در بیماران مبتلا به اختلال تشنجی از نوع اولین تشنج بدون عامل تحریک کننده انجام شده است. مواد و روش انجام کار: در این مطالعه تمام کودکان با بازه سنی ۱ ماهه تا ۱۵ ساله که از ابتدای خرداد ماه سال ۱۴۰۱ تا پایان مرداد ماه سال ۱۴۰۱ به درمانگاه‌های نورولوژی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه مراجعه کردند و تشخیص اولین تشنج بدون عامل تحریک کننده برای آنها مسجل گردید وارد مطالعه شدند و طبق پرسشنامه‌ای که تنظیم شده بود مورد سوال قرار گرفتند و اطلاعات دموگرافیک و سابقه ابتلای به اختلالات آلرژیک بیماران استخراج گردید. اطلاعات جمع‌آوری شده وارد نرم‌افزار SPSS-21 شده و تحلیل‌های لازم صورت گرفت. یافته‌ها: در مطالعه حاضر ۶۷/۴۴ درصد بیماران مذکر بودند. میانگین سنی بیماران ۶/۲۵ سال بود. ۲۰/۹۳ درصد بیماران سن کمتر از ۵ سال داشتند. ۶۹/۷۶ درصد بیماران ۵ تا ۱۰ سال سن داشتند و ۹/۳۱ درصد آنها بالاتر از ۱۰ سال سن داشتند.

کلیدواژه‌ها: تشنج، اطفال، آسم، رینیت آلرژیک، اگزما، آلرژی.

مطالعه فراوانی و شدت بیماری آسم در بیماران بستری مبتلا به کووید ۱۹

حمیدرضا هوشمند^۱، میرزا قائمی^۲، سروه مولودی^۳، امیر نسیم فر^۴

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

مقدمه: در خصوص اینکه آیا ابتلای زمینه ای به آسم و یا درمانهای رایج آن می تواند با سیر بالینی و پیامدهای بیماری کووید ۱۹ مرتبط باشد یا خیر همچنان تردیدهایی وجود دارد. برخی مطالعات معتقد بوده اند که ابتلا به آسم هیچگونه تاثیری بر پیامدهای کووید ۱۹ ندارد و همچنین ابتلا به کووید ۱۹ در بیماران آسمی نیز با پیامدهای ناگوارتر همراه نیست، با اینحال برخی نیز وجود آسم زمینه ای، به ویژه کنترل نشده را فاکتور خطری برای شرایط بالینی بدتر در بیماران کووید ۱۹ تصور می کنند. این مسئله به ویژه در بین کودکان به عنوان چالشی بزرگ همچنان مطرح است. آنچه در مطالعه حاضر بدان پرداختیم، ارزیابی وضعیت و شدت بیماری آسم در بیماران بستری مبتلا به کووید ۱۹ بود. روش کار: این مطالعه از نوع مطالعات مقطعی بود. جامعه مورد مطالعه شامل ۳۶ کودک مبتلا به کووید ۱۹ بستری در بیمارستان مطهری ارومیه در طی سال ۱۳۹۹ بودند که به روش سرشماری گردآوری و بررسی شده و به درجات مختلفی از بیماری آسم نیز مبتلا بودند. ارزیابی از طریق مرور پرونده بایگانی بیماران انجام شده و علاوه بر ارزیابی ویژگی های زمینه ای آسم (شامل شدت آسم، وضعیت کنترل آسم و سابقه داروئی آسم)، به ارزیابی ویژگی های کووید ۱۹ شامل شدت بیماری، مدت بستری در بیمارستان، درگیری ریوی در HRCT و اشباع اکسیژن شریانی بیماران نیز پرداخته شد. **کلیدواژه ها:** شدت بیماری آسم، کووید ۱۹، ارومیه.

بررسی وضعیت دستیاران تخصصی پزشکی در حیطه پروفشنالیسم پزشکی

مهناز برومند رضازاده^۱، محمد شامل رستمی^۲، مجید خادم رضائیان^۳، محمد

محمدی^۴، سید رضا موسوی^۵، اسماعیل رنجبر^{۶*}

^۱استاد یار گروه زنان، بیمارستان امام رضا (ع)، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

^۲کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

^۳استادیار گروه پزشکی اجتماعی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

^۴استادیار گروه اخلاق پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

^۵دانشیار گروه سم شناسی بالینی و مسمومیت ها، بیمارستان امام رضا (ع)، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

^۶دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علوم تشریح و بیولوژی سلولی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

حرفه ای گری پایه اعتمادی است که رابطه پزشک - بیمار بر آن بنا می شود. آموزش حرفه ای گری، بخشی ضروری از برنامه آموزشی دستیاران بالینی است. هدف از این مطالعه به منظور سنجش وضعیت حرفه ای گری و اخلاق حرفه ای در بین دستیاران در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شده است. این مطالعه در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در بخش های بالینی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با استفاده از مدلی ترجمه شده و بومی سازی شده از پرسشنامه ABIM که اعتبار و پایایی آن بررسی و تایید شده است، انجام شد. این پرسشنامه، شامل سه حیطه مقیاس احترام و نوع دوستی، تعالی و شرافت و درستکاری می باشد. سوالاتی در مورد رعایت برخی اصول مهم حرفه ای گری توسط دستیاران تخصصی بدون ذکر نام فرد تکمیل شد. پس از تکمیل مرحله پرکردن پرسشنامه ها، تحلیل آماری انجام و نتایج مطالعه با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام گردید.

کلیدواژه ها: حرفه ای گری، دانشجو، آموزش.

تأثیر یوگا بر درمان سندروم روده تحریک پذیر: مطالعه مروری

امیر رضائی، سید میلاد حسینی

چکیده

مقدمه: سندرم روده تحریک پذیر (Irritable Bowel Syndrome) یک اختلال شایع عملکرد دستگاه گوارش است. استفاده از تمرینات یوگا که نوعی از درمان های طب مکمل و جایگزین است به عنوان نگرشی نو در زمینه ی درمان این اختلال مطرح شده است. مطالعه حاضر با هدف مرور بر مطالعات قبلی و بررسی تأثیر یوگا بر درمان سندروم روده تحریک پذیر انجام شد. روش ها: در این مطالعه مروری جستجوی اینترنتی جهت یافتن مطالعات از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ که برای بررسی تأثیر یوگا بر درمان سندروم روده تحریک پذیر انجام شده، در پایگاه های SID، ERIC، Science Direct، PubMed، IranMedex و Google Scholar، با کلمات کلیدی Asana، Pranayama، Yoga و Irritable Bowel Syndrome (IBS) انجام شد. مقالات مداخله ای، متن کامل، انگلیسی یا فارسی که از تمرینات یوگا در گروه مداخله استفاده کرده بودند استخراج شد. ۱۲۴ مقاله پیدا شد که پس از بررسی عناوین و چکیده در نهایت ۵ مقاله وارد مرور نهایی شد. نتایج: از ۵ مطالعه، ۱ مطالعه در اروپا، ۱ مطالعه در آسیا و ۳ مطالعه در آمریکا انجام شده بود. طراحی مطالعات، نوع تمرینات، مدت مطالعه و نوع پیامد مورد بررسی متفاوت بود. یک مطالعه دارای دو نوع گروه مداخله بود و مطالعه ای دیگر دارای ۳ گروه مداخله، شاهد و ترکیبی از دو گروه بود. در هر ۵ مطالعه تمرینات یوگا تأثیر قابل توجهی بر کاهش استرس و اضطراب و همچنین علائم گوارشی بیماران داشت، به گونه ای که تفاوت معناداری بین نمرات گروه مداخله و کنترل مشاهده شده بود. در تمامی مطالعات، بیمارانی که تمرینات یوگا را بصورت منظم انجام می دادند و در جلسات تمرین حضور می یافتند، اظهار نتایج مثبت در رفع علائم بیماری کردند. نتیجه گیری: تمرینات یوگا می تواند موجب بهبود علائم سندروم روده تحریک پذیر از جمله بهبود کیفیت زندگی، کاهش استرس، اضطراب، افسردگی ناشی از بیماری، درد شکم و علائم گوارشی شود.

کلیدواژه ها: یوگا، سندروم روده تحریک پذیر، کیفیت زندگی، علائم گوارشی.